

Bruxelles, den 23. juni 2026
(OR. en)

10746/26

Interinstitutionel sag:
2025/0399(COD)

ENER 413
TRANS 434
RELEX 861
ECOFIN 840
ENV 770
CODEC 1234
IA 172

NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	Rådet
Tidl. dok. nr.:	10340/26
Komm. dok. nr.:	16772/25 + ADD 1
Vedr.:	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur, om ændring af forordning (EU) 2019/942, (EU) 2019/943 og (EU) 2024/1789 og om ophævelse af forordning (EU) 2022/869 – Generel indstilling

I. INDLEDNING

1. Den 10. december 2025 forelagde Kommissionen et forslag til revision af forordningen om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur¹ (TEN-E-forordningen) og et forslag til et ændringsdirektiv for så vidt angår fremskyndelse af tilladelsesprocedurer² (tilladelsesdirektivet). De to forslag indgår i pakken om europæiske net og ledsages af en meddelelse fra Kommissionen og to vejledende dokumenter.

¹ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur, om ændring af forordning (EU) 2019/942, (EU) 2019/943 og (EU) 2024/1789 og om ophævelse af forordning (EU) 2022/869 (16772/25 + ADD 1 + ADD 2)

² Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 og (EU) 2024/1788 for så vidt angår fremskyndelse af tilladelsesprocedurer (16772/25 + ADD 1 + ADD 2).

2. Den foreslåede TEN-E-forordning har til formål at forbedre planlægningen af grænseoverskridende energiinfrastruktur, fremskynde udstedelsen af tilladelser, sikre mere effektive mekanismer til at dele omkostningerne og fordelene ved grænseoverskridende projekter samt gøre grænseoverskridende infrastruktur mere modstandsdygtig og sikker.

II. STATUS

3. Den 11. december 2025 forelagde Kommissionen den foreslåede TEN-E-forordning og tilladelsesdirektivet for Energigruppen.
4. Den 15. december 2025 havde ministrene på samlingen i TTE-Rådet (energi) en orienterende debat om pakken om europæiske net på grundlag af et baggrundsdokument (15896/25).
5. Den 13. januar 2026 forelagde Kommissionen den ledsagende konsekvensanalyse af pakken om europæiske net for Energigruppen, og på samme møde indledte gruppen gennemgangen af de enkelte artikler i forslagene.
6. Den 16. marts 2026 havde ministrene på samlingen i TTE-Rådet (energi) endnu en orienterende debat om pakken om europæiske net på grundlag af et baggrundsdokument (6281/26).
7. Det Europæiske Råd opfordrede i sine konklusioner af 19. marts 2026 "fælleslovgiverne til i 2026 at nå til enighed om en ambitiøs pakke om net for på nationalt og transeuropæisk plan hurtigt at opbygge den nødvendige infrastruktur, sikre dens beskyttelse og modstandsdygtighed og forbedre sammenkoblingerne, herunder ved at strømline og fremskynde godkendelsesprocedurerne, og dermed bidrage til et integreret og mere robust energimarked, samtidig med at der fastsættes en fleksibel tilgang til indenlandske flaskehalsindtægter fra interne budområder, som tager hensyn til nationale forhold". Pakken om europæiske net er også opført blandt de prioriterede mål i køreplanen "ét Europa, ét marked" fra Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen.

8. Den 20. maj 2026 udstak De Faste Repræsentanternes Komité retningslinjer for det videre arbejde med pakken om net på grundlag af et oplæg (8469/26) med hovedfokus på det centrale scenarie, flaskehalsindtægter, den grænseoverskridende energiinfrastrukturens sikkerhed og modstandsdygtighed, stiltiende godkendelse og fysisk planlægning.
9. Den 17. juni 2026 gennemgik De Faste Repræsentanternes Komité teksten til udkastet til generel indstilling (10340/26).
10. På grundlag af ovennævnte orienterende debatter i Rådet, de bemærkninger, der er modtaget fra medlemsstaterne under gennemgangen af lovgivningsforslaget i Energigruppen, resultatet af drøftelserne i De Faste Repræsentanternes Komité og i kølvandet på vejledningen fra Det Europæiske Råd af 19. marts 2026 har formandskabet indtil videre udarbejdet syv revisioner af TEN-E-forordningen.
11. Formandskabets seneste kompromistekst (REV 7) findes i bilaget til denne note. Ny tekst i forhold til det oprindelige forslag fra Kommissionen er markeret med **fed skrift** og udgået tekst med [...].

III. BEHANDLING I DE ØVRIGE INSTITUTIONER

12. I Europa-Parlamentet er Udvalget om Industri, Forskning og Energi (ITRE) det ansvarlige udvalg. Tsvetelina Penkova (S&D, BG) er udpeget som ordfører for TEN-E-forordningen. Europa-Parlamentet forventes at vedtage sin holdning til TEN-E-forordningen senest i oktober 2026.
13. Regionsudvalget vedtog en udtalelse om pakken om europæiske net den 5. marts 2026³. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog en udtalelse om pakken om europæiske net den 18. marts 2026⁴.

³ 9866/26.

⁴ 9868/26.

IV. VIGTIGSTE ELEMENTER I FORMANDSKABETS KOMPROMISFORSLAG

14. De mest bemærkelsesværdige ændringer i den foreslåede TEN-E-forordning er sammenfattet nedenfor. Formandskabet mener, at den seneste revision er et vanskeligt kompromis mellem medlemsstaternes forskellige holdninger og imødekommer de betænkeligheder og udestående spørgsmål, som delegationerne har givet udtryk for.

Vedrørende tilladelsesbestemmelserne:

15. Bestemmelserne vedrørende tilrettelæggelsen af tilladelsesprocessen i artikel 8 er blevet revideret for at sikre kontinuiteten i udpegelsen af én enkelt kompetent myndighed (allerede fastsat i den nuværende TEN-E-forordning) og for at præcisere dens rolle som kontaktpunkt for iværksættere af projekter på EU-listen. Den tilsvarende betragtning (39) er også blevet ændret med henvisninger til den nationale forfatningsmæssige orden og de nationale retssystemer.
16. Med hensyn til varigheden og gennemførelsen af tilladelsesprocessen er bestemmelserne i artikel 10, stk. 4, om stiltiende godkendelse i tilladelsesproceduren for både den samlede afgørelse og de specifikke mellemliggende administrative skridt gjort frivillige ligesom i tilladelsesdirektivet. Oprettelsen af en digital portal for tilladelsesproceduren (artikel 10, stk. 5) er også gjort valgfri. Nogle frister i tilladelsesproceduren er blevet forlænget.
17. Der er foretaget visse præciseringer vedrørende væsentlig samfundsinteresse, miljøvurderinger og afbødende foranstaltninger i tilladelsesprocedurerne, bl.a. i artikel 7 og betragtning (36).

Vedrørende det centrale scenarie:

18. Der er foretaget en række tilpasninger af artikel 11 og de tilsvarende betragtninger for at sikre, at medlemsstaterne spiller en passende rolle i netudviklingsplanlægningen, og for at fastsætte de nødvendige ajourføringer. Det er især blevet præciseret, at det centrale scenarie og følsomhedsanalyserne vil tage hensyn til særlige nationale og regionale forhold og til de seneste nationale energi- og klimaplaner.

19. Det fastsættes nu også i teksten, at data og antagelser vil blive verificeret af medlemsstaterne, at det centrale scenarie vil blive vedtaget ved hjælp af en gennemførelsesretsakt, og at yderligere følsomhedsanalyser eller ajourføringer af det centrale scenarie vil blive udarbejdet mindst hver 24. måned. For at undgå overlapning og mindske den administrative byrde fastsættes det også, at dataindsamling til dette formål koordineres med andre dataindsamlinger.
20. I teksten fastsættes nu også, at følsomhedsanalyser også vil skulle tage hensyn til alternative forsyningsmiks og efterspørgselsmønstre samt eksisterende tendenser og fremskrivninger.

Vedrørende flaskehalsindtægter:

21. I artikel 19 er der indført flere ændringer for at imødekomme medlemsstaternes betænkeligheder med hensyn til opkrævning og fordeling af flaskehalsindtægter. Det er blevet præciseret, at flaskehalsindtægter vil blive fordelt og ikke vil blive fysisk hensat af transmissionssystemoperatørerne (TSO'erne). Kompromisforslaget indfører en indfasningsmekanisme, som øger satsen for de tildelte årlige flaskehalsindtægter fra de første 10 % med fem procentpoint pr. år, indtil den når 25 %.
22. Det blev præciseret, at flaskehalsindtægter fra interne budområdegrænser inden for en medlemsstat eller flaskehalsindtægter, der er opkrævet før forordningens ikrafttræden, ikke er omfattet, og at beløbet vil blive beregnet på årsbasis i overensstemmelse med den metode, der er udviklet i henhold til artikel 19, stk. 4, i forordning (EU) 2019/943. Formandskabet har også specificeret, at de tildelte midler frigives fra den separate interne konto ved udgangen af det ottende kalenderår, efter at de er blevet tildelt, med henblik på anvendelse i overensstemmelse med artikel 19 i forordning (EF) nr. 2019/943.
23. Formandskabet har desuden præciseret de nationale regulerende myndigheders rolle og yderligere specificeret, hvor midlerne kan anvendes. Navnlig vil det nu også være muligt at bruge pengene til at finansiere alternative projekter, der har samme mål som projekter på EU-listen og er medtaget i de tiårige netudviklingsplaner (TYNDP), forudsat at der ikke findes tilstrækkeligt modne projekter på EU-listen. Kompromisforslaget indeholder også bestemmelser om en gennemførelsesretsakt i stedet for en delegeret retsakt.

Vedrørende bundtning af projekter:

24. I artikel 18 og den tilsvarende betragtning (71a) præciseres det med nye ændringer, at medlemsstater, der gennemfører bundter af projekter, i fællesskab kan tillade brintnetoperatører at anvende intertemporal omkostningsfordeling som fastsat i artikel 5, stk. 3, i forordning (EU) 2024/1789. Desuden anmodes Kommissionen om at foretage en vurdering af effektiviteten af eksisterende foranstaltninger til støtte for opskaleringen af grænseoverskridende brintinfrastrukturprojekter.

Vedrørende den nye kategori for sikkerhed og modstandsdygtighed:

25. Efter anmodning fra flere medlemsstater er der i bilag II indført en ny særskilt kategori for sikkerhed, modstandsdygtighed og reparation for eksisterende elinfrastruktur. Ændringerne omfatter udstyr eller anlæg, der specifikt er udformet til at yde beskyttelse og modstandsdygtighed til eksisterende kritiske netelementer i henhold til forordning (EU) 2019/943, og kritiske komponenter, der specifikt er udpeget med henblik på nødreparationer efter en forsætlig forstyrrende hændelse, der berører eksisterende grænseoverskridende kritiske netelementer, som tidligere er blevet finansieret af Connecting Europe-faciliteten, eller til kritisk undersøisk elinfrastruktur, der indgår i grænseoverskridende kritiske højspændingsnet.
26. Der er indført flere sikkerhedsforanstaltninger vedrørende de kritiske komponenter: De skal være beregnet til at sikre kontinuitet i driften, udgøre en del af den reparerede infrastruktur, være beregnet til nødreparationsformål, ikke være af rent logistisk karakter og være afgørende for en sikker, forsvarlig og effektiv drift af systemerne. Det er også blevet præciseret i den tilsvarende betragtning (8a), at Kommissionen bør sikre en forholdsmæssig anvendelse af denne kategori, således at der fortsat er tilstrækkelige midler til rådighed til alle forordningens politikmål, og at den som fastsat i artikel 24 vil offentliggøre en rapport om gennemførelsen af sådanne projekter.

Vedrørende andre ændringer i teksten:

27. Med hensyn til rapporter om identifikation af **infrastrukturbehov** (artikel 12) fastsættes det, at sådanne rapporter skal tage hensyn til de nuværende og fremtidige krav til udvikling af nationale net. Bestemmelserne om TEN-E-gruppens rolle og tidsplan i forbindelse med både rapporten om identifikation af infrastrukturbehov og processen for matchning af behov (artikel 13) er også blevet revideret.
28. I forbindelse med **investeringer med en grænseoverskridende virkning** (artikel 17 og den tilsvarende betragtning 25a) er der tilføjet præciseringer af medlemsstaternes deltagerrolle, hvor 10 % af de anslåede fordele ved projektet opstår, uden at dette berører de omkostninger, der afholdes af hver systemoperatør, og der er sørget for gennemsigtighed af cost-benefit-analyser.
29. Det foreslås at forlænge undtagelsen for én sammenkobling hver for Cypern og Malta for at opretholde deres status som projekter af fælles interesse i henhold til denne forordning indtil den 31. december 2033 (artikel 27).
30. For så vidt angår regler og indikatorer vedrørende de kriterier for projekter, der er fastsat i bilag IV, er **eltransmissionsprojekternes overførselskapacitet** blevet revideret, og **elektrolysatorernes kapacitet** er blevet reduceret til 150 MW (i lighed med infrastruktur kategorierne i bilag II). Der er indsat en henvisning til den særlige situation, som perifere medlemsstater og ømedlemsstater står over for.

V. KONKLUSION

31. I lyset af ovenstående opfordres Rådet til at nå frem til en generel indstilling til teksten til udkastet til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur, jf. bilaget til denne note, på samlingen den 26. juni 2026.

2025/0399 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur, om ændring af forordning (EU) 2019/942, (EU) 2019/943 og (EU) 2024/1789 og om ophævelse af forordning (EU) 2022/869

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 172,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹,under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget²,

efter den almindelige lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

¹ EUT C , , s. .

² EUT C , , s. .

- (1) Kommissionens meddelelse af 26. februar 2025, "Aftalen om ren industri"³, indeholder en fælles køreplan for dekarbonisering og konkurrenceevne. Sikring af energi til overkommelige priser er en afgørende forudsætning for EU-industriens konkurrenceevne, navnlig for energiintensive sektorer. Adgang til energi til overkommelige priser er derfor en hjørnesten i aftalen om ren industri og handlingsplanen for energi til overkommelige priser⁴. Samtidig er dekarboniseringspolitikker en stærk drivkraft for vækst, når de er vel integreret i industri-, konkurrence-, økonomi- og handelspolitikker som omhandlet i Kommissionens meddelelse af 29. januar 2025, "Et konkurrenceevnekompas for EU"⁵. Med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119⁶ har Unionen fastlagt en ambitiøs ramme for at blive en dekarboniseret økonomi senest i 2050.

³ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 26. februar 2025, "Aftalen om ren industri: En fælles køreplan for dekarbonisering og konkurrenceevne" (COM(2025) 85 final).

⁴ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 26. februar 2025: "Handlingsplan for energi til overkommelige priser – Udnyttelse af energiunionens sande værdi for at sikre alle europæere effektiv og ren energi til overkommelige priser" (COM(2025) 79 final).

⁵ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 29. januar 2025: "Et konkurrenceevnekompas for EU" (COM(2025) 30 final).

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119 af 30. juni 2021 om fastlæggelse af rammerne for at opnå klimaneutralitet og om ændring af forordning (EF) nr. 401/2009 og (EU) 2018/1999 ("den europæiske klimalov") (EUT L 243 af 9.7.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

- (2) Som led i ambitionen i forordning (EU) 2021/1119 er det bindende mål på EU-plan for vedvarende energi for 2030 blevet forhøjet til 42,5 % vedvarende energi i Unionens energimiks senest i 2030 med et mål på 45 %⁷, og det bindende mål på EU-plan for energieffektivitet er blevet gjort mere ambitiøst med en reduktion af Unionens endelige energiforbrug på 11,7 % senest i 2030 i forhold til fremskrivningerne fra 2020⁸. EU er godt på vej til at nå det mellemliggende mål om en nettoreduktion af drivhusgasemissionerne på mindst 55 % i forhold til 1990-niveauerne senest i 2030, og derfor foreslog Kommissionen den 2. juli 2025 en ændring af forordning (EU) 2021/1119⁹, der fastsætter et EU-klimamål for 2040 om en reduktion af nettodrivhusgasemissionerne på 90 % i forhold til 1990-niveauerne.

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/2413 af 18. oktober 2023 om ændring af direktiv (EU) 2018/2001, forordning (EU) 2018/1999 og direktiv 98/70/EF for så vidt angår fremme af energi fra vedvarende energikilder og om ophævelse af Rådets direktiv (EU) 2015/652 (EUT L, 2023/2413 af 31.10.2023), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>.

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 af 13. september 2023 om energieffektivitet og om ændring af forordning (EU) 2023/955 (EUT L 231 af 20.9.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

⁹ COM(2025) 524 final af 2. juli 2025.

- (3) Infrastrukturen skal være på plads til at understøtte Unionens energiomstilling i overensstemmelse med disse mål, herunder hurtig elektrificering, opskalering af elproduktion baseret på vedvarende energikilder og uden fossile brændstoffer, øget anvendelse af vedvarende og kulstoffattige gasser, energiintegration, **reduktion af energiisolation for ikkesammenkoblede systemer eller systemer med meget lav sammenkobling** og en større udbredelse af innovative løsninger. De nuværende investeringer i grænseoverskridende energiinfrastruktur er tydeligvis utilstrækkelige til at omdanne og opbygge den energiinfrastruktur, der er nødvendig for at støtte disse mål, og der er en betydelig kløft mellem vores behov for grænseoverskridende elinfrastruktur og hastigheden og niveauet af infrastrukturudviklingen på både transmissions- og distributionsnetniveau¹⁰. Med hensyn til elektricitet vil cirka halvdelen af det grænseoverskridende elektricitetsbehov i 2030 (41 ud af 88 GW) stadig ikke være dækket, og denne forskel forventes at stige i det næste årti. I 2040 vil behovet for grænseoverskridende elkapacitet nå op på 108 GW¹¹. Der er derfor behov for øget investering i energiinfrastruktur, og Draghirapporten¹² understregede navnlig behovet for hurtigt at øge udbredelsen af grænseoverskridende energiinfrastruktur for at dekarbonisere Europas industri. I aftalen om ren industri¹³ og den ledsagende handlingsplan for energi til overkommelige priser¹⁴ understreger Kommissionen, hvor vigtigt det er for fuldførelsen af energiunionen at investere i energiinfrastruktur og grænseoverskridende net for at beskytte den europæiske industris konkurrenceevne og menneskers velstand samt for at sikre en energiforsyning, der er overkommelig i pris og sikker.

¹⁰ ACER (2024): "Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system" (overvågningsrapport fra 2024).

¹¹ ENTSO-E (2025), TYNDP 2024. "Opportunities for a more efficient European power system by 2050". Infrastructure Gaps Report.

¹² M. Draghi (2025): "The future of European competitiveness" (Draghirapporten om fremtiden for den europæiske konkurrenceevne).

¹³ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 26. februar 2025, "Aftalen om ren industri: En fælles køreplan for dekarbonisering og konkurrenceevne (COM(2025) 85 final).

¹⁴ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 26. februar 2025 – "Handlingsplan for energi til overkommelige priser – Udnyttelse af energiunionens sande værdi for at sikre alle europæere effektiv og ren energi til overkommelige priser" (COM(2025) 79 final).

- (4) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869¹⁵ fastlægger retningslinjer for den rettidige udvikling og interoperabilitet af de prioriterede transeuropæiske energiinfrastrukturkorridorer og -områder med henblik på at bidrage til at sikre modvirkning af klimaændringer, navnlig at nå Unionens 2030-mål for energi og klima [...] og målet om klimaneutralitet senest i 2050, og at sikre sammenkoblinger, energisikkerhed, markeds- og systemintegration, konkurrence, der gavner alle medlemsstater, samt overkommelige energipriser. Navnlig forordning (EU) 2022/869 indeholder bestemmelser om udpegelsen af projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, letter deres gennemførelse og fastsætter betingelserne for, hvornår projekterne kan opnå finansiel støtte fra Unionen. Projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse skaber som følge af deres grænseoverskridende karakter imidlertid ikke blot betydelige positive eksterne virkninger og fremmer solidaritet, men medfører også særlige udfordringer for projektiværksætterne, idet de involverer flere jurisdiktioner, medfører koordineringsmæssige udfordringer og ofte har en asymmetrisk fordeling af omkostninger og fordele. De kræver derfor fortsat en lovramme på EU-plan.

¹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869 af 30. maj 2022 om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur, om ændring af forordning (EF) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 og (EU) 2019/943 og af direktiv 2009/73/EF og (EU) 2019/944 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 347/2013 (EUT L 152 af 3.6.2022, s. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

- (5) **Selv om visse medlemsstater, navnlig indlandsmedlemsstater, står over for særlige udfordringer på kort sigt, der stammer fra gennemførelsen af REPowerEU, og derfor har fortsat deres diversificeringsindsats, herunder gennem styrkelse af forsyningsinfrastrukturen og udvikling af alternative forsyningsruter,** er målene i forordning (EU) 2022/869 fortsat stort set relevante,[...] **og** den nuværende ramme for transeuropæiske energinet bør tilpasses, så den fuldt ud afspejler de forventede ændringer af energisystemet, som vil følge af den nye politiske kontekst og navnlig 2050-målet om klimaneutralitet og det foreslåede mellemliggende mål for 2040. Der er navnlig behov for en mere integreret netplanlægning for at støtte et stadig mere indbyrdes afhængigt og decentraliseret indre energimarked, hurtigere tilladelsesprocesser og for at sikre, at den grænseoverskridende energiinfrastrukturens sikkerhed og modstandsdygtighed afspejles på passende vis i den reviderede ramme for transeuropæiske energinet. Ud over de nye politiske forhold og mål er den teknologiske udvikling gået stærkt i det seneste årti. Denne udvikling bør tages i betragtning i de energiinfrastrukturkategorier, der er omfattet af denne forordning, i udvælgelseskriterierne for projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse samt i de prioriterede korridorer og områder. Samtidig bør bestemmelserne i denne forordning ikke berøre en medlemsstats ret til at fastsætte betingelserne for udnyttelsen af dens energiresourcer, dens valg mellem forskellige energikilder og den generelle sammensætning af dens energiforsyning, jf. traktatens artikel 194.
- (6) Gennemførelsen af de 13 udpegede prioriterede transeuropæiske energiinfrastrukturkorridorer og tematiske områder er afgørende for at nå Unionens energi- og klimamål, herunder yderligere markedsintegration, energisikkerhed, 2050-målet om klimaneutralitet samt overkommelige energipriser. Disse prioriteter omfatter investeringer i eltransmission og -oplagring, offshoren et til vedvarende energi, intelligente elnet, udstyr og anlæg, der er udformet til at sikre beskyttelse af og modstandsdygtighed i eksisterende kritiske netelementer, brinttransmission, -lagre og -terminaler, elektrolysatorer og transport og lagring af CO₂ samt overvågnings-, kontrol- og digitaliseringsudstyr og -anlæg, der er afgørende for eksisterende højspændingsnet af grænseoverskridende relevans.

- (7) Unionens energiinfrastruktur bør opgraderes for at øge dens modstandsdygtighed over for naturkatastrofer, menneskeskabte katastrofer, de negative virkninger af klimaændringerne, forsætlige fjendtlige handlinger og trusler mod dens sikkerhed, navnlig for så vidt angår europæisk kritisk infrastruktur i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2557¹⁶.
- (8) I den nuværende geopolitiske kontekst er det vigtigt at sikre en uafbrudt strøm af elektricitet på tværs af grænserne for at sikre forsyningssikkerheden. Dette afhænger ikke kun af samkøringslinjernes modstandsdygtighed mellem medlemsstaterne, men også af kritiske netelementers modstandsdygtighed. Ved denne forordning bør der derfor indføres en ny infrastrukturkategori i form af investeringer i udstyr og anlæg, der er direkte forbundet med og udformet med henblik på at styrke de kritiske netelementers modstandsdygtighed og beskyttelse. Denne nye infrastrukturkategori bør omfatte kritiske netelementer som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943¹⁷, der understøtter netsikkerhed og forsyningssikkerhed i overensstemmelse med medlemsstaternes krisescenarier og risikoberedskabsplaner i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/941¹⁸. **For at sikre effektiv modstandsdygtighed for og beskyttelse af netinfrastrukturen kan projektudvælgelsen, hvor det er relevant, tage behørigt hensyn til EU-baserede løsninger, navnlig for elnetteknologier.**

¹⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2557 af 14. december 2022 om kritiske enheders modstandsdygtighed og om ophævelse af Rådets direktiv 2008/114/EF (EUT L 333 af 27.12.2022, s. 164, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

¹⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 54, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>).

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/941 af 5. juni 2019 om risikoberedskab i elsektoren og om ophævelse af direktiv 2005/89/EF (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/941/oj>).

- (8a) I lyset af den stigende forekomst af forsætlige forstyrrende hændelser er det desuden nødvendigt at styrke solidariteten i Unionen for navnlig at støtte de medlemsstater, der er mest udsat for den geopolitiske situation, herunder gennem Connecting Europe-faciliteten for energi. Unionen bør derfor også støtte investeringer i kritiske komponenter, der specifikt er udpeget til nødreparation og -genopretning af kritisk elinfrastruktur af grænseoverskridende betydning, for at øge Unionens beredskab med henblik på reparation af større forsætlige forstyrrende hændelser, der involverer energiinfrastruktur. I denne henseende bør den nye infrastrukturkategori også omfatte nødreparationskomponenter, i det omfang sådanne investeringer er strengt begrænset til at sikre hurtig reparation af kritiske net som følge af forsætlige forstyrrende hændelser. Den kan også omfatte regionale nødreserver af kritiske komponenter, der sikrer hurtig reparation af sådanne kritiske netkomponenter. I betragtning af den regionale indvirkning af mulige forstyrrelser af kritisk infrastruktur af grænseoverskridende relevans og med henblik på en mere omkostningsoptimal tilgang bør sådanne projekter omfatte mindst to medlemsstater eller mindst én medlemsstat og en kontraherende part i energifællesskabet eller et tredjeland og kan medføre regional lageropbygning af kritiske komponenter. Midler til reparationsforanstaltninger vedrørende de kritiske netelementer efter forsætlige forstyrrende hændelser bør være ekstraordinære og kun ydes, hvis der ikke er tilstrækkelig alternativ finansiering til rådighed.**
- (8aa) Anvendelsesområdet for denne kategori bør begrænses til grænseoverskridende højspændingselinfrastruktur, der tidligere har modtaget støtte inden for rammerne af Connecting Europe-faciliteten (CEF), eller til kritiske undersøiske elsamkøringslinjer, der indgår i det grænseoverskridende højspændingsnet. Dette sikrer, at EU-støtten forbliver målrettet og i overensstemmelse med målene i EU's handlingsplan for kabelsikkerhed, som udpeger undersøiske elkabler, navnlig samkøringslinjer, som kritisk infrastruktur, der er udsat for en øget risiko for forsætlige forstyrrelser, navnlig i Østersøen.**

- (8b) Ved gennemførelsen af bestemmelserne i denne nye kategori bør forsætlige forstyrrende hændelser forstås som en fjendtlig handling eller en række fjendtlige handlinger såsom sabotage, fysiske angreb eller cyberangreb eller en kombination heraf, der forvolder betydelig skade på infrastrukturen eller sætter den ud af drift.
- (8c) Desuden fastsættes i forordning (EU) 202X/XXX [NRPP-forordningen] den specifikke målsætning om, at planer for nationalt og regionalt partnerskab skal bidrage til at styrke Unionens sikkerhed ved at forbedre kapabiliteterne til at afsløre, forebygge og reagere på trusler, herunder ved at styrke kritisk energi- og transportinfrastruktur og cybersikkerhed. I henhold til denne specifikke målsætning kan medlemsstaterne i deres planer for nationalt og regionalt partnerskab medtage foranstaltninger til støtte for energiinfrastruktur. I tilfælde af en krise, der påvirker energiinfrastrukturen, kan medlemsstaterne ændre deres planer for nationalt og regionalt partnerskab og anvende deres fleksibilitetsbeløb til at fremme reparationer og genopretning efter hændelsen.
- (8d) For at sikre en afbalanceret gennemførelse af målene i denne forordning bør Kommissionen sikre en forholdsmæssig anvendelse af den nye infrastrukturkategori, der omfatter udstyr og anlæg, der har til formål at øge modstandsdygtigheden, beskyttelsen og reparationskapaciteten i den eksisterende grænseoverskridende elinfrastruktur, for at sikre, at der fortsat er tilstrækkelige midler til rådighed til alle de politikmål, der tilstræbes i henhold til denne forordning. Projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse i infrastrukturkategorien vedrørende sikkerhed, modstandsdygtighed og reparation for eksisterende elinfrastruktur bør højst udgøre 5 % af den samlede finansielle støtte, der er afsat under Connecting Europe-faciliteten til projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse i den flerårige finansielle ramme for 2028-2034.

- (9) Selv om udenlandske investeringer kan medføre fordele såsom øgede finansieringsmuligheder for kapitalintensive projekter, kan de også øge Unionens eksponering for energisikkerhedsrelaterede risici såsom forstyrrelser eller reduceret pålidelighed med hensyn til grænseoverskridende strømme, navnlig hvis sådanne udenlandske investeringer stammer fra tredjelande, der har andre geopolitiske interesser end Unionen. Gennemsigtighed med hensyn til den endelige støttemodtagers ejerforhold, herunder oplysninger om den endelige investor og deltagelse i kapitalen som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/452¹⁹, af grænseoverskridende energiinfrastruktur og projekter med grænseoverskridende virkninger er derfor afgørende for at forhindre, at Unionen bliver afhængig af tredjelande, der ikke er tillid til, og bør tages i betragtning ved udvælgelsen af projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse.
- (10) For at sikre, at netudviklingen og adgangen til net i Unionen er omkostningseffektiv og fremskyndet, bør trådløse løsninger spille en fremtrædende rolle med hensyn til at imødekomme systembehov ud over fysisk netforstærkning, da de kan anvendes hurtigere og til lavere omkostninger. Indførelse af sådanne teknologier bør overvejes, inden der investeres i at udvide netinfrastrukturen. Med henblik herpå bør en ny infrastrukturkategori omfatte investeringer i trådløse teknologier og digitale løsninger, herunder softwareløsninger, hvor de anvendes på eksisterende kritiske netelementer, der er relevante for grænseoverskridende handel, og hvor de medfører kvantificerede fordele for markedsintegrationen i form af øget grænseoverskridende kapacitet.

¹⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/452 af 19. marts 2019 om et regelsæt for screening af udenlandske direkte investeringer i Unionen (EUT L 79I af 21.3.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

- (11) Ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1789²⁰ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1788²¹ blev der vedtaget en lovgivningspakke om dekarboniseret gas og brint med henblik på at fastsætte fælles regler på EU-plan for omstillingen til vedvarende og kulstoffattige gasser. De infrastruktur kategorier, der er fastsat i denne forordning, bør være i fuld overensstemmelse med målene i nævnte pakke og sikre, at energiinfrastrukturprojekter har en betydelig grænseoverskridende virkning. **For energilagring svarer de grænseoverskridende virkninger på systemstabiliteten og -fleksibiliteten til lagringsfaciliteternes installerede kapacitet.** Hvor det er teknisk muligt og mest effektivt, bør muligheden for omstilling af eksisterende infrastruktur og udstyr tages i betragtning ved udviklingen af sådanne projekter.
- (12) Der bør oprettes regionale grupper ("grupper"), som foreslår og gennemgår projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, hvilket så fører til opstilling af regionale lister over projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse. For at sikre bred konsensus bør disse grupper omfatte og sikre et tæt samarbejde mellem medlemsstaterne, de nationale regulerende myndigheder, projektiværksættere og relevante interessenter. I forbindelse med dette samarbejde bør de nationale regulerende myndigheder, hvor det er nødvendigt, rådgive grupper, blandt andet om gennemførligheden af de nationale reguleringsmæssige aspekter af de foreslåede projekter og om gennemførligheden af den foreslåede tidsplan for myndighedernes godkendelse.

²⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1789 af 13. juni 2024 om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint, om ændring af forordning (EU) nr. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 og (EU) 2022/869 og afgørelse (EU) 2017/684 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 715/2009 (EUT L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>).

²¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1788 af 13. juni 2024 om fælles regler for de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint, om ændring af direktiv (EU) 2023/1791 og om ophævelse af direktiv 2009/73/EF (EUT L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

- (13) Samarbejdet mellem grupperne bør styrkes for at gøre netplanlægningen og projektudviklingsprocesserne mere effektive. Det er nødvendigt, at Kommissionen spiller en vigtig rolle med hensyn til at lette dette samarbejde med henblik på at håndtere den mulige indvirkning af projekter, der er udviklet inden for én region, på andre regioner.
- (14) Som supplement til grupperne er der oprettet en række regionale samarbejdsfora med støtte fra Kommissionen. Regionalt samarbejde inden for og mellem foraene og grupperne er et vigtigt redskab til at sikre en dybere integration af det europæiske energisystem. De fire grupper på højt plan dækker forskellige europæiske regioner, også med inddragelse af tredjelande: sammenkoblingsplan for elektricitet på det baltiske energimarked (BEMIP), Nordsøsamarbejdet (NSEC), Gruppen på Højt Plan vedrørende Sammenkoblinger i Sydvesteuropa (SWE) og Gruppen på Højt Plan vedrørende Energiforbindelser i Central- og Sydøsteuropa (CESEC). Der har været et godt regionalt samarbejde i disse fora med hensyn til at støtte overvågningen og fremskynde gennemførelsen af centrale energiinfrastrukturprojekter med en regional dimension og tiltag i forbindelse med markedsintegration. Disse regionale samarbejdsfora bør derfor i stigende grad anvendes med henblik på at nå målene i denne forordning.
- (15) Der bør udarbejdes en ny EU-liste over projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse ("EU-listen") hvert andet år. Projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, der er blevet færdiggjort eller ikke længere opfylder de relevante kriterier og krav som omhandlet i denne forordning, bør ikke fremgå af den efterfølgende EU-liste.

- (16) Eksisterende projekter af fælles interesse og eksisterende projekter af gensidig interesse, der skal opføres på den efterfølgende EU-liste, bør være omfattet af den samme udvælgelsesproces for opstilling af regionale lister og for opstilling af EU-listen, der finder anvendelse på foreslåede projekter, medmindre de har opnået godkendelse fra den kompetente nationale regulerende myndighed eller en endelig investeringsbeslutning, der giver tilstrækkelig sikkerhed for opførelsen af projekterne eller, at opførelsen af dem er i gang, og de viser tilstrækkelige fremskridt i deres årsrapport; i så fald bør de forblive på EU-listen.
- (17) Hvis eksisterende projekter af fælles interesse og eksisterende projekter af gensidig interesse, der skal opføres på den efterfølgende EU-liste, er omfattet af den samme udvælgelsesproces for opstilling af regionale lister og for opstilling af EU-listen, som finder anvendelse på foreslåede projekter, bør den administrative byrde reduceres i videst muligt omfang, f.eks. ved at anvende projektoplysninger, der tidligere er indsendt i forbindelse med vurderingen, hvis de stadig er ajourførte.
- (18) Projekter af fælles interesse eller projekter af gensidig interesse bør opfylde fælles, gennemsigtige og objektive både generelle og specifikke kriterier i betragtning af deres bidrag til de energipolitiske mål. For at komme i betragtning til optagelse på EU-listen bør foreslåede elektricitetsprojekter, med undtagelse af intelligente elnet og projekter, der specifikt er udformet til at yde beskyttelse og modstandsdygtighed over for eksisterende kritiske netelementer, være en del af den senest tilgængelige tiårige EU-dækkende netudviklingsplan. På samme måde bør foreslåede brint- og elektrolyseprojekter være en del af den senest tilgængelige tiårige EU-dækkende netudviklingsplan.
- (19) Bæredygtighed med hensyn til **reduktion af drivhusgasemissioner, især ved** integration af vedvarende energikilder i nettet [...], er et centralt kriterium for at sikre, at politikken for transeuropæiske energinet er i overensstemmelse med Unionens energi- og klimamål og 2050-målene om klimaneutralitet, idet der tages hensyn til de særlige forhold i hver enkelt medlemsstat med hensyn til at nå målet om klimaneutralitet. Med henblik herpå er bæredygtighed et af de vurderingskriterier, der finder anvendelse på alle projektkategorier.

- (20) Der er et stigende behov for stærkere markedsintegration og sammenkobling af EU-nettene med nettene i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) og energifællesskabet. Fordele og omkostninger ved projekter af gensidig interesse mellem en medlemsstat og et EØS-land eller en kontraherende part i energifællesskabet bør derfor betragtes kumulativt for Unionen og for det pågældende land i EØS eller den pågældende kontraherende part i energifællesskabet.
- (21) Unionen bør fremme infrastrukturprojekter, der forbinder nettene direkte med tredjelandes net, og som er gensidigt fordelagtige og nødvendige for energiomstillingen og opfyldelsen af klimamålene, og som også opfylder de specifikke kriterier for de relevante infrastruktur kategorier i henhold til denne forordning. For at sætte større fokus på grænseoverskridende projekter og opretholde komplementariteten med Unionens eksterne politik bør projekterne i tilfælde af projekter af gensidig interesse forbinde en medlemsstat direkte med det første elnettilslutningspunkt eller det første brint- eller CO₂-tilslutningspunkt i tredjelandet.
- (21a) Med hensyn til brint har ikke alle medlemsstater adgang til geologiske formationer, der egner sig til brintlagring. En brintlagringsfacilitet, der er beliggende i et tredjeland, kan imidlertid give betydelige fordele, ikke blot i et tredjeland, men også i en medlemsstat, som den er tilsluttet gennem en direkte brintrørledning. For sådanne brintrørledninger kan der ansøges om status som projekt af gensidig interesse i henhold til denne forordning, hvilket kan give yderligere incitamenter til anlæggelse af sådanne brintlagringssteder i tredjelandet.**
- (22) For så vidt angår projekter af gensidig interesse vedrørende elnet er det udelukkende sammenkoblingsprojekter, der forbinder energisystemer, der bør kunne komme i betragtning, forudsat at deres overførselskapacitet kan udnyttes fuldt ud til markedsudveksling. Det er de respektive transmissionssystemoperatørers (TSO'ers) ansvar på forhånd at vurdere eventuelle projekters indvirkning på netsikkerheden og -stabiliteten for at bekræfte, at projektet kan integreres fuldt ud i de pågældende landes elnet.

- (23) Det er nødvendigt at sikre, at projekter af gensidig interesse, som får fortrinsret, reelt fremmer Unionens indre marked, forsyningssikkerhed og klimaneutralitetsmål. Projekter af gensidig interesse bør derfor kun kunne optages på EU-listen, hvis de politiske rammer i et involveret tredjeland viser en høj grad af konvergens og understøttes af håndhævelsesmekanismer, og af sådanne projekter bør det fremgå, at de yder et bidrag til Unionens og tredjelandenes overordnede energi- og klimapolitiske mål med hensyn til forsyningssikkerhed og dekarbonisering.
- (24) En høj grad af konvergens i den lovgivningsmæssige ramme bør antages for de kontraherende parter i EØS og i energifællesskabet eller kan påvises i tilfælde af andre tredjelande gennem bilaterale aftaler, der indeholder relevante bestemmelser om klima- og energipolitiske mål om dekarbonisering og yderligere vurderes af en passende gruppe med støtte fra Kommissionen. Desuden bør det tredjeland, som Unionen samarbejder med om udvikling af projekter af gensidig interesse, lade en lignende tidsplan for fremskyndet gennemførelse og andre politiske støtteforanstaltninger som fastsat i denne forordning.
- (25) Det involverede tredjeland bør sikre, at den del af projektet af gensidig interesse, der befinder sig i tredjelandet, og eventuelle yderligere investeringer, der er nødvendige for de samlede fordele ved det projekt af gensidig interesse, der skal gennemføres, såsom interne netforstærkninger, også behandles som en prioritet og gennemføres rettidigt for at sikre fuld udnyttelse af projektet.
- (25a) I et stadig mere sammenkoblet europæisk elektricitetssystem vil der opstå indirekte socioøkonomiske fordele i medlemsstater, hvor fysiske elektricitetsstrømme passerer gennem tredjelandes net. Sådanne virkninger på tværs af systemerne bør identificeres og afspejles i metoder til cost-benefit-analyse. For at sikre gennemsigtighed bør ENTSO'erne offentliggøre resultaterne af cost-benefit-analysen for alle projekter og vise, hvordan fordelene fordeles på tværs af lande, herunder både værtslande og ikkeværtslande.**

- (26) For at sikre, at projekter til lagring af kuldioxid, som involverer tredjelande, bidrager til grænseoverskridende transport og lagring af CO₂ på en måde, der er i overensstemmelse med Unionens klima- og miljøkrav, bør sådanne projekter udelukkende kunne komme i betragtning, hvis de er nødvendige for, at grænseoverskridende transport og lagring af CO₂ kan fungere, og hvis tredjelandet opretholder og effektivt håndhæver en passende retlig ramme. Denne retlige ramme i tredjelandet bør sikre anvendelsen af standarder og sikkerhedsforanstaltninger, der forhindrer CO₂-lækager, og som garanterer sikkerheden og effektiviteten af permanent lagring af CO₂ med henblik på at beskytte klimaet, menneskers sundhed og økosystemerne. Disse standarder og garantier bør sikre et beskyttelsesniveau, der mindst svarer til det, der er fastsat i EU-retten. Det bør formodes, at de kontraherende parter i EØS og energifællesskabet opfylder disse standarder og sikkerhedsforanstaltninger.

- (27) Projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse bør gennemføres så hurtigt som muligt og omhyggeligt overvåges af de nationale kompetente myndigheder, agenturet og grupperne under behørig overholdelse af krav om interessenters deltagelse og af miljølovgivning, og samtidig med at den administrative byrde for projektiværksættere holdes på et minimum. Der bør lægges særlig vægt på vurderingen af risici for så vidt angår klimatilpasning og fysisk sikkerhed og cybersikkerhed, der, hvor det er relevant, og den skal bygge på kravene i direktiv (EU) 2022/2557 med hensyn til kritiske enheders modstandsdygtighed og kravene i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2022/2555²² med hensyn til foranstaltninger til sikring af et højt cybersikkerhedsniveau i hele Unionen, og projektiværksættere bør aflægge rapport til de nationale kompetente myndigheder om de foranstaltninger, der er truffet som følge af de vurderede risici. Projektiværksætterne bør rapportere om overholdelsen af miljølovgivningen og påvise, at projekterne ikke gør "væsentlig skade" på miljøet i den forstand, det fremgår af artikel 17 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852²³. For eksisterende projekter af fælles interesse, der har nået en tilstrækkelig modenhed, bør disse overvejelser tages i betragtning, når grupperne udvælger projekter til efterfølgende EU-liste.
- (28) Kommissionen bør have mulighed for at udpege europæiske koordinatore for projekter, der står over for særlige vanskeligheder eller forsinkelser, for at lette gennemførelsen af projekter, der støder på vanskeligheder.

²² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2555 af 14. december 2022 om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Unionen, om ændring af forordning (EU) nr. 910/2014 og direktiv (EU) 2018/1972 og om ophævelse af direktiv (EU) 2016/1148 (NIS 2-direktivet) (EUT L 333 af 27.12.2022, s. 80, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

²³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852 af 18. juni 2020 om fastlæggelse af en ramme til fremme af bæredygtige investeringer og om ændring af forordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198 af 22.6.2020, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

- (29) Tilladelsesprocessen bør hverken føre til administrative byrder, som er uforholdsmæssigt store i forhold til et projekts størrelse eller kompleksitet, eller skabe hindringer for udviklingen af de transeuropæiske net og markedsadgangen.
- (30) Projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse bør tillægges prioriteret status på nationalt plan for at sikre en hurtig administrativ behandling og hastebehandling i alle retslige procedurer og tvistbilæggelsesprocedurer, der vedrører dem.
- (31) Medlemsstater, der på nuværende tidspunkt ikke tillægger energiinfrastrukturprojekter den størst mulige nationale betydning for så vidt angår tilladelsesprocessen, tilskyndes til at overveje at indføre en sådan stor national betydning, navnlig hvis dette kan føre til en hurtigere tilladelsesproces. **Hvis en sådan status er blevet tildelt, bør medlemsstaterne tage hensyn hertil i forbindelse med den fysiske planlægning, og hvis projekter erhverver anlægsrettigheder, i det omfang en sådan status ikke fører til negative virkninger for den nationale sikkerhed og det nationale forsvar.**
- (32) Medlemsstater, der ikke på nuværende tidspunkt har fremskyndede eller hurtige retlige procedurer for energiinfrastrukturprojekter, bør tilskyndes til at overveje at indføre sådanne procedurer, navnlig ved at vurdere, om dette vil føre til en hurtigere gennemførelse af sådanne projekter.
- (33) Projekter vedrørende brintaktiver, elektrolyseanlæg og CO₂-aktiver bidrager til energi- og klimamålene, herunder med hensyn til behovet for at fremskynde udbredelsen af vedvarende energi og integrationen heraf i deres energimiks **for at nå Unionens mål**. Derfor bør alle projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse vedrørende brint, elektrolyseanlæg og CO₂-aktiver betragtes som værende af offentlig interesse ud fra et energipolitisk perspektiv, og det bør være muligt for medlemsstaterne at betragte dem som værende af væsentlig samfundsinteresse, bortset fra kulturarv, og hvor der er klar dokumentation for, at disse projekter har betydelige negative indvirkninger på miljøet, som ikke kan afbødes eller kompenseres.

- (34) På grund af deres rolle med hensyn til at integrere aktiver inden for vedvarende energi, fleksibilitetsløsninger, energilagring og elektrificering generelt betragtes elinfrastrukturprojekter som værende afgørende for at opnå klimaneutralitet. Indtil Unionens mål om klimaneutralitet er nået, bør sådanne projekter derfor formodes at være af væsentlig samfundsinteresse og tjene den offentlige sundhed og sikkerhed, hvis der foretages en afvejning af konkurrerende retlige interesser, bortset fra kulturarv, og hvor der er klar dokumentation for, at disse projekter har betydelige negative indvirkninger på miljøet, som ikke kan afbødes eller kompenseres, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944²⁴. **Denne formodning forhindrer ikke medlemsstaterne i at afveje konkurrerende retlige interesser på en måde, der tager hensyn til den højere prioritering af andre interesser såsom forsvarshensyn, eller i at konkludere i individuelle sager, at disse hensyn kan have forrang i en konkret retsakt om fysisk planlægning, en procedure for erhvervelse af anlægsrettigheder eller andre konkrete forvaltningsakter og forvaltningsprocedurer eller retsakter og retlige procedurer, alt efter hvad der er relevant.**

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

- (35) På grund af deres betydning med hensyn til at opnå klimaneutralitet og deres strategiske betydning som projekter på EU-listen bør det være muligt for medlemsstaterne at tillade, at projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse vedrørende elektricitet²⁵, der udtrykkeligt er medtaget i en national udviklingsplan, og som har været genstand for en strategisk miljøvurdering i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF²⁶, og, hvis det er sandsynligt, at de vil påvirke Natura 2000-lokaliteter væsentligt, en passende vurdering i henhold til artikel 6, stk. 3, i direktiv 92/43/EØF, undtages fra miljøkonsekvensvurderinger i henhold til direktiv 2011/92/EU, fra vurderinger af deres indvirkning på beskyttelse af arter i henhold til artikel 12, stk. 1, i direktiv 92/43/EØF og artikel 5 i direktiv 2009/147/EF og fra vurderinger af deres indvirkning på Natura 2000-lokaliteter. Sådanne undtagelser bør være mulige, indtil der er opnået klimaneutralitet.

²⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (*EUT L 26 af 28.1.2012, s. 1*, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj> [...]).

²⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet (EFT L 197 af 21.7.2001, s. 30, <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj>).

- (36) For at afbøde eventuelle virkninger af sådanne undtagelser **bør medlemsstaterne, når der ansøges om tilladelse til et projekt, der påtænkes omfattet af undtagelsen, screene, om projektet giver anledning til væsentlige miljøpåvirkninger, der adskiller sig fra dem, der allerede er forventet og medregnet i miljøvurderingerne i den nationale udviklingsplan. Desuden bør medlemsstaterne klarlægge, om det er sandsynligt, at projektet kan få væsentlige indvirkninger på miljøet i en anden medlemsstat og derfor kræver en miljøkonsekvensvurdering på tværs af landegrænserne. E[...]fter [...] denne screening, og forudsat at de kompetente myndigheder ikke har konstateret, at projektet sandsynligvis vil have uforudsete indvirkninger eller væsentlige indvirkninger på miljøet i en anden medlemsstat,[...] bør disse myndigheder sikre, at der anvendes passende og forholdsmæssige afbødende foranstaltninger under hensyntagen til anvendelsen af de bedste tilgængelige teknologier. Hvis det ikke er muligt at anvende sådanne afbødende foranstaltninger, bør de kompetente myndigheder sikre, at projektiværksættere træffer passende kompensationsforanstaltninger for at imødegå disse virkninger, som, hvis der ikke findes andre forholdsmæssige kompensationsforanstaltninger, kan omfatte betaling af økonomisk kompensation for artsbeskyttelsesprogrammer , hvor det er tilladt i henhold til national ret. [...]Hvis det konstateres, at et projekt har uforudsete indvirkninger, som sætter den kompetente myndighed ude af stand til at identificere disse passende og forholdsmæssige afbødende foranstaltninger eller, hvor det er relevant, kompensationsforanstaltninger, bør myndigheden kunne anmode projektiværksætteren om at foretage en projektspecifik miljøvurdering, som fokuserer på de konstaterede risici, og som gør det muligt at vurdere, hvilke foranstaltninger der bør træffes. Hvis[...] et projekt kan forventes at få væsentlige negative indvirkninger på miljøet i en anden medlemsstat, bør de nationale kompetente myndigheder desuden sikre, at de berørte medlemsstater har samarbejdet om at fastlægge foranstaltninger til at undgå de væsentlige indvirkninger eller om nødvendigt afbøde eller kompensere dem.**

- (37) For at fremskynde etableringen af det transeuropæiske energinet bør betingelserne for at anvende specifikke undtagelser som fastsat i Unionens miljølovgivning være klare. Når det vurderes, om der findes tilfredsstillende alternative løsninger til energiprojekter, bør omfanget af en sådan vurdering navnlig begrænses til alternative løsninger, der sikrer, at det samme mål nås inden for samme eller lignende tidsramme, og uden at det medfører betydeligt højere omkostninger. Ved sammenligningen af tidsrammen for og omkostningerne ved tilfredsstillende alternative løsninger bør de relevante myndigheder kunne tage hensyn til behovet for at udbrede projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse på en fremskyndet og omkostningseffektiv måde i overensstemmelse med de prioriteter, der er fastsat i deres integrerede nationale energi- og klimaplaner og ajourføringer deraf, som de har forelagt Kommissionen i henhold til forordning (EU) 2018/1999.
- (38) Tilsvarende bør de relevante myndigheder ved anvendelse af den relevante undtagelse i direktiv 92/43/EØF i begrundede tilfælde, og når det med rimelighed kan påvises, at planen eller projektet ikke uigenkaldeligt vil påvirke den globale sammenhæng i Natura 2000-nettet, inden foranstaltningerne iværksættes, at lokalitetens miljømæssige integritet bevares, og at der sikres et højt beskyttelsesniveau for Natura 2000-lokaliteterne, tillade, at kompensationsforanstaltningerne gennemføres sideløbende med gennemførelsen af planen og projektet.

- (39) For at mindske kompleksiteten, øge effektiviteten og gennemsigtigheden og bidrage til at styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne bør medlemsstaterne sikre, at der **er én**[...] enkelt kompetent myndighed, der er ansvarlig for at lette og koordinere alle tilladelsesprocesser med henblik på at udstede en samlet afgørelse, samarbejde med andre relevante myndigheder og nationale kompetente myndigheder i andre medlemsstater, fungere som det eneste kontaktpunkt for iværksættere[...] [...], der letter deres kontakt med andre myndigheder, og overvåge udviklingen og forsinkelserne af projekter på EU-listen, **samtidig med at den nationale forfatningsmæssige orden respekteres. For at skabe fleksibilitet bør medlemsstaterne kunne vælge den type tilladelsesordning, der er i overensstemmelse med de relevante kompetente nationale myndigheders eksisterende kompetence i henhold til deres retssystemer. Samarbejdet med andre medlemsstaters nationale kompetente myndigheder bør ikke berøre de nationale myndigheders enekompetence til at træffe afgørelse om projekter, der er placeret på deres område.**
- (40) For at øge procedurernes effektivitet bør de nationale kompetente myndigheder også være ansvarlige for at sikre, at tidsplanen for godkendelse af hybride transmissions- og produktionsprojekter er i overensstemmelse med alle projektets aktiver på en måde, der fremskynder tilladelsesprocessen for produktions- og transmissionsaktiver.

- (41) For at forenkle og fremskynde tilladelsesprocessen for projekter på EU-listen, der er beliggende i to eller flere medlemsstater, bør de berørte medlemsstater i fællesskab udpege et unikt kontaktpunkt blandt de nationale kompetente myndigheder [...] **til at lette[...] processen[...] og udstede [...]én enkelt** endelig samlet afgørelse. **Denne samlede afgørelse skal respektere medlemsstaternes suverænitet og dermed de nationale myndigheders kompetence til at træffe afgørelse om projekter på deres område. Den endelige samlede afgørelse, der udstedes af et unikt kontaktpunkt, bør således have form af et ikkebindende dokument, der identificerer og henviser til den bindende afgørelse fra de nationale kompetente myndigheder og de berørte myndigheder i hver medlemsstat. Ét enkelt referencedokument, også ikkebindende,** bør lette den administrative byrde for projektudviklere og mindske kompleksiteten, øge effektiviteten og fremskynde tilladelsesprocessen, navnlig hvis medlemsstaterne fastsætter fælles procedurer med tilpassede tidsfrister og vurderinger. For at sikre et effektivt grænseoverskridende samarbejde bør Kommissionen fokusere på udpegede prioriterede sammenkoblingsprojekter og styrke koordineringen og overvågningen af deres gennemførelse og tilladelser. Med henblik herpå bør Kommissionen støtte medlemsstaterne i at fastlægge fælles procedurer for en effektiv tilladelsesproces.
- (42) Medlemsstaterne bør, hvor de anser det for hensigtsmæssigt, kunne lade deres samlede afgørelser omfatte beslutninger, der er truffet i forbindelse med forhandlinger med individuelle jordejere om adgang til, ejerskab af eller råderet over fast ejendom i forbindelse med fysisk planlægning, der fastsætter den overordnede arealanvendelse i en afgrænset region, herunder anden udvikling såsom landeveje, jernbaner, bygninger og naturbeskyttelsesområder, og som ikke iværksættes specifikt til det planlagte projekts formål, samt udstedelse af driftstilladelser. Inden for rammerne af tilladelsesprocessen bør et projekt af fælles interesse kunne omfatte tilhørende infrastruktur i den udstrækning, den er af afgørende betydning for opførelsen eller driften af projektet.

- (43) Denne forordning, navnlig bestemmelserne om tilladelsesprocessen, offentlighedens deltagelse og gennemførelse af projekter af fælles interesse, bør finde anvendelse med forbehold af EU-retten og folkeretten, herunder bestemmelser vedrørende beskyttelse af miljøet og menneskers sundhed og bestemmelser, som er vedtaget i henhold til den fælles fiskeripolitik og den integrerede havpolitik, i særdeleshed Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/89/EU²⁷.
- (44) Det er vigtigt, at interessenter, herunder civilsamfundet, informeres og høres for at sikre, at projekterne bliver vellykkede, og for at begrænse indsigelser mod dem. Selv om der findes etablerede standarder for offentlighedens deltagelse i beslutningsprocedurer på miljøområdet, som fuldt ud finder anvendelse på projekter af fælles interesse, bør der kræves yderligere foranstaltninger for at sikre de højest mulige standarder for gennemsigtighed og offentlig deltagelse i alle relevante spørgsmål i tilladelsesprocessen for projekter af fælles interesse. Hvis den forudgående høring forud for tilladelsesprocessen allerede er omfattet af nationale regler med samme eller højere standarder som i denne forordning, bør denne høring være frivillig, og overlappende retlige krav bør undgås.

²⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/89/EU af 23. juli 2014 om rammerne for maritim fysisk planlægning (EUT L 257 af 28.8.2014, s. 135, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj>).

- (45) En korrekt og koordineret gennemførelse af direktiv 2001/42/EF og 2011/92/EU og, hvor det er relevant, af FN's Økonomiske Kommission for Europas konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet²⁸, undertegnet i Århus den 25. juni 1998, ("Århuskonventionen") og af konventionen om vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænserne²⁹, undertegnet i Esbo den 25. februar 1991, ("Esbokonventionen") bør sikre harmonisering af hovedprincipperne for vurdering af miljø- og klimavirkninger, herunder i en grænseoverskridende sammenhæng. Kommissionen har udstedt en vejledning til støtte for medlemsstaterne til effektivisering af miljøvurderingsprocedurerne for energiinfrastrukturer og til at sikre en sammenhængende gennemførelse af miljøvurderingsprocedurerne som krævet i EU-retten for projekter af fælles interesse.
- (46) Det er vigtigt at få strømlinet og forbedret tilladelsesprocessen, samtidig med at nationale kompetencer og procedurer for etablering af ny infrastruktur respekteres i videst muligt omfang og med behørig hensyntagen til nærhedsprincippet. I betragtning af hvor meget det haster at få udviklet energiinfrastrukturer, må en forenkling af tilladelsesprocessen ledsages af fastsættelse af en klar frist for de relevante myndigheders afgørelse om projektets opførelse. Denne tidsfrist bør fremme en effektiv fastlæggelse og håndtering af procedurer. Denne forordning bør fastsætte maksimale tidsfrister. Medlemsstaterne kan dog bestræbe sig på at opnå kortere frister, hvor det er muligt, navnlig for så vidt angår projekter såsom intelligente net, der ikke kræver en lige så kompleks tilladelsesproces, som transmissionsinfrastruktur gør.

²⁸ EUT L 124 af 17.5.2005, s. 4.

²⁹ EFT C 104 af 24.4.1992, s. 7.

- (47) De tilladelsesudstedende myndigheders manglende ressourcer og den manglende digitalisering af tilladelsesprocesser og datatilgængelighed er flaskehalse, der hindrer tilladelsesprocesserne. Digitalisering og passende anvendelse af kunstig intelligens-funktioner forventes at fremskynde procedurene og øge processernes effektivitet ved at muliggøre hurtigere behandling af ansøgninger og øge gennemsigtigheden gennem forbedret adgang til oplysninger om proceduremæssige skridt og krav. Digitaliseringen af tilladelsesprocesserne går imidlertid langsommere end forventet, idet data ofte er spredt mellem forskellige kompetente myndigheder uden ensartede digitale processer eller platforme, og uden at der sikres interoperabilitet. Dette fører til manglende klarhed om ansøgningernes status og hindrer identificeringen af flaskehalse. [...] **Ved at der stilles en digital [...] portal eller en række forbundne portaler [...] til rådighed** for alle trin i tilladelsesprocesserne for **projekter vedrørende energiinfrastruktur, herunder projekter af fælles og gensidig interesse**, [...] **kan det** derfor sikres, at digitaliseringen af procedurene er [...] gennemsigtig **og, hvor det er relevant, interoperabel** og maksimerer fordelene heraf med hensyn til at fremskynde tilladelsesprocessen. En sådan **portal eller sådanne portaler** [...] **kan** gøre det muligt for projektivrksættere at indgive ansøgninger og kontrollere deres status, tildele dem til de kompetente myndigheder og give myndighederne mulighed for at behandle dem ved at give dem adgang til alle relevante data og oplysninger, uden at der er behov for mellemliggende papirbaserede trin. Desuden **kan** en sådan **portal eller sådanne portaler**[...] gøre det muligt at udtrække statistikker om de overordnede fremskridt med hensyn til tilladelsesprocesserne i medlemsstaterne. **Hvis der oprettes mere end én portal, sørges der for konnektivitet mellem portalerne, forudsat at hver portal omdirigerer brugerne eller indeholder henvisninger til de andre relevante portaler. Det står medlemsstaterne frit for at gennemføre en højere grad af sammenkobling, interoperabilitet og kommunikation mellem portaler.** En sådan **portal eller sådanne portaler**[...] bør anvende sikre og interoperable midler, der stilles til rådighed gennem europæiske digitale identitetstegnebøger i overensstemmelse med kravene i forordning (EU) nr. 910/2014 for fysiske personer og i fremtiden med europæiske virksomhedstegnebøger i overensstemmelse med [forordning (EU) nr. XXX/20YY] for juridiske personer, med henblik på at muliggøre elektronisk identifikation og autentifikation, underskrift eller forsegling af dokumenter, indgivelse af dokumenter og afsendelse eller modtagelse af meddelelser mellem kompetente myndigheder og erhvervsdrivende.

- (48) De kompetente myndigheder bør være ansvarlige for at sikre, at de frister, der er fastsat i denne forordning, overholdes. I overensstemmelse med det presserende behov for at etablere energiinfrastrukturer og den strategiske betydning af projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse for at nå Unionens energi- og klimamål, og i det omfang begrebet stiltiende godkendelse findes i national ret, bør medlemsstaterne desuden [...] **have mulighed for at fastsætte**, at manglende svar fra de nationale kompetente myndigheder inden for den frist, der er fastsat i denne forordning, eller manglende svar fra en berørt myndighed inden for den frist, der er fastsat af **eller i samarbejde med** den nationale kompetente myndighed, fører til, at de specifikke **mellemliggende administrative skridt, der består af alle de administrative skridt, som de berørte myndigheder har taget under hele tilladelsesproceduren, herunder tilrettelæggelse af høringer eller anmodning om udtalelser fra forskellige organer eller myndigheder, eller den samlede endelige afgørelse**, [...] stiltiende godkendes eller besvares positivt, med undtagelse af miljøafgørelser, og **hvis en sådan godkendelse vil føre til, at projektets anlægsarbejde kan påbegyndes [...]. Bestemmelserne i denne forordning berører ikke medlemsstaters mulighed for at anvende stiltiende godkendelse på miljøafgørelser, hvis en sådan mulighed er fastsat i deres retssystemer [...]. For at sikre en effektiv anvendelse af denne foranstaltning og for at sikre tredjeparters ret til retsbeskyttelse bør de relevante myndigheder offentliggøre alle vedtagne afgørelser.**

- (49) Tilladelsesprocessen bør omfatte to procedurer, nemlig den valgfrie procedure forud for ansøgningen, hvor arbejdet hen imod en fuldstændig ansøgning leveres og accepteres af den nationale kompetente myndighed, og den obligatoriske lovbestemte tilladelsesprocedure mellem accepten af ansøgningen og det tidspunkt, hvor myndighederne træffer en samlet afgørelse. I fasen før indgivelsen af ansøgningen bør de nationale kompetente myndigheder udføre en række opgaver. De bør screene projektet og underrette projektiværksætteren om, hvilke godkendelser, undersøgelser, tilladelser og vurderinger der er nødvendige for at afslutte tilladelsesprocessen, herunder hvilke miljøvurderinger og afbødnings- eller kompensationsforanstaltninger, der bør iværksættes. De bør fastlægge omfanget og detaljeringsgraden af den dokumentation, der er identificeret i konklusionerne af screeningen, og sikre, at der ikke skal anmodes om efterfølgende dokumentation fra projektiværksætteren, medmindre der er sket en væsentlig ændring af projektet eller dets omgivende miljø, som gør de betingelser og antagelser, der er anvendt til at fastlægge omfanget, uanvendelige. De bør udarbejde en detaljeret tidsplan for tilladelsesprocessen. Efter at have modtaget udkastet til ansøgningen, herunder alle de forberedende dokumenter, bør de beslutte, om ansøgningen anses for at være fuldstændig eller mangler oplysninger i overensstemmelse med, hvad der blev konstateret under proceduren forud for ansøgningen.
- (50) Hvis det anses for effektivt, kan de nationale kompetente myndigheder udforme tilladelseskravene for tilladelsesprocessen og de offentlige høringer om et bestemt projekt, der skal finde sted i faser, forudsat at tilladelsesprocessen forenkles og fremskyndes.
- (51) Denne forordning bør kun finde anvendelse på udstedelse af tilladelser til projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, offentlig deltagelse heri og den reguleringsmæssige behandling af projekterne. Medlemsstaterne bør ikke desto mindre kunne vedtage nationale bestemmelser om at anvende de samme eller lignende regler på andre projekter, der ikke har status som projekter af fælles interesse eller projekter af gensidig interesse inden for denne forordnings anvendelsesområde.

- (52) Processen for den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan udgør et solidt grundlag for udpegning af projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse. Selv om det europæiske net af elektricitetstransmissionssystemoperatører (ENTSO for elektricitet), det europæiske net af transmissionssystemoperatører for gas (ENTSO for gas), det europæiske net af netoperatører for brint (ENNOH) og TSO'er fortsat spiller en vigtig rolle i processen, er der behov for mere strømlining og styring, navnlig med hensyn til at fastlægge scenarier for fremtiden, kortlægge langsigtede infrastrukturhuller og energiinfrastuktur-flaskehalse og afhjælpe disse mangler med de mest hensigtsmæssige løsninger for at øge processens politiske vægt, relevans og robusthed. Agenturet og Kommissionen bør derfor spille en større rolle i processen for udarbejdelse af de tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner i henhold til forordning (EU) 2019/943 og (EU) 2024/1789.

- (53) I betragtning af at det valgte scenarie og de underliggende antagelser spiller en vigtig rolle i planlægningsprocessen for den EU-dækkende netudvikling, bør Kommissionen spille en central rolle i fastlæggelsen heraf **i nært samarbejde med ENTSO'erne**. Dette bør bidrage til at strømline input og sikre bedre overholdelse af Unionens politiske mål. **Det er vigtigt, at de underliggende antagelser tager hensyn til det overordnede mål om at øge integrationen af det indre marked, herunder ved at mindske isolationen af perifere medlemsstater og ømedlemsstater.** De tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner bør også baseres på ét centralt scenarie **ledsaget af [...] følsomhedsanalyser [...], der f.eks. undersøger alternative forsyningsmiks, efterspørgselsmønstre eller observerede systemtendenser.** Disse følsomhedsanalyser bør bidrage til at undersøge en række mulige dekarboniseringsveje og derfor forstærke robustheden af EU's ramme for infrastrukturplanlægning under hensyntagen til den faktiske dynamik i det europæiske energisystem og medlemsstaternes planlægningsvalg. [...] Hovedformålet med scenariet er at skabe et fælles grundlag for vurderingen af infrastrukturmangler og fordele ved kandidatprojekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse **med henblik på at opnå markedsintegration og priskonvergens.** Det fælles scenarie, der skal anvendes til den tiårige netudviklingsplan i henhold til artikel 55 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1788, bør være i overensstemmelse med det centrale scenarie. Følsomhedsanalyser udarbejdet i overensstemmelse med artikel 11 i denne forordning og yderligere scenarier eller følsomhedsanalyser kan også overvejes med henblik på **mere informerede investeringsbeslutninger.** Den øgede betydning af det centrale scenarie kræver tæt inddragelse af ENTSO for elektricitet, ENNOH og ENTSO for gas, medlemsstaterne og agenturet for at sikre, at der leveres relevante data og oplysninger, og at scenariet er i overensstemmelse med den nationale udvikling **og afspejler de nationale energi- og klimaplaner og tager hensyn til særlige nationale og regionale forhold, herunder forskellene i energipriser mellem regionerne.** De anvendte antagelser bør **verificeres af medlemsstaterne.** Interessentreferencegruppen bør fortsat yde koordineret input og rådgivning til interessenter om udvikling af scenarier.

- (53a) For at imødekomme infrastrukturbehov af betydelig grænseoverskridende relevans kan interne netforstærkninger i en medlemsstat, hvor det er relevant, samles i klynger med andre investeringer, der imødekommer et grænseoverskridende behov, for at blive betragtet og vurderet som et enkelt projekt i henhold til denne forordning, forudsat at sådanne projektklynger og de omfattede investeringselementer opfylder de relevante kriterier for projekter af fælles interesse.**
- (54) Processen med at kortlægge infrastrukturbehov bør spille en større rolle som rettesnor for planlagte infrastrukturinvesteringer. Sammenlignet med den nuværende praksis bør processen være bredere, og tværsektorielle forbindelser og trådløse løsninger bør overvejes nærmere for klart at kortlægge, hvilke løsninger der bedst tjener energisystemet med hensyn til at nå energi- og klimamålene. Agenturet bør inddrages i højere grad i fastlæggelsen af rammerne for processen og verifikationen heraf for at øge accepten af de efterfølgende løsninger, der er nødvendige for at afhjælpe manglerne. Agenturet bør udvikle metoder til at fastlægge de infrastrukturbehov, der skal varetages af ENTSO for elektricitet og ENNOH, for at sikre, at resultaterne er tilstrækkeligt solide og i overensstemmelse med principperne i denne forordning. TEN-E-gruppens beslutningstagende organs endelige godkendelse af rapporten om kortlægning af infrastrukturbehov bør være et stærkt signal til projektiværksætterne, hvor der måtte være behov for projekter.

- (55) Hvis processen med at kortlægge infrastrukturbehov gøres mere omfattende og detaljeret, bør det gøre det lettere at matche de planlagte projekter med behovene for at udvide transmissionskapaciteten. Det bør også give mulighed for en opfølgningsproces, der fører til kortlægning af nye løsninger, der kan imødekomme ikkematchedede behov. TSO'erne bør være den primære enhed til at foreslå mulige projekter til at afhjælpe manglerne, men alternative løsninger fra andre interessenter bør også overvejes. Derfor bør en behovsmatchningsproces være et resultat af regionalt samarbejde, og relevante interessenter bør inddrages i drøftelserne. Kommissionens centrale rolle i processen bør styrke det regionale samarbejde og inddragelsen af medlemsstaterne, de nationale regulerende myndigheder, projektiværksætterne og andre relevante interessenter i bestræbelserne på at finde frem til de mest hensigtsmæssige projekter, hvad enten det er trådløse løsninger eller infrastrukturløsninger, der matcher eventuelle udækkede behov. Som en sidste udvej bør Kommissionen have ret til at iværksætte en indkaldelse af forslag for at afhjælpe utilstrækkelige fremskridt med hensyn til at tackle vedvarende mangler. Det bør sikres, at projekter, der kan komme i betragtning, hurtigst muligt medtages i de efterfølgende nationale udviklingsplaner, den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan og på EU-listen **efter de gældende procedurer.**
- (56) Der er behov for en cost-benefit-analyse af energisystemet som helhed for at sikre, at infrastrukturplanlægningen afspejler de skiftende behov i et integreret og dekarboniseret system ved konsekvent at vurdere alle relevante omkostninger og fordele med henblik på at kortlægge de mest effektive løsninger til at nå Unionens energi- og klimamål. Trådløse løsninger såsom "dynamic line" og "transformer rating", avancerede systemer til styring af energistrømme eller digitale tvillingeplatforme bør spille en større rolle med hensyn til at håndtere netbehov, både med hensyn til drift og udvidelse, og bør derfor også være omfattet af cost-benefit-analysen af energisystemet som helhed.

- (57) Den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan bør give et samlet overblik over planlagte infrastrukturprojekter med grænseoverskridende virkninger i Unionen. Trådløse løsninger og fleksibilitetsløsninger bør udgøre en integreret del af planen, så den giver et fuldstændigt billede af de fremtidige investeringer, der er nødvendige for en optimal drift af el- og brintnettene. Der bør også tages særligt hensyn til projekter, der forbedrer nettets sikkerhed og modstandsdygtighed.
- (58) Under udførelsen af deres opgaver forud for vedtagelsen af de tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner bør ENTSO for elektricitet og ENNOH, agenturet og Kommissionen gennemføre en omfattende høringsproces, der inddrager alle relevante interessenter. Disse interessenter bør omfatte den europæiske enhed for samarbejde mellem eldistributionssystemoperatører i Den Europæiske Union, sammenslutninger, der er involveret i el-, gas- og brintmarkeder, opvarmning og køling, kulstofopsamling og -lagring samt interessenter inden for CO₂-opsamling og -udnyttelse, uafhængige forsyningsvirksomheder, operatører inden for prisfleksibelt elforbrug, organisationer, der beskæftiger sig med energieffektivitetsløsninger, industrisektorer, herunder transport, digitalisering og data, samt energiforbrugersammenslutninger, Det Europæiske Videnskabeligt Rådgivende Organ om Klimaændringer og repræsentanter for civilsamfundet, alt efter hvad der er relevant. Interessentreferencegruppen har vist sig at være et effektivt forum for samarbejde mellem interessenter, og dens yderligere bidrag til den tiårige europæiske netudviklingsplan bør støttes. Høringen bør være åben og gennemsigtig og bør tilrettelægges i god nok tid til at muliggøre, at interessenternes feedback kan indgå i udarbejdelsen af centrale faser af de tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner, f.eks. identificering af infrastrukturhuller og cost-benefit-analysemetoden til projektvurdering. ENTSO for elektricitet og ENNOH bør tage behørigt hensyn til input, som modtages fra interessenterne under høringerne, og forklare, hvordan de har taget hensyn til disse input ved forelæggelsen af de endelige forslag.

- (59) Energiinfrastrukturplanlægningen bør på passende vis afspejle sektorintegration og tværforbindelser mellem energibærere. Udviklingen af scenarierne, processen med at kortlægge infrastrukturbehov og metoderne til cost-benefit-analyse bør baseres på en integreret, langsigtet og optimeret "ét energisystem"-tilgang og -modellering, der anvender fælles antagelser og konsekvente metoder. En bedre koordinering af infrastrukturplanlægningen på tværs af sektorer bør bidrage til at kunne prioritere og anvende nye infrastrukturløsninger på en mere optimal måde.
- (60) Betydningen af at sikre, at kun infrastrukturprojekter, for hvilke der ikke findes rimelige alternative løsninger, kan få status som projekter af fælles interesse eller projekter af gensidig interesse, indebærer også, at princippet om "energieffektivitet først" bør tages i betragtning i planlægningen af energiinfrastrukturen og i de regionale gruppers arbejde med at udarbejde de regionale lister over foreslåede projekter. I overensstemmelse med princippet om energieffektivitet først bør man overveje alle de relevante **økonomisk og teknisk gennemførlige** alternativer til ny infrastruktur, som kan sikre fremtidige infrastrukturbehov. Der bør lægges særlig vægt på trådløse eller digitale løsninger, anvendelse af prisfleksibelt elforbrug eller ikkefossil fleksibilitet, som kan forbedre nettenes samlede effektivitet. Med henblik herpå bør systemoperatørerne prioritere disse løsninger, når de vurderer projekter vedrørende systemudvidelse. **Sådanne løsninger kan supplere nødvendige fysiske netforstærkninger, men er muligvis ikke tilstrækkelige alene til at imødekomme konstaterede systembehov.** Der bør også tilskyndes til en omkostningseffektiv udnyttelse af nettene, navnlig gennem anvendelse af lokaliserings- og brugstidssignaler i netafgifter og støtteordninger.

- (61) For at opfylde Unionens 2050-mål om klimaneutralitet er Unionen desuden nødt til at øge produktionen af elektricitet fra vedvarende energikilder betydeligt. Investeringer i vedvarende offshoreenergi bør øges med henblik på at nå op på mindst 350 GW offshoreproduktion af vedvarende energi, der er installeret i overensstemmelse med de kumulative ikkebindende regionale mål for vedvarende offshoreenergi, som medlemsstaterne ajourførte i december 2024, og som understøttes i Kommissionens meddelelse af 24. oktober 2023 med titlen "Opfyldelse af EU's ambitioner for vedvarende offshoreenergi"³⁰. De første offshorenatudviklingsplaner, som ENTSO for elektricitet offentliggjorde i januar 2024, udgjorde et vigtigt skridt fremad ved at forankre medlemsstaternes regionale offshoreambitioner i offshorenetsplanlægningen. Planerne bør understøtte identifikationen af grænseoverskridende projekter vedrørende vedvarende offshoreenergi, herunder hybrider og grænseoverskridende radialer, med henblik på at sikre en optimeret og omkostningseffektiv udvikling af offshorenets på havområdeniveau. Den strategiske langsigtede logik i offshorenatudviklingsplanerne bør udvides til at omfatte onshoreelnet samt brintnet.
- (62) Vurderingen af fordele og omkostninger ved de prioriterede offshorenetskorridorer for vedvarende energi bør støtte medlemsstaterne i at foretage en foreløbig analyse af omkostningsdelingen for hver prioriteret offshorenetskorridor for at understøtte de efterfølgende fælles politiske tilsagn om grænseoverskridende offshorenetsprojekter. Kommissionens vejledning om samarbejdsbaserede investeringsrammer for offshoreprojekter af 27. juni 2024 bør indgå i vurderingen af fordele og omkostninger ved de prioriterede offshorenetskorridorer for vedvarende energi og kan ajourføres af Kommissionen med inddragelse af medlemsstaterne, relevante TSO'er, agenturet og de nationale regulerende myndigheder, i det omfang det er relevant.

³⁰ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 24. oktober 2023, "Opfyldelse af EU's ambitioner for vedvarende offshoreenergi" (COM (2023) 668 final).

- (63) Udgifterne til udvikling, anlægsarbejder, drift og vedligeholdelse af projekter af fælles interesse bør som hovedregel afholdes af brugerne af infrastrukturen.

Omkostningsfordelingen bør sikre, at slutbrugerne ikke bærer en uforholdsmæssig stor byrde, især hvis det kan føre til energifattigdom. Projekter af fælles interesse bør være berettigede til grænseoverskridende omkostningsfordeling, hvis en vurdering af markedsefterspørgslen eller af den forventede indvirkning på tariffene indikerer, at udgifterne ikke kan forventes at blive dækket af indtægterne fra de tariffen, der betales af brugerne af infrastrukturen. **Det bør bemærkes, at bestemmelserne om grænseoverskridende omkostningsfordeling ikke finder anvendelse på de projekter af fælles interesse, der ikke henhører under de nationale regulerende myndigheders kompetence og derfor ikke kan modtage en afgørelse om grænseoverskridende omkostningsfordeling, såsom projekter vedrørende pumpekraftværkoplagering, der ikke er reguleret og ikke finansieres gennem de nationale tarifystemer.**

- (64) I et stadig mere sammenkoblet indre marked for energi er der brug for klare og gennemsigtige regler for grænseoverskridende omkostningsfordeling for at fremskynde investeringer i grænseoverskridende infrastruktur og i projekter med en grænseoverskridende indvirkning. Efterhånden som den grænseoverskridende energiinfrastruktur bliver mere integreret, leder flere projekter til fordele også uden for de områder, hvor de er opført. Det er derfor vigtigt med en retfærdig og gennemsigtig omkostningsdeling for at undgå uforholdsmæssigt store byrder for lokale forbrugere. Drøftelsen af en passende fordeling af omkostningerne bør baseres på en analyse af omkostninger og fordele ved et infrastrukturprojekt, der foretages på grundlag af en harmoniseret metode til analyse af energisystemet som helhed under anvendelse af det centrale scenarie og eventuelle følsomhedsanalyser, som er etableret med henblik på de tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner, der er udarbejdet i henhold til forordning (EU) 2019/943 og (EU) 2024/1789, og som giver mulighed for en solid analyse af bidraget fra projektet af fælles interesse eller gensidig interesse til Unionens energipolitikker om dekarbonisering, markedsintegration, konkurrence, bæredygtighed og forsyningssikkerhed. De medlemsstater, i hvilke mindst 10 % af **netto** fordelene ved et projekt, **forstået som forskellen mellem positive fordele omdannet til penge og negative fordele ved et projekt for samfundet eller dele af samfundet**, befinder sig, bør sammen med de nationale regulerende myndigheder deltage i drøftelser **omvurderinger af cost-benefit og omkostningsdeling. En sådan deltagelse bør sikre gennemsigtighed på et tidligt tidspunkt i projektudviklingen, støtte en retfærdig fordeling af omkostninger og fordele og lette en effektiv gennemførelse af projektet og leveringen af dets fordele. Samtidig skaber en sådan deltagelse ikke nogen forpligtelse til at afholde projektomkostninger.** [...] Desuden bør der i aftaler om grænseoverskridende omkostningsfordeling overvejes efterfølgende ordninger for at sikre en retfærdig og forholdsmæssig deltagelse af ikkeværtslande, forudsat at sådanne tilpasninger er tydeligt fastlagt og struktureret på en måde, der beskytter investeringssikkerheden.

- (65) Det er vigtigt at sikre en stabil finansieringsramme for udviklingen af projekter af fælles interesse og samtidig minimere behovet for finansiel støtte, samtidig med at interesserede investorer tilskyndes med passende incitamenter og finansielle mekanismer. Når de nationale regulerende myndigheder træffer afgørelse om grænseoverskridende omkostningsfordeling, bør de fordele de effektivt afholdte investeringsomkostninger, sådan som det er relevant i betragtning af deres nationale tilgange og metoder ved lignende infrastruktur, på tværs af grænserne i deres helhed og medtage dem i de nationale tariffer. Derefter bør de nationale regulerende myndigheder, hvor det er relevant, afgøre, om deres indvirkning på de nationale tariffer kan udgøre en uforholdsmæssig stor byrde for forbrugerne i deres respektive medlemsstater. De nationale regulerende myndigheder bør også forebygge risikoen for dobbelt støtte til projekter, ved at de tager de faktiske eller anslåede udgifter og indtægter i betragtning. Disse udgifter og indtægter bør kun tages i betragtning, hvis de vedrører projekterne og er beregnet til at dække de pågældende omkostninger.
- (66) For at lette drøftelserne om omkostningsdeling mellem de relevante medlemsstater og tredjelande bør der være mulighed for bundtning af projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse i bundter. Ved at give grupper af medlemsstater mulighed for at behandle et bundt af projekter som gensidigt fordelagtige kan win-win-løsninger fremmes, risici og transaktionsomkostninger i forhandlinger reduceres, og sandsynligheden for gennemførelse kan øges. Yderligere støtte på EU-plan, f.eks. gennem Connecting Europe-faciliteten, eller på regionalt plan ved hjælp af flaskehalsindtægter kan yderligere lette sådanne aftaler og fremme rettidig levering af prioriteret infrastruktur. **For at lette identifikationen af og drøftelserne om sådanne bundter af projekter kan medlemsstaterne og de nationale regulerende myndigheder tage hensyn til relevant frivilligt regionalt arbejde med cost-benefit-analyser af og omkostningsdeling for projektbundter.**

- (67) I artikel 19, stk. 2, i forordning (EU) 2019/943 fastsættes tre prioriterede formål for anvendelsen af indtægter fra tildeling af overførselskapacitet, nemlig: a) sikring af, at den tildelte kapacitet faktisk står til rådighed, herunder kompensation for bindende kapacitet, b) bevarelse eller forøgelse af overførselskapacitet gennem optimering af eksisterende samkøringslinjer eller ved at dække omkostninger som følge af netinvesteringer, der er relevante for at reducere kapacitetsbegrænsning på samkøringslinjer, og c) kompensation til operatører af offshoreanlæg, der producerer elektricitet fra vedvarende energikilder under de omstændigheder, der er fastsat deri. TSO'er bør sikre, at alle tre prioriterede formål opfyldes, herunder formålet i litra b). For at lette finansieringen af projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, der reducerer kapacitetsbegrænsninger på samkøringslinjer, og for at skabe forudsigelighed og gennemsigtighed i drøftelserne om afgørelser om grænseoverskridende omkostningsfordeling i henhold til denne forordnings artikel 16 bør TSO'er pålægges at **placere[...] en begrænset andel af indtægterne fra kapacitetsbegrænsninger med henblik på sådanne investeringer på en separat intern konto, i eller uden for regnskabsbogen, og i overensstemmelse med nationale juridiske og reguleringsmæssige bestemmelser som defineret af den kompetente myndighed og i overensstemmelse med den relevante ACER-metode.** Dette krav berører ikke TSO'ernes ansvar for at træffe afgørelse om finansieringsprioriteter under de regulerende myndigheders tilsyn og i overensstemmelse med den metode, der er godkendt i henhold til artikel 19, stk. 4, i forordning (EU) 2019/943. Dette krav bør ikke finde anvendelse, hvis det kan påvises, at der ikke er behov for at opbygge yderligere grænseoverskridende kapacitet ved den pågældende medlemsstats grænser, **på grundlag af den senest godkendte rapport fra ENTSO-E om identifikation af infrastrukturbehov.**
- (67a) **Nogle medlemsstater, navnlig medlemsstater med flere budområder, har oplevet en betydelig stigning i deres flaskehalsindtægter på grund af deres specifikke geografiske placering. Kravet om at tildele en andel af flaskehalsindtægterne til projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse bør derfor ikke finde anvendelse på flaskehalsindtægter fra interne budområdegrænser inden for en medlemsstat.**

- (67b) **Sammenkoblinger alene kan ikke i tilstrækkelig grad tackle udfordringer vedrørende ressourcetilstrækkelighed. Øget elproduktion uden fossile brændstoffer i nærheden af forbruget kan støtte den igangværende elektrificering, bidrage til en mere effektiv anvendelse af eksisterende net og forbedre ressourcetilstrækkeligheden. Medlemsstaterne bevarer retten til at fastsætte deres energimiks og den generelle sammensætning af deres energiforsyning.**
- (68) Hvis der ikke er nogen TSO i en medlemsstat, bør henvisninger til TSO'er i denne forordning finde tilsvarende anvendelse på distributionssystemoperatører (DSO'er).
- (69) Lovgivningen om det indre energimarked kræver, at tarifferne for adgang til net giver passende incitamenter til investeringer. Flere typer projekter af fælles interesse vil dog sandsynligvis have eksternaliteter, som muligvis ikke fuldt ud kan opfanges af og inddrives gennem det almindelige tarifsystem. Ved anvendelsen af lovgivningen for det indre energimarked bør de nationale regulerende myndigheder sikre en stabil og forudsigelig reguleringsmæssig og finansiell ramme med incitamenter til projekter af fælles interesse, herunder langsigtede incitamenter, der står i et rimeligt forhold til projektets specifikke risici. Denne ramme bør navnlig gælde for grænseoverskridende projekter, innovative transmissionsteknologier for elektricitet, der muliggør omfattende integration af vedvarende energi, af distribuerede energiressourcer eller af efterspørgselsreaktioner i sammenkoblede net, og energiteknologi- og digitaliseringsprojekter, som sandsynligvis vil indebære større risici end lignende projekter, der befinder sig i en enkelt medlemsstat, eller vil give Unionen større fordele. Desuden bør projekter med høje driftsudgifter også have adgang til passende incitamenter til investeringer. Navnlig vil offshorenets til vedvarende energi med en dobbelt funktion som elsammenkoblinger og forbindelse mellem projekter til produktion af offshore vedvarende energi sandsynligvis indebære større risici end sammenlignelige onshoreinfrastrukturprojekter på grund af deres iboende forbindelse til produktionsaktiver, som medfører lovgivningsmæssige risici, finansieringsrisici såsom behovet for foregribende investeringer, markedsrisici og risici i forbindelse med anvendelsen af nye innovative teknologier.

- (70) Forordning (EU) 2022/869 har vist merværdien ved at mobilisere privat finansiering gennem betydelig finansiel støtte fra Unionen for at muliggøre gennemførelsen af projekter af betydning for Unionen. I betragtning af den økonomiske og finansielle situation og de budgetmæssige begrænsninger bør målrettet støtte fortsætte under den flerårige finansielle ramme, også med henblik på at mindske risikoen ved projekter og tiltrække private investeringer for at maksimere virkningen af offentlig finansiering og fordelene herved for unionsborgerne og for at tiltrække nye investorer til prioriterede energiinfrastrukturkorridorer og -områder, som er anført i bilag I til denne forordning, samtidig med at Unionens budgetmæssige bidrag holdes på et minimum.
- (71) Projekter af fælles interesse bør være berettigede til finansiel støtte fra Unionen til undersøgelser og på visse betingelser til anlægsarbejder i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1153³¹ i form af tilskud eller innovative finansielle instrumenter for at sikre, at der kan ydes skræddersyet støtte til projekter af fælles interesse, som ikke er levedygtige under de eksisterende lovgivningsmæssige rammer og markedsvilkår. Det er vigtigt at undgå konkurrenceforvridning, navnlig mellem projekter, som bidrager til opnåelsen af samme EU-prioriterede korridor. En sådan finansiel bistand bør sikre de nødvendige synergier med andre EU-midler, der er til rådighed til finansiering af intelligente energidistributionsnet og med Unionens finansieringsmekanisme for vedvarende energi, der er oprettet ved Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2020/1294³².

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1153 af 7. juli 2021 om oprettelse af Connecting Europe-faciliteten og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1316/2013 og (EU) nr. 283/2014 (EUT L 249 af 14.7.2021, s. 38, ELI:<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).

³² Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2020/1294 af 15. september 2020 om Unionens finansieringsmekanisme for vedvarende energi (EUT L 303 af 17.9.2020, s. 1, ELI:http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1294/oj).

(71a) Udviklingen af et brintmarked skal tage hensyn til hele værdikæden. Pakken om markedet for brint og dekarboniseret gas fastsætter allerede bestemmelser om tariffer, omkostningsdækning for brintnetoperatører, finansielle overførsler mellem regulerede tjenester og medlemsstaternes mulighed for at indføre mekanismer til intertemporal omkostningsfordeling på nationalt plan, herunder muligheden for at træffe foranstaltninger såsom statsgarantier for at dække brintnetoperatørernes finansielle risiko i forbindelse med indledningsvis utilstrækkelig omkostningsdækning som følge af anvendelsen af intertemporal omkostningsfordeling. Medlemsstater, der gennemfører projekter af fælles interesse på brintområdet, må indføre en sådan intertemporal omkostningsfordeling i sager, hvor mere end én medlemsstat er involveret. Den intertemporale omkostningsfordeling og den underliggende metode bør ligesom i sager inden for én medlemsstat godkendes af de regulerende myndigheder i de involverede medlemsstater. Med henblik på den mulighed på medlemsstatsniveau, der er fastsat i artikel 5, stk. 3, i forordning (EU) 2024/1789, for at træffe foranstaltninger såsom en statsgaranti til dækning af brintnetoperatørernes finansielle risiko i forbindelse med indledningsvis utilstrækkelig omkostningsdækning som følge af anvendelsen af intertemporal omkostningsfordeling bør Kommissionen vurdere udfordringerne vedrørende grænseoverskridende brintprojekter. Vurderingen bør kortlægge alternative løsninger på problemet, herunder deres virkninger, omkostninger og fordele, på en integreret og afbalanceret måde. I den forbindelse bør Kommissionen indgå i en struktureret udveksling med relevante interessenter både om effektiviteten af de eksisterende foranstaltninger for grænseoverskridende projekter og om potentielle foranstaltninger til håndtering af udfordringerne med yderligere at mindske risikoen ved brintrørledningsprojekter af fælles interesse med særlig stor grænseoverskridende relevans og strategisk værdi for Unionen og, hvor det er relevant, om udarbejdelse af en gennemførelseskøreplan for yderligere at støtte opskaleringen af brintnet.

- (71b) Kommissionens forordning (EU) nr. 838/2010 fastsætter regler for kompensation til transmissionssystemoperatører for omkostninger ved at huse grænseoverskridende elektricitetsstrømme, mens artikel 17 i nærværende forordning fastlægger en ramme for grænseoverskridende omkostningsfordeling for projekter af fælles interesse mellem medlemsstaterne. Disse mekanismer afspejler imidlertid ikke længere fuldt ud alle infrastrukturkapital- og driftsomkostninger, der afholdes af de medlemsstater, der huser betydelige transitstrømme, til gavn for det indre energimarked. Kommissionen bør derfor i samarbejde med agenturet og relevante interessenter gennemgå tilstrækkeligheden af de eksisterende ordninger i lyset af de nuværende transitmønstre og de faktiske afholdte omkostninger og vurdere, om det er nødvendigt med yderligere foranstaltninger på EU-plan for at sikre en mere retfærdig fordeling af transitrelaterede omkostninger.
- (72) Der bør gælde en tretrinsmodel for investeringer i projekter af fælles interesse. For det første bør markedet have prioritet til at investere. For det andet, hvis investeringerne ikke foretages af markedet, bør reguleringsmæssige løsninger forsøges anvendt, de relevante reguleringsmæssige rammer bør om nødvendigt justeres, og den korrekte anvendelse af de relevante reguleringsmæssige rammer bør sikres. For det tredje bør der, hvis de to første trin ikke er i stand til at udløse de fornødne investeringer i projekter af fælles interesse, kunne ydes finansiel støtte fra Unionen, hvis projektet af fælles interesse opfylder de gældende kriterier for støtteberettigelse, **og, hvor det er relevant, under hensyntagen til en potentiel uforholdsmæssig tarifførhøjelse, med forbehold af de relevante nationale regulerende myndigheders vurdering.**

- (73) Projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse bør ikke være berettigede til finansiel støtte fra Unionen, hvis projektiværksættere, -operatører eller -investorer befinder sig i en af de udelukkelsessituationer, der er omhandlet i artikel 138 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/2509³³, f.eks. i tilfælde af en dom for svig, korruption eller adfærd i forbindelse med en kriminel organisation. Det bør være muligt at fjerne et projekt af fælles interesse fra EU-listen, hvis optagelsen på listen skete på grundlag af forkerte oplysninger, som var afgørende for optagelsen, eller hvis projektet ikke er i overensstemmelse med EU-retten. For et projekt af fælles interesse i de medlemsstater, der er omfattet af en undtagelse i henhold til denne forordning, bør disse medlemsstater, når de støtter eventuelle ansøgninger om finansiering i henhold til forordning (EU) 2022/869 til sådanne projekter, sikre, at projekterne ikke direkte eller indirekte gavner personer eller enheder, der befinder sig i en af de udelukkelsessituationer, der er omhandlet i artikel 138 i forordning (EU, Euratom) 2024/2509.
- (74) Tilskud til anlægsarbejder vedrørende projekter af gensidig interesse bør være tilgængelige på samme betingelser som for projekter af fælles interesse, hvis de bidrager til Unionens overordnede energi- og klimapolitiske mål, og hvis tredjelandets dekarboniseringsmål er i overensstemmelse med Parisaftalen.

³³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/2509 af 23. september 2024 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget (EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (75) Unionen bør lette energiprojekter i regioner, der er ugunstigt stillede, mindre sammenkoblede, perifere, beliggende i den yderste periferi eller isolerede, for at muliggøre adgang til de transeuropæiske energinet med henblik på at fremskynde dekarboniseringsprocessen og mindske afhængigheden af fossile brændstoffer. **I de regioner, hvor lav sammenkobling kan være et vedvarende problem, spiller også fleksibilitetsløsninger og energilagring en afgørende rolle i integrationen af vedvarende energi og har en betydelig positiv virkning på Unionens mål for energi og klima. Sådanne projekter bør ikke udelukkes fra finansiel støtte fra Unionen alene på grund af en lav grad af fysisk sammenkobling, og deres grænseoverskridende indvirkning og markedsintegrationsbidrag bør afspejle deres systemiske rolle i dekarboniserede isolerede eller lavt forbundne energisystemer.**
- (76) I overensstemmelse med Det Europæiske Råds konklusioner af 4. februar 2011 om, at ingen medlemsstat bør forblive isoleret fra de europæiske gas- og elnet efter 2015 eller se sin energisikkerhed blive bragt i fare på grund af manglen på passende sammenkoblinger, har denne forordning til formål at sikre adgang til de transeuropæiske energinet ved at bringe Cyperns og Maltas energiisolation til ophør, eftersom de stadig ikke er sammenkoblet med det transeuropæiske gasnet. Dette formål bør blive opfyldt ved at tillade projekter under udvikling eller planlægning, der har fået status som projekt af fælles interesse i henhold til forordning (EU) 2022/869, at bevare deres status, indtil Cypern og Malta er sammenkoblet med det transeuropæiske gasnet, eller indtil den 31. december 2033[...], alt efter hvad der indtræffer først. **I betragtning af disse to ømedlemsstaters unikke geografiske forhold er en rørledningsforbindelse til det transeuropæiske gasnet fortsat et vigtigt mål for Unionen.** Ud over at bidrage til udviklingen af markedet for vedvarende energi, energisystemets fleksibilitet og modstandsdygtighed samt forsyningssikkerheden vil disse projekter sikre adgang til fremtidige energimarkeder, herunder for brint, og bidrage til at nå Unionens overordnede energi- og klimapolitiske mål.

- (77) For at sikre overensstemmelse mellem de foreslåede ændringer i henhold til denne forordning og Unionens ramme for el-, gas- og brintmarkeder foreslås der tilsvarende ændringer af artikel 3 og 11 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/942³⁴, artikel 48 i forordning (EU) 2019/943 og artikel 60 og 61 i forordning (EU) 2024/1789. Disse ændringer vedrører anvendelsen af det centrale scenarie i den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan, overvejelse af trådløse løsninger og andre alternativer til systemudvidelse og præcisering af tidshorisonten for planerne. De pågældende forordninger bør derfor ændres.
- (78) For at sikre rettidig udvikling af vigtige energiinfrastrukturprojekter for Unionen bør den tredje EU-liste over projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse forblive i kraft, indtil den første EU-liste over projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, der er opstillet i henhold til denne forordning, træder i kraft. For at gøre det muligt at udvikle, overvåge og finansiere projekterne af fælles interesse på den tredje EU-liste, jf. forordning (EU) 2022/869, bør visse bestemmelser i forordning (EU) 2022/869 forblive i kraft og have virkning, indtil den første EU-liste over projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, der er opstillet i henhold til denne forordning, træder i kraft.
- (79) For at sikre, at EU-listen begrænses til de projekter, der bidrager mest til gennemførelsen af de prioriterede strategiske energiinfrastrukturkorridorer og -områder, der er fastsat i bilag I til denne forordning, bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med traktatens artikel 290 med henblik på at ændre bilagene til denne forordning for at oprette og revidere EU-listen, samtidig med at medlemsstaternes ret til at godkende projekter på EU-listen, der vedrører deres områder, respekteres.

³⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/942 af 5. juni 2019 om oprettelse af Den Europæiske Unions Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/942/oj>).

- (80) [...] **For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af bestemmelserne i denne forordning med hensyn til udviklingen af et centralt scenarie med henblik på at præcisere, på hvilke betingelser TSO'er kan anvende flaskehalsindtægter, og på hvilke betingelser formålet i artikel 19, stk. 2, litra b), i forordning (EU) 2019/943 anses for at være opfyldt i tilstrækkelig grad, bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011.**
- (81) [...]
- (82) Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning³⁵. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter modtager Europa-Parlamentet og Rådet navnlig alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.

³⁵ Interinstitutionel aftale mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om bedre lovgivning (EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj).

- (83) Drøftelserne i grupperne er afgørende for, at Kommissionen kan vedtage de delegerede retsakter, hvorved EU-listen opstilles. Det er derfor hensigtsmæssigt, i det omfang det er muligt, at Europa-Parlamentet og Rådet underrettes om resultaterne og kan sende eksperter til møderne i grupperne i overensstemmelse med den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning. Under hensyntagen til behovet for at sikre, at målene i denne forordning nås, og i betragtning af antallet af projekter på EU-listerne indtil videre bør det samlede antal projekter af fælles interesse forblive håndterbart, og det bør derfor ikke væsentligt overstige 220.
- (84) Forordning (EU) 2019/942, (EU) 2019/943 og (EU) 2024/1789 bør derfor ændres i overensstemmelse hermed, og forordning (EU) 2022/869 bør ophæves.
- (85) Målene for denne forordning, nemlig udvikling af og interoperabilitet mellem transeuropæiske energinet og tilslutning til sådanne net, som bidrager til at sikre modvirkning af klimaændringer, navnlig at nå Unionens mål for klima og energi og dens mål om klimaneutralitet senest i 2050, og at sikre sammenkoblinger, energisikkerhed, markeds- og systemintegration, konkurrence, der gavner alle medlemsstater og overkommelige energipriser, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af den foreslåede handlings omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål –

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

KAPITEL I

Almindelige bestemmelser

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Denne forordning fastlægger retningslinjer for rettidig udvikling af og interoperabilitet for de prioriterede korridorer og -områder i den transeuropæiske energiinfrastruktur (prioriterede energiinfrastrukturkorridorer og -områder), der er anført i bilag I, og som bidrager til at sikre modvirkning af klimaændringer, navnlig at nå Unionens mål for energi og klima og dens mål om klimaneutralitet senest i 2050, og at sikre sammenkoblinger, energisikkerhed, markeds- og systemintegration, konkurrence, der gavner alle medlemsstater, samt overkommelige energipriser.
2. Denne forordning omhandler navnlig:
 - a) udpegelsen af projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse på EU-listen
 - b) lettelse af den rettidige gennemførelse af projekter på EU-listen ved at strømline, tættere samordne og fremskynde tilladelsesprocessen og styrke gennemsigtigheden og offentlighedens deltagelse
 - c) fastlæggelse af regler for den grænseoverskridende fordeling af omkostninger og risikorelaterede incitamenter for projekter på EU-listen
 - d) fastlæggelse af betingelserne for, hvornår projekter på EU-listen kan opnå finansiel støtte fra Unionen.

Artikel 2

Definitioner

Ud over definitionerne i forordning (EU) 2018/1999, (EU) 2019/942 og (EU) 2019/943 og (EU) 2024/1789 og i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001³⁶ og i direktiv (EU) 2019/944 og (EU) 2024/1788 forstås i nærværende forordning ved:

- 1) "energiinfrastruktur": fysisk udstyr eller anlæg henhørende under energiinfrastrukturkategorierne i bilag II, som er beliggende inden for Unionen eller forbinder Unionen og tredjelande
- 2) "energiinfrastrukturflaskehals": begrænsning af de fysiske strømme i et energisystem forårsaget af utilstrækkelig transmissionskapacitet, hvilket bl.a. omfatter fraværet af infrastruktur
- 3) "samlet afgørelse": det [...] dokument, **som udstedes af den nationale kompetente myndighed**, og som er tilgængeligt for projektivrærksættere i skriftlig eller elektronisk form, og som består af eller indeholder den **bindende** afgørelse eller samling af **bindende** afgørelser truffet af en **relevant** medlemsstats myndighed eller myndigheder med undtagelse af domstole, der fastslår, hvorvidt en projektivrærksætter gives tilladelse til at bygge den til realiseringen af et projekt af fælles interesse eller et projekt af gensidig interesse nødvendige energiinfrastruktur ved at have mulighed for at påbegynde eller anskaffe og påbegynde det nødvendige bygge- og anlægsarbejde (byggekklar fase), med forbehold af eventuelle afgørelser, som træffes i forbindelse med en administrativ klageprocedure

³⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

- 4) "projekt": en/et eller flere ledninger, rørledninger, faciliteter, udstyr eller anlæg henhørende under energiinfrastruktorkategorierne i bilag II
- 5) "projekt af fælles interesse": et projekt, som er nødvendigt for at gennemføre de prioriterede energiinfrastrukturkorridorer og -områder, der er anført i bilag I, og som er opført på EU-listen
- 6) "projekt af gensidig interesse": et projekt, der fremmes af Unionen i samarbejde med et tredjeland, og som støttes af regeringerne i de direkte berørte lande, bidrager til Unionens 2050-mål om klimaneutralitet, er opført på EU-listen og falder ind under en af de infrastruktur kategorier for elektricitet, der er anført i bilag II, punkt 1, litra a), d), [...] h) **eller punkt 5**, og forbinder Unionens elsystem med et tredjelands elnet eller falder ind under en af de infrastruktur kategorier for brint, der er anført i bilag II, punkt 2, **litra a) eller d)**, eller falder ind under en af de infrastruktur kategorier for CO₂, der er anført i [...] bilag II punkt 4, litra a) eller c)
- 7) "konkurrerende projekter": projekter, der helt eller delvist behandler de samme konstaterede infrastrukturbehov
- 8) "projektiværksætter": en af følgende:
 - a) en transmissionssystemoperatør (TSO), distributionssystemoperatør (DSO), brintnetoperatør (HNO) eller en anden operatør eller investor, som udvikler et projekt på EU-listen
 - b) hvis der er flere end én sådanne TSO'er, DSO'er, HNO'er, andre operatører eller investorer eller en sammenslutning deraf, den enhed med status som juridisk person i henhold til gældende national ret, som er udpeget ved en kontraktlig aftale, der er indgået mellem parterne, og er beføjet til at indgå retlige forpligtelser og påtage sig økonomisk ansvar på kontraktparternes vegne

- 9) "intelligent elnet": et elnet, herunder på øer, der ikke er sammenkoblede eller ikke tilstrækkeligt forbundne med de transeuropæiske energinet, der muliggør omkostningseffektiv integration af og aktiv kontrol med adfærden og handlingerne hos alle brugere, der er tilsluttet det, herunder producenter, forbrugere og producent-forbrugere, med henblik på at sikre et økonomisk effektivt og bæredygtigt elsystem med lave tab og et højt niveau af integration af vedvarende energikilder, af forsyningssikkerhed og af sikkerhed, og hvor netoperatøren digitalt kan overvåge de tilsluttede brugeres handlinger, og informations- og kommunikationsteknologier til kommunikation med tilknyttede netoperatører, producenter, energilagringsanlæg og forbrugere eller producent-forbrugere med henblik på at overføre og distribuere elektricitet på en bæredygtig, omkostningseffektiv og sikker måde
- 10) "national regulerende myndighed": en national regulerende myndighed, der er udpeget i henhold til artikel 76, stk. 1, i direktiv (EU) 2024/1788 eller en regulerende myndighed på nationalt plan, der er udpeget i henhold til artikel 57 i direktiv (EU) 2019/944
- 11) "relevant national regulerende myndighed": den nationale regulerende myndighed i de medlemsstater, der er vært for et projekt, og i medlemsstater, hvor projektet har en betydelig positiv virkning
- 12) "berørt myndighed": en myndighed, der i henhold til national ret har kompetence til at udstede forskellige tilladelser og godkendelser vedrørende planlægning, udformning og opførelse af fast ejendom, der er nødvendig for at færdiggøre et projekt af fælles interesse eller et projekt af gensidig interesse, herunder energiinfrastruktur i sig selv, og den myndighed, der har kompetence til at udstede tilladelser og godkendelser vedrørende det arbejde, der er nødvendigt for at færdiggøre projektet

- 13) "anlægsarbejde": indkøb, levering og anvendelse af komponenter, systemer og tjenesteydelser, herunder software, udførelse af udviklings-, omstillings-, **opgraderings-**, bygge- og anlægsaktiviteter vedrørende et projekt, overtagelsen af anlægget og iværksættelsen af et projekt
- 14) "undersøgelser": de aktiviteter, der er nødvendige for at forberede projektets gennemførelse, som f.eks. forberedende samt **kortlægnings-**, gennemførligheds-, evaluerings-, afprøvnings- og valideringsmæssige undersøgelser, herunder software, og alle andre tekniske hjælpeforanstaltninger, inklusive forudgående skridt til at definere og udvikle et projekt og træffe beslutning om finansieringen heraf, f.eks. rekognoscering af de pågældende lokaliteter og udarbejdelse af en finansieringspakke
- 15) "ibrugtagning": processen til at tage et projekt i drift, når det er blevet bygget
- 16) "dedikerede brintaktiver": brintinfrastruktur, der er udformet udelukkende til [...] og transport **eller lagring** af ren brint uden behov for yderligere tilpasningsarbejder, herunder rørledningsnet eller lagringsfaciliteter, som er nyetablerede, omstillet fra transmission eller lagring af naturgasaktiver eller begge dele
- 17) "omstilling": teknisk opgradering eller ændring af eksisterende naturgasinfrastruktur med henblik på at sikre, at den er dedikeret udelukkende til brug af brint
- 18) "klimatilpasning": en proces, hvormed det sikres, at energinfrastrukturen opnår modstandsdygtighed over for de potentielle negative virkninger af klimaændringer gennem en vurdering af klimasårbarhed og -risici, herunder gennem relevante tilpasningsforanstaltninger
- 19) "trådløse løsninger": investeringer i energinfrastruktur til elektricitet, som kan øge den tilgængelige [...] **transmissions**kapacitet eller forbedre effektiviteten af netdriften ved at anvende netforbedrende teknologi, herunder digitale løsninger.

KAPITEL II

Projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse

Artikel 3

EU-liste over projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse

1. Der oprettes regionale grupper ("grupper") efter processen i bilag III, afsnit 1. Medlemskab af hver gruppe skal være baseret på de enkelte prioriterede korridorer og områder og deres respektive geografiske dækning, jf. bilag I. Grupperne kan fusionere eller mødes i forskellige sammensætninger efter behov. Den tværregionale mødesammensætning for alle grupper er TEN-E-gruppen. Beslutningskompetencen inden for grupperne skal være begrænset til medlemsstaterne og Kommissionen (samlet benævnt "det beslutningstagende organ") og baseret på konsensus.
2. TEN-E-gruppen vedtager sin egen forretningsorden under hensyntagen til bestemmelserne fastsat i bilag III. Denne forretningsorden finder anvendelse på alle grupper.
3. Hver gruppes beslutningstagende organ vedtager en regional liste over projekter udarbejdet i overensstemmelse med: den proces, der er beskrevet i bilag III, afsnit 2, hvert projekts bidrag til gennemførelsen af de prioriterede energiinfrastrukturkorridorer og -områder, der er anført i bilag I, og deres opfyldelse af kriterierne i artikel 4.

I forbindelse med en gruppes beslutningstagende organs udarbejdelse af sin regionale liste:

- a) skal hvert enkelt projektforslag godkendes af de medlemsstater, hvis territorium projektet vedrører; hvis en medlemsstat ikke giver sin godkendelse, skal den begrunde dette over for det pågældende beslutningstagende organ
- b) skal det tage hensyn til rådgivning fra Kommissionen med henblik på at nå frem til et håndterbart samlet antal projekter på EU-listen.

4. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 23 for at supplere denne forordning ved at opstille EU-listen, jf. dog traktatens artikel 172, stk. 2.

EU-listen opstilles hvert andet år på grundlag af de regionale lister, der er fastlagt af de beslutningstagende organer i de grupper, som er oprettet i henhold til bilag III, afsnit 1, punkt 1, efter den i stk. 3 i nærværende artikel fastsatte procedure.

Kommissionen vedtager den delegerede retsakt om opstilling af den første EU-liste i henhold til denne forordning senest den 30. november 2029.

Hvis en delegeret retsakt vedtaget af Kommissionen i henhold til dette stykke ikke kan træde i kraft på grund af en indsigelse fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet i medfør af artikel 23, stk. 6, indkalder Kommissionen straks grupperne med henblik på at udarbejde nye regionale lister under hensyntagen til begrundelsen for indsigelsen. Kommissionen vedtager hurtigst muligt en ny delegeret retsakt om fastsættelse af EU-listen.

5. Når Kommissionen opstiller EU-listen ved at kombinere de regionale lister, der er omhandlet i stk. 3, skal den under behørig hensyntagen til gruppernes drøftelser:
- a) sikre, at kun projekter, der opfylder kriterierne omhandlet i artikel 4, optages på listen
 - b) sikre tværregional sammenhæng
 - c) tage medlemsstaternes udtalelser, jf. bilag III, afsnit 2, punkt 10, i betragtning
 - d) bestrebe sig på at tilsikre et håndterbart samlet antal projekter på EU-listen.
6. Projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, der falder ind under energiinfrastruktorkategorierne i bilag II, punkt 1, litra a), b), c), d), f) og h), alt efter tilfældet, integreres i de relevante regionale investeringsplaner, som vedtages i overensstemmelse med artikel 34 i forordning (EU) 2019/943, og i de relevante nationale tiårige netudviklingsplaner, som vedtages i overensstemmelse med artikel 51 i direktiv (EU) 2019/944 **og andre nationale infrastrukturplaner** [...]. Projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, der falder ind under energiinfrastruktorkategorierne i bilag II, punkt 2, alt efter tilfældet, integreres i den tiårige netudviklingsplan for brint, jf. artikel 55 i direktiv (EU) 2024/1788, samt andre nationale infrastrukturplaner [...].
- Sådanne projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse skal have den højest mulige prioritering i hver af disse nationale planer. Dette stykke finder ikke anvendelse på konkurrerende projekter eller projekter, der ikke er tilstrækkeligt modne til at være genstand for en projektspecifik cost-benefit-analyse, jf. bilag III, afsnit 2, punkt 1, litra d).

7. Projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, der falder ind under energiinfrastrukturkategorierne i punkt 1, litra a), b), c), d), f) og h), og punkt 2 i bilag II, alt efter tilfældet, og som er konkurrerende projekter eller projekter, der ikke er tilstrækkeligt modne til at være genstand for en projektspecifik cost-benefit-analyse som omhandlet i bilag III, afsnit 2, punkt 1, litra d), kan medtages i de relevante regionale investeringsplaner, de nationale tiårige netudviklingsplaner og andre nationale infrastrukturplaner, alt efter hvad der er relevant, som projekter under overvejelse.

Artikel 4

Kriterier for gruppernes vurdering af projekter

1. Et projekt af fælles interesse skal opfylde følgende generelle kriterier:
- a) projektet er nødvendigt for mindst én/ét af de prioriterede energiinfrastrukturkorridorer og -områder, der er anført i bilag I
 - b) de potentielle samlede fordele ved projektet vurderet i henhold til de respektive specifikke kriterier i stk. 3 overstiger omkostningerne, herunder på lang sigt
 - c) projektet opfylder ét eller flere af følgende kriterier:
 - i) det involverer mindst to medlemsstater ved direkte eller indirekte (via sammenkobling med et tredjeland) at overskride grænsen mellem to eller flere medlemsstater
 - ii) det er placeret på en medlemsstats område, enten inde i landet eller offshore, herunder øer, og har en betydelig grænseoverskridende virkning, jf. bilag IV, punkt 1.

2. Et projekt af gensidig interesse skal opfylde alle følgende generelle kriterier:
- a) projektet bidrager væsentligt til de i artikel 1, stk. 1, omhandlede mål og til tredjelandets mål, navnlig ved ikke at stå i vejen for tredjelandets kapacitet til at udfase energiproduktionsaktiver baseret på fossile brændstoffer til sit indenlandske forbrug, samt til bæredygtighed
 - b) de potentielle samlede fordele ved projektet vurderet i henhold til de respektive specifikke kriterier i stk. 3 for Unionen eller kumulativt for Unionen og den kontraherende part i Energifællesskabet eller det EØS-land, der er direkte involveret i projektet, overstiger omkostningerne for Unionen eller kumulativt for Unionen og den kontraherende part i Energifællesskabet eller EØS-landet, alt efter tilfældet, herunder på længere sigt
 - c) projektet forbinder direkte mindst én medlemsstats område med et tredjelands område ved at forbinde den pågældende medlemsstat direkte med det første sammenkoblingspunkt i tredjelandets elnet eller det første brint- eller CO₂-sammenkoblingspunkt i tredjelandet og har en betydelig grænseoverskridende virkning jf. bilag IV, punkt 2
 - d) for så vidt angår den del af projektet, der er placeret på medlemsstatens område, er projektet i overensstemmelse med direktiv (EU) 2019/944 og (EU) 2024/1788, hvis det falder ind under de infrastruktur kategorier, der er anført i punkt 1 og 2 i bilag II til denne forordning
 - e) der er en høj grad af konvergens i den lovgivningsmæssige ramme i det involverede tredjeland, og de retlige håndhævelsesmekanismer er påvist til støtte for Unionens politikmål, navnlig for at sikre:

- i) et velfungerende indre energimarked i Unionen
 - ii) netsikkerhed og forsyningssikkerhed i Unionen baseret på bl.a. diversificering af kilder, samarbejde og solidaritet
 - iii) et energisystem, herunder produktion, transmission og distribution, der støtter målet om klimaneutralitet i overensstemmelse med Parisaftalen og Unionens mål for energi og klima og dens 2050-mål om klimaneutralitet, og som navnlig indebærer, at der undgås kulstoflækage
- f) det involverede tredjeland støtter projektets prioriterede status, jf. artikel 7, og andre investeringer i tredjelandet, som er nødvendige for at realisere fordelene ved projektet, jf. dette stykkes litra b), og forpligter sig udtrykkeligt til at overholde en lignende tidsplan for fremskyndet gennemførelse og andre politik- og reguleringsmæssige støtteforanstaltninger for så vidt angår projekter af fælles interesse i Unionen.

Med hensyn til projekter vedrørende lagring af CO₂, der falder ind under energiinfrastruktorkategorien i bilag II, punkt 4, litra c), skal projektet være nødvendigt for at muliggøre grænseoverskridende transport og lagring af CO₂, og det tredjeland, hvor projektet er placeret, skal have en passende retlig ramme baseret på dokumenterede effektive håndhævelsesmekanismer til at sikre, at der i tilknytning til projektet er standarder og sikkerhedsforanstaltninger, som forebygger enhver CO₂-lækage. Med hensyn til klimaet, menneskers sundhed og økosystemerne skal sikkerheden og effektiviteten af den permanente lagring af CO₂ garanteres og som minimum nå det samme niveau som det, der er fastsat i EU-retten.

3. Følgende specifikke kriterier finder anvendelse på projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, alt efter tilfældet, der er omfattet af specifikke energiinfrastrukturkategorier:
- a) for så vidt angår projekter vedrørende eltransmission, -distribution og -oplagring, der er omfattet af energiinfrastrukturkategorierne i bilag II, punkt 1, litra a), b), c), d), f) og h), skal projektet bidrage væsentligt til bæredygtighed gennem **reduktion af drivhusgasemissioner, navnlig ved** integration af vedvarende energi i nettet og transmission eller distribution af energi produceret fra vedvarende energikilder til store forbrugscentre og oplagringssteder og til at reducere energiindskrænkningen, hvor det er relevant, og bidrage til mindst ét af følgende specifikke kriterier:
 - i) markedsintegration, bl.a. ved at ophæve energiisolationen for mindst én medlemsstat og ved at reducere energiinfrastrukturflaskehalse, og gennem konkurrence, interoperabilitet og systemfleksibilitet
 - ii) forsyningssikkerhed, bl.a. gennem interoperabilitet, systemfleksibilitet, **fysisk sikkerhed og** cybersikkerhed, hensigtsmæssige forbindelser og sikker og pålidelig systemdrift
 - b) for så vidt angår projekter vedrørende intelligente elnet, der er omfattet af energiinfrastrukturkategorien i bilag II, punkt 1, litra g), skal projektet bidrage væsentligt til bæredygtighed gennem integration af vedvarende energi i nettet samt mindst to af følgende specifikke kriterier:
 - i) forsyningssikkerhed, bl.a. gennem effektivitet og interoperabilitet af eltransmissionen og -distributionen i den daglige drift af nettet, undgåelse af overbelastning og integration og inddragelse af netbrugere
 - ii) markedsintegration, bl.a. gennem effektiv systemdrift og brug af sammenkoblinger

- iii) netsikkerhed, fleksibilitet og forsyningskvalitet, bl.a. gennem øget anvendelse af innovation inden for balancering, fleksibilitetsmarkeder, cybersikkerhed, overvågning, systemkontrol og fejlkorrektion
 - iv) intelligent sektorintegration, enten i energisystemet gennem forbindelse af forskellige energibærere og -sektorer, eller på en bredere måde, der favoriserer synergier og koordinering mellem energi-, transport- og telekommunikationssektorerne
- c) for så vidt angår projekter, der er omfattet af infrastrukturkategorien i bilag II, punkt 5[...], litra **a)**[...] **og b)**, skal projektet bidrage væsentligt til følgende specifikke kriterier:
- i) forsyningssikkerhed, herunder ved at beskytte aktiver mod risici og bidrage til de foranstaltninger, der er udpeget i henhold til artikel 7 og 11 i forordning (EU) 2019/941 om risikoberedskab i elsektoren
 - ii) netsikkerhed, herunder gennem foranstaltninger, der fremmer en højere grad af fysisk sikkerhed og cybersikkerhed, overvågning og systemkontrol
- d) for så vidt angår projekter om transport og lagring af CO₂, der er omfattet af energiinfrastrukturkategorierne i bilag II, punkt 4, skal projektet bidrage væsentligt til bæredygtighed gennem nedbringelse af CO₂-emissioner i forbundne industriinstallationer og bidrage til samtlige følgende specifikke kriterier:
- i) undgåelse af CO₂-emissioner [...]
 - ii) styrkelse af CO₂-transports og -lagrings modstandsdygtighed og sikkerhed
 - iii) effektiv anvendelse af ressourcerne ved at muliggøre sammenkobling af flere CO₂-kilder og -lagringssteder via fælles infrastruktur og minimering af miljøbelastningen og risici

- e) for så vidt angår brintprojekter, der er omfattet af energiinfrastrukturkategorierne i bilag II, punkt 2, skal projektet bidrage væsentligt til bæredygtighed, bl.a. ved at reducere drivhusgasemissioner, fremme udbredelsen af vedvarende eller kulstoffattig brint med fokus på brint fra vedvarende energikilder **med henblik på at nå Unionens mål**, navnlig slutanvendelsesapplikationer såsom sektorer, hvor det er vanskeligt at nedbringe emissionerne, og hvor mere energieffektive løsninger ikke er gennemførlige, og støtte variabel elproduktion fra vedvarende energikilder ved at tilbyde fleksibilitet og/eller lagringsløsninger og projektet skal bidrage væsentligt til mindst ét af følgende specifikke kriterier:
- i) markedintegration, bl.a. ved at forbinde eksisterende eller nye brintnet i medlemsstaterne eller på anden måde bidrage til etableringen af et EU-dækkende net til transport og lagring af brint, og sikring af interoperabilitet mellem forbundne systemer
 - ii) forsyningssikkerhed og fleksibilitet, bl.a. gennem hensigtsmæssige forbindelser og fremme af sikker og pålidelig systemdrift
 - iii) konkurrence, bl.a. ved at give adgang til flere forsyningskilder og netbrugere på et gennemsigtigt og ikkediskriminerende grundlag
- f) for så vidt angår elektrolyseanlæg, der er omfattet af energiinfrastrukturkategorien i bilag II, punkt 3, skal projektet bidrage væsentligt til alle følgende specifikke kriterier:
- i) bæredygtighed, bl.a. ved at reducere drivhusgasemissioner og fremme udbredelsen af vedvarende eller kulstoffattig brint, navnlig fra vedvarende kilder **med henblik på at nå Unionens mål**, såvel som syntetiske brændstoffer fra disse kilder

- ii) forsyningssikkerhed, bl.a. ved at bidrage til sikker, effektiv og pålidelig systemdrift eller ved at tilbyde lagring, fleksibilitetsløsninger eller begge dele såsom fleksibelt elforbrug og balancerings tjenester
- iii) fremme af fleksibilitetsydelser såsom fleksibelt elforbrug og lagring ved at fremme intelligent integration af energisektoren gennem etablering af forbindelser til andre energibærere og -sektorer.

4. For så vidt angår projekter, der er omfattet af energiinfrastrukturkategorierne i bilag II, vurderes bidraget til kriterierne i stk. 3 i denne artikel i overensstemmelse med de indikatorer, der er anført i bilag IV, punkt 3-8.
5. Med henblik på at lette vurderingen af alle projekter, der vil kunne udvælges som projekter af fælles interesse, og som vil kunne optages på en regional liste, vurderer hver gruppe projektets bidrag til gennemførelsen af samme prioriterede energiinfrastrukturkorridor eller -område på gennemsigtig og objektiv vis. Hver gruppe skal fastlægge sin vurderingsmetode på grundlag af det akkumulerede bidrag til kriterierne omhandlet i stk. 3. Denne vurdering skal munde ud i en rangordning af projekterne til gruppens interne brug. Hverken den regionale liste eller EU-listen skal omfatte nogen rangorden, ej heller skal rangordenen anvendes til noget efterfølgende formål andet end som omhandlet i bilag III, afsnit 2, punkt 15.

I forbindelse med vurderingen af projekterne skal hver gruppe, for at sikre en ensartet vurderingsmetode blandt grupperne, endvidere tage behørigt hensyn til:

- a) hvor hastende det enkelte foreslåede projekt er, og hvad det bidrager med, med sigte på opfyldelsen af Unionens mål for energi og klima og dens 2050-mål om klimaneutralitet og mål om markedsintegration, konkurrence, bæredygtighed og forsyningssikkerhed
- b) hvert foreslået projekts komplementaritet med andre foreslåede projekter, herunder konkurrerende eller potentielt konkurrerende projekter

- c) mulige synergier med prioriterede korridorer og tematiske områder identificeret inden for rammerne af tværeuropæiske transport- og telekommunikationsnet
- d) for foreslåede projekter, der på tidspunktet for evalueringen er projekter på EU-listen, fremskridtene med gennemførelsen og deres overholdelse af rapporterings- og gennemsigtighedsforpligtelserne i denne forordning
- e) ethvert tredjelandes direkte eller indirekte ejerskab som modtager, aktionær eller endelig modtager som projektiværksætter i et af de foreslåede projekter.

For så vidt angår projekter vedrørende intelligente elnet, der er omfattet af energiinfrastrukturkategorien i bilag II, punkt 1, litra g), og projekter, der er omfattet af energiinfrastrukturkategorierne i bilag II, punkt 5 [...], litra a) [...] **og b)**, rangordnes de projekter, der påvirker de samme to medlemsstater, ligesom der også tages behørigt hensyn til antallet af brugere, som berøres af projektet, det årlige energiforbrug og andelen af produktion fra ikkeregulerbare ressourcer i det område, hvor disse brugere befinder sig.

Artikel 5

Gennemførelse og overvågning af projekter på EU-listen

1. Projektiværksættere udarbejder **eller ajourfører, hvor det er relevant**, en gennemførelsesplan for projekter på EU-listen senest to måneder efter deres optagelse på EU-listen **med henblik på offentliggørelse på gennemsigtighedsplatformen, jf. artikel 26**, med en tidsplan, der omfatter følgende:

- a) gennemførligheds- og projekteringsundersøgelser, herunder risikovurderingsundersøgelser for så vidt angår klimatilpasning og fysisk sikkerhed og cybersikkerhed, der bygger på kravene i direktiv (EU) 2022/2557 og (EU) 2022/2555, hvor det er relevant, samt overholdelse af miljølovgivningen og princippet om "ikke at gøre væsentlig skade"
 - b) godkendelse fra nationale regulerende myndigheder eller enhver anden berørt myndighed
 - c) anlægsarbejder og ibrugtagning
 - d) tilladelsesprocessen, der er omhandlet i artikel 10, stk. 9, litra c).
2. TSO'er, DSO'er HNO'er og andre operatører samarbejder med hinanden **og med projektiværksættere, hvor det er relevant**, med det formål at lette udviklingen af projekter på EU-listen inden for deres område.
3. Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder ("agenturet") og de berørte grupper overvåger, hvilke fremskridt der gøres med gennemførelsen af projekter på EU-listen, og fremsætter de nødvendige anbefalinger til foranstaltninger beregnet til at lette deres gennemførelse. Grupperne kan anmode om yderligere oplysninger i overensstemmelse med stk. 4, 5 og 6, indkalde til møder med relevante parter og opfordre Kommissionen til at kontrollere de fremsendte oplysninger på stedet.
4. Senest den 31. december i det år, hvor den EU-liste, som projektet er opført på, træder i kraft og begynder at have virkning, og hvert efterfølgende år fremsender projektiværksætterne en rapport for hvert projekt af fælles interesse og projekt af gensidig interesse, som de fremmer, til den nationale kompetente myndighed, der er omhandlet i artikel 8, stk. 1.

Rapporten skal indeholde nærmere oplysninger om:

- a) fremskridtene for så vidt angår udvikling, bygning og ibrugtagning af projektet som angivet i gennemførelsesplanen i nærværende artikels stk. 1, navnlig med hensyn til tilladelsesprocessen og høringsproceduren samt overholdelse af miljølovgivningen og af princippet om, at projektet "ikke gør væsentlig skade" på miljøet, de klimatilpasningsforanstaltninger, der er truffet, og de afbødende foranstaltninger, der er truffet som følge af de risici, der er vurderet for projektet i henhold til artikel 5, stk. 1, litra a), hvor det er relevant, og på grundlag af kravene i direktiv (EU) 2022/2557 og (EU) 2022/2555, hvor det er relevant
- b) eventuelle forsinkelser i forhold til gennemførelsesplanen, årsagerne til disse forsinkelser og eventuelle andre vanskeligheder
- c) hvor det er relevant, en revideret gennemførelsesplan til afhjælpning af forsinkelser.

5. De i artikel 8, stk. 1, omhandlede kompetente myndigheder forelægger senest den 28. februar hvert år efter projektiværksætterens indsendelse af rapporten i nærværende artikels stk. 4 agenturet og den relevante gruppe rapporten i nærværende artikels stk. 4 suppleret med oplysninger om fremskridt og, hvis det er relevant, forsinkelser i gennemførelsen af og tilladelsesprocesserne for projekter på EU-listen, som er placeret på deres respektive område, inklusive årsagerne til disse forsinkelser. De kompetente myndigheders bidrag til rapporten skal være tydeligt markeret og udarbejdet uden at ændre teksten i projektiværksætterens rapport.

6. Senest den 30. april i hvert år, hvor en ny EU-liste skal vedtages, forelægger agenturet grupperne en samlet rapport om de projekter på EU-listen, der henhører under de nationale regulerende myndigheders kompetence, hvori de nåede fremskridt og de forventede ændringer i projektudgifterne evalueres, og hvori der, hvis det er hensigtsmæssigt, fremsættes anbefalinger til afhjælpning af opståede forsinkelser og vanskeligheder. Denne samlede rapport skal også indeholde en evaluering af gennemførelsen af artikel 3, stk. 6 og 7, for så vidt angår projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse.

I behørigt begrundede tilfælde kan agenturet anmode kompetente myndigheder om yderligere oplysninger, der måtte være nødvendige for, at det kan udføre sine opgaver i henhold til nærværende stykke.

7. Er ibrugtagningen af et projekt på EU-listen forsinket i forhold til gennemførelsesplanen af andre end tungtvejende årsager, der ligger uden for projektiværksætterens kontrol, finder følgende foranstaltninger anvendelse:

- a) for så vidt at de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 55, stk. 7, litra a), b) eller c), i direktiv (EU) 2024/1788 og artikel 51, stk. 7, litra a), b) eller c), i direktiv (EU) 2019/944, finder anvendelse i henhold til den pågældende nationale ret, sikrer de nationale regulerende myndigheder, at investeringen gennemføres
- b) hvis foranstaltningerne truffet af de nationale regulerende myndigheder i henhold til nærværende stykkes litra a) ikke finder anvendelse, vælger projektiværksætteren senest 12 måneder fra datoen for ibrugtagningen i gennemførelsesplanen en tredjepart til at finansiere eller bygge hele eller en del af projektet
- c) er der ikke valgt en tredjepart i henhold til litra b), kan medlemsstaten eller den nationale regulerende myndighed, hvis medlemsstaten har truffet bestemmelse herom, senest to måneder efter udløbet af fristen i litra b) udpege en tredjepart til at finansiere eller bygge projektet, som skal accepteres af projektiværksætteren

- d) **er der ikke udpeget en tredjepart af den nationale myndighed i overensstemmelse med litra c),** kan Kommissionen, hvis forsinkelsen i forhold til datoen for ibrugtagning i gennemførelsesplanen overstiger 26 måneder, på de i aftalen fastsatte betingelser og i fuldt samarbejde med de berørte medlemsstater iværksætte en indkaldelse af forslag, som er åben for enhver tredjepart, der er i stand til at blive projektiværksætter, med det formål at færdiggøre projektet i henhold til en aftalt tidsplan
- e) hvor foranstaltningerne omhandlet i litra c) eller d) finder anvendelse, skal den systemoperatør, i hvis område investeringen er beliggende: give de gennemførende operatører eller investorer eller tredjeparter alle de oplysninger, der er nødvendige for at realisere investeringen, **under hensyntagen til sikkerhedsbetragtninger**, tilslutte nye aktiver til transmissionsnettet eller, hvor det er relevant, distributionsnettet og overordnet set gøre sit bedste for at lette gennemførelsen af investeringen og befordre sikker, pålidelig og effektiv drift og vedligeholdelse af projektet på EU-listen.

8. Et projekt på EU-listen kan fjernes fra EU-listen i henhold til proceduren i artikel 3, stk. 4, hvis optagelsen på listen skete på grundlag af forkerte oplysninger, som var afgørende for optagelsen, eller hvis projektet ikke er i overensstemmelse med EU-retten.
9. Projekter, der ikke længere er opført på EU-listen, mister alle rettigheder og forpligtelser, der er knyttet til den status som projekt af fælles interesse eller projekt af gensidig interesse, der følger af denne forordning.

Dog gælder, at et projekt, som ikke længere er opført på EU-listen, men for hvilken den kompetente myndighed har godkendt en ansøgning til behandling, bibeholder de rettigheder og forpligtelser, der er anført i kapitel III, undtagen i tilfælde hvor projektet er fjernet fra EU-listen af de grunde, der er fastsat i denne artikels stk. 8.

10. Denne artikel berører ikke eventuel finansiel støtte fra Unionen, der er ydet til et projekt på EU-listen inden dets fjernelse fra EU-listen.

Artikel 6

EU-koordinatorer

1. Får et projekt af fælles interesse eller et projekt af gensidig interesse betydelige vanskeligheder med gennemførelsen, kan Kommissionen efter aftale med de pågældende medlemsstater udpege en EU-koordinator for en periode på op til et år, og denne periode kan forlænges to gange.
2. EU-koordinatoren har til opgave at:
 - a) fremme projekter, for hvilke vedkommende er udpeget som EU-koordinator, og fremme den grænseoverskridende dialog mellem projektiværksætterne og alle berørte interessenter
 - b) bistå og koordinere alle parter efter behov i forbindelse med høring af berørte interessenter og, i det omfang det er relevant, foreslå og drøfte alternative linjeføringer og fremskaffe de nødvendige tilladelser til projekter
 - c) rådgive projektiværksætterne om finansiering af projektet, hvor det er relevant
 - d) sikre, at de berørte medlemsstater sørger for passende støtte og strategisk ledelse i forbindelse med forberedelsen og gennemførelsen af projekterne
 - e) forelægge Kommissionen en rapport hvert år, med datoen for sin udpegelse som startpunkt, og, hvor det er relevant, ved udløbet af sit mandat, om de fremskridt, der er gjort med projekterne, og om eventuelle vanskeligheder og hindringer, der sandsynligvis vil føre til en betydelig forsinkelse af ibrugtagningsdatoen for projekterne; hvis det er relevant, fremsættes der i rapporten anbefalinger med henblik på at overvinde hindringer og vanskeligheder.

Kommissionen fremsender EU-koordinatorens rapport i første afsnits litra e) til Europa-Parlamentet, **Rådet** og de berørte grupper.

3. EU-koordinatoren vælges efter en åben, ikkediskriminerende og gennemsigtig proces og på grundlag af en ansøgers erfaring med de særlige opgaver, som koordinatoren pålægges i forbindelse med de pågældende projekter.
4. Afgørelsen om udpegelse af en EU-koordinator fastlægger de nærmere betingelser for udpegelsen, herunder dens varighed, de specifikke opgaver med tilhørende frister og hvilke metoder der skal anvendes. Koordineringsindsatsen skal stå i rimeligt forhold til projekternes kompleksitet og anslåede omkostninger.
5. De berørte medlemsstater samarbejder fuldt ud med EU-koordinatoren under udførelsen af de opgaver, der er omhandlet i stk. 2 og 4.

KAPITEL III

Tilladelsesprocessen og offentlighedens deltagelse

Artikel 7

Prioriteret status for projekter på EU-listen

1. EU-listen fastslår, med henblik på eventuelle beslutninger truffet under tilladelsesprocessen, nødvendigheden af projekterne på EU-listen set i et energipolitisk og klimamæssigt perspektiv uden at berøre projektets nøjagtige beliggenhed, rutelægning eller teknologi.

Første afsnit finder ikke anvendelse på konkurrerende projekter eller på projekter, der ikke er tilstrækkeligt modne til at være genstand for en projektspecifik cost-benefit-analyse, jf. bilag III, afsnit 2, punkt 1, litra d).
2. For at sikre en effektiv administrativ behandling af ansøgninger vedrørende projekter på EU-listen sikrer projektiværksætterne og alle berørte myndigheder, at disse sager gives den hurtigst mulige behandling i overensstemmelse med EU-retten og national ret.
3. Projekter på EU-listen gives status som projekter af størst mulig national betydning, hvor en sådan status eksisterer i national ret, og behandles som sådanne i tilladelsesprocessen, herunder [...] **i forbindelse med miljøvurderinger, og, hvis det er fastsat i national ret, i den fysiske planlægning og i opnåelsen af anlægsrettigheder [...]. Dette stykke anvendes, uden at det berører nationale forsvarshensyn.**

4. Alle procedurer for tvistbilæggelse, retstvister, behandling af ankesager samt domstolsprøvelser i forbindelse med projekter på EU-listen ved de nationale domstole, retter, paneler, herunder mægling eller voldgift, hvor disse findes i national ret, behandles som presserende, hvis og i det omfang der er fastsat sådanne hasteprocedurer i national ret.
5. For så vidt angår de miljøvirkninger, der er omhandlet i artikel 6, stk. 4, i direktiv 92/43/EØF og artikel 4, stk. 7, i direktiv 2000/60/EF, betragtes projekter på EU-listen, der falder ind under infrastrukturkategoriene i punkt [...] 3 og 4 i bilag II til nærværende forordning, som værende i den offentlige interesse ud fra et energipolitisk synspunkt og kan anses for at være af væsentlig samfundsinteresse, forudsat at alle betingelserne i de nævnte direktiver er opfyldt.

Hvis der kræves en udtalelse fra Kommissionen i henhold til artikel 6, stk. 4, i direktiv 92/43/EØF, sikrer Kommissionen og den nationale kompetente myndighed omhandlet i artikel 8 i denne forordning, at afgørelsen med hensyn til et projekts væsentlige samfundsinteresse træffes inden for de frister, der er fastsat i denne forordnings artikel 10, stk. 1 og 2.

Første og andet afsnit finder ikke anvendelse på konkurrerende projekter eller på projekter, der ikke er tilstrækkeligt modne til at være genstand for en projektspecifik cost-benefit-analyse, jf. bilag III, afsnit 2, punkt 1, litra d).

6. Indtil der er opnået klimaneutralitet [...], formodes planlægning, opførelse og drift af projekter henhørende under infrastruktur kategorien i bilag II, **punkt 1 og 2**, [...] i forbindelse med tilladelsesproceduren at være af væsentlig samfundsmæssig interesse og tjene den offentlige sundhed og sikkerhed i forbindelse med afvejningen af retlige interesser i de individuelle tilfælde med henblik på artikel 6, stk. 4, og artikel 16, stk. 1, litra c), i direktiv 92/43/EØF, artikel 4, stk. 7, i direktiv 2000/60/EF og artikel 9, stk. 1, litra a), i direktiv 2009/147/EF. [...]

Indtil der er opnået klimaneutralitet, sikrer medlemsstaterne, at **planlægning**, opførelse og drift af projekter henhørende under infrastruktur kategorien i bilag II, punkt 1 **og 2**, i [...] tilladelsesprocessen **formodes at være af væsentlig samfundsinteresse og prioriteres i så fald** i forbindelse med afvejningen af andre retlige interesser [...] [...] end **dem**, [...] der er omhandlet i første afsnit. **Medlemsstaterne kan udelukke anvendelsen af denne formodning med henblik på at beskytte** [...] kulturarv på grundlag af retlige kriterier for at sikre [...] en **harmoniseret** gennemførelse.

[...]

7. Indtil der er opnået klimaneutralitet [...], og for så vidt angår projekter på EU-listen, der falder ind under infrastruktur kategorierne i punkt 1 **og 2** i bilag II til denne forordning, og som udtrykkeligt er medtaget i en national udviklingsplan, der har været genstand for en strategisk miljøvurdering i overensstemmelse med direktiv 2001/42, og, hvis det er sandsynligt, at planen vil have en betydelig indvirkning på Natura 2000-lokaliteter, en passende vurdering i henhold til artikel 6, stk. 3, i direktiv 92/43/EØF, kan medlemsstaterne, for så vidt som projektet er i overensstemmelse med og ikke går videre end rammerne for den vurderede nationale udviklingsplan:

- a) fritage disse projekter fra miljøkonsekvensvurderingen i henhold til artikel 2, stk. 1, i direktiv 2011/92/EU, og
- b) fritage disse projekter fra en vurdering af deres indvirkning på Natura 2000-lokaliteter i henhold til artikel 6, stk. 3, i direktiv 92/43/EØF og fra vurderingen af deres indvirkning på beskyttelsen af arter i henhold til artikel 12, stk. 1, i direktiv 92/43/EØF og artikel 5 i direktiv 2009/147/EF.

For projekter, der er placeret i eller løber gennem Natura 2000-lokaliteter og områder, der i henhold til nationale beskyttelsesordninger er udpeget med henblik på bevaring af natur og biodiversitet, finder fritagelserne i første afsnit kun anvendelse, hvis der ikke findes forholdsmæssige alternativer til etableringen, under hensyntagen til målsætningerne for lokaliteten **og områderne. De undtagelser, der er omhandlet i første afsnit, finder ikke anvendelse på [...] de projekter, som er omhandlet i bilag II, punkt 1, litra c), og som er beliggende i eller går igennem[...] Natura 2000-lokaliteter og områder, der er udpeget i henhold til nationale beskyttelsesordninger.**

8. Hvis medlemsstaterne anvender fritagelserne i stk. 7, sørger de for, at regler for effektive afbødende foranstaltninger, der skal vedtages for projekter på EU-listen, der falder ind under infrastrukturkategoriene i bilag II, punkt 1 **og 2**, fastlægges på grundlag af den nationale udviklingsplan, så de negative miljøvirkninger, der kan opstå, undgås eller, hvis dette ikke er muligt, afbødes væsentligt. Medlemsstaterne sikrer, at de passende afbødende foranstaltninger anvendes rettidigt for at sikre overholdelse af forpligtelserne i artikel 6, stk. 2, i direktiv 92/43/EØF, **artikel 5 i direktiv 2009/147/EF**, og artikel 4, stk. 1, litra a), nr. i), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF og for at undgå forringelse og opnå god økologisk tilstand eller godt økologisk potentiale i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, litra a), i direktiv 2000/60/EF.

Overholdelse af reglerne omhandlet i dette stykkes første afsnit og de enkelte projekters gennemførelse af passende afbødende foranstaltninger medfører en formodning om, at projekterne ikke overtræder de bestemmelser, der er omhandlet i nævnte afsnit, jf. dog nærværende artikels stk. 10.

9. Medlemsstaterne sikrer offentlighedens deltagelse i den nationale udviklingsplan i overensstemmelse med artikel 6 og 7 i direktiv 2001/42/EF, herunder identifikation af de dele af offentligheden, som berøres eller forventes at blive berørt, samt de medlemsstater, der kan blive berørt af gennemførelsen af planen og de projekter på EU-listen, der er omfattet af infrastrukturkategoriene i punkt 1 **og 2** i bilag II til denne forordning, og som indgår i planen.

10. For projekter, for hvilke medlemsstaterne beslutter at anvende fritagelser i henhold til stk. 7, foretager de kompetente myndigheder en screening for at vurdere:
- a) om det er sandsynligt, at projektet vil give anledning til væsentlige negative virkninger, som ikke blev påpeget i den miljøvurdering af den nationale udviklingsplan, der er foretaget i henhold til direktiv 2001/42/EF og, hvis det er relevant, direktiv 92/43/EØF
 - b) om projektet falder ind under anvendelsesområdet for artikel 7 i direktiv 2011/92/EU og artikel 2 i konventionen om vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænserne på grund af sandsynligheden for væsentlige indvirkninger på miljøet i en anden medlemsstat eller som følge af en anmodning fra en medlemsstat, der sandsynligvis vil blive berørt i væsentlig grad.

Den i første afsnit omhandlede screening færdiggøres senest 45 dage efter projektivrksætterens anmeldelse efter artikel 10, stk. 5.

11. Hvis et projekt på en medlemsstats område forventes at have væsentlig indvirkning på miljøet i andre medlemsstater, sikrer den medlemsstat, hvor projektet er placeret, at artikel 7 i direktiv 2011/92/EU og artikel 2-7 i konventionen om vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænserne anvendes.

12. Hvis screeningsprocessen viser, at der er stor sandsynlighed for, at et projekt vil give anledning til væsentlige uforudsete negative virkninger som omhandlet i denne artikels stk. 10, underretter de kompetente myndigheder projektiværksætteren om nødvendigheden af de vurderinger, der er omhandlet i denne artikels stk. 7, litra a) og b), og sikrer, at der på grundlag af eksisterende data anvendes passende og forholdsmæssige afbødende foranstaltninger for disse projekter for at sikre overholdelse af artikel 12, stk. 1, i direktiv 92/43/EØF og artikel 5 i direktiv 2009/147/EF. Hvis det ikke er muligt at anvende sådanne afbødende foranstaltninger, sikrer de kompetente myndigheder, at projektiværksætteren træffer passende kompensationsforanstaltninger for at imødegå disse virkninger, hvilket, hvis der ikke findes andre forholdsmæssige kompensationsforanstaltninger, kan tage form af en økonomisk kompensation for artsbeskyttelsesprogrammer, **hvis det er tilladt i henhold til national ret**, for at sikre eller forbedre de berørte arters bevaringsstatus.
- 12a. Stk. 7-12 berører ikke medlemsstaternes ret til at gennemføre tilladelsesprocedurerne i henhold til regler, der vil føre til en hurtigere godkendelse af projekter på EU-listen, herunder procedurer i overensstemmelse med artikel 15e i direktiv (EU) 2018/2001.**
13. Når det med henblik på artikel 6, stk. 4, og artikel 16, stk. 1, i direktiv 92/43/EØF, artikel 4, stk. 7, litra d), i direktiv 2000/60/EF og artikel 9, stk. 1, i direktiv 2009/147/EF vurderes, om der findes tilfredsstillende alternative løsninger til projekter på EU-listen, der falder ind under infrastrukturkategorierne i punkt 1, 2, 3 og 4 i bilag II til denne forordning, er betingelsen for ikke at have nogen tilfredsstillende alternativer opfyldt, hvis der ikke findes nogen tilfredsstillende alternative løsninger, der kan opnå det samme mål som det pågældende projekt med hensyn til udvikling af samme kapacitet ved hjælp af samme teknologi inden for samme eller lignende tidshorisont og uden at medføre væsentligt højere omkostninger.

14. Når medlemsstaterne med henblik på artikel 6, stk. 4, i direktiv 92/43/EØF gennemfører kompensationsforanstaltninger i forbindelse med projekter på EU-listen, der falder ind under infrastrukturkategoriene i punkt 1, 2, 3 og 4 i bilag II til denne forordning, kan de [...], hvis det med rimelighed kan påvises, at planen eller projektet ikke uigenkaldeligt vil påvirke de økologiske processer, som er afgørende for at opretholde lokalitetens struktur og funktioner, og bringe den overordnede sammenhæng i Natura 2000-nettet i fare, inden der træffes kompensationsforanstaltninger, tillade, at sådanne kompensationsforanstaltninger gennemføres parallelt med gennemførelsen af projektet. Medlemsstaterne kan i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet tillade, at disse kompensationsforanstaltninger tilpasses over tid, afhængigt af om de betydelige negative virkninger forventes at opstå på kort, mellemlang eller lang sigt.
15. [...]

Artikel 8

Tilrettelæggelse af tilladelsesprocessen

1. Hver medlemsstat **ajourfører, hvor det er nødvendigt, [...] udpegelsen af en enkelt [...]** national kompetent myndighed [...], **som er ansvarlig for følgende:**

- a) **modtage ansøgninger om tilladelse og de relevante dokumenter i elektronisk form og lette [...]** kontakten med de berørte myndigheder **for at sikre, at projektiværksætteren ikke er forpligtet til at kontakte mere end ét kontaktpunkt under hele proceduren [...]**
- b) [...]
- c) lette og koordinere tilladelsesprocessen for projekter på EU-listen på deres område med andre berørte myndigheder **og**[...] i samarbejde med dem **indkredse**, hvilke godkendelser, tilladelser og vurderinger der er nødvendige for at afslutte tilladelsesprocessen og nå frem til en samlet afgørelse i overensstemmelse med stk. 3. Dette inkluderer omfanget og detaljeringsgraden af de undersøgelser, den vurdering og den dokumentation, som projektiværksætterne forventes at udarbejde
- d) samarbejde og kommunikere med andre medlemsstaters nationale kompetente myndigheder for at lette og koordinere tilladelsesprocessen for projekter på EU-listen på deres område, samt godkendelsesmyndigheder i tredjelande for så vidt angår projekter af gensidig interesse, herunder tilpasning af offentlige høringer om grænseoverskridende projekter i overensstemmelse med artikel 9, stk. 5, udveksling af oplysninger om sandsynlige væsentlige grænseoverskridende virkninger i overensstemmelse med artikel 9, stk. 6, tilpasning af tidsplanen for og kravene til undersøgelser, tilladelser eller godkendelser, der skal udføres, og tilrettelæggelse af proceduren forud for ansøgningen i overensstemmelse med artikel 10, stk. 9, **og**

- e) overvåge udviklingen og forsinkelser af projekter på EU-listen på deres ansvarsområde, herunder ved at modtage og godkende rapporter indsendt af projektiværksættere i overensstemmelse med artikel 5, stk. 4, og rapportere til agenturet og relevante grupper om udviklingen og forsinkelser af projekter på EU-listen, der er placeret på deres område, i overensstemmelse med artikel 5, stk. 5.

I tilfælde af ajourføring eller ændring af den udpegede nationale kompetente myndighed underretter medlemsstaterne Kommissionen, så snart der er truffet afgørelse om ændringen, og oplyser, fra hvornår ændringerne har virkning.

- 2. Den nationale kompetente myndigheds ansvar, jf. stk. 1, og de opgaver, der er knyttet til myndigheden, kan delegeres til en anden myndighed, enten pr. projekt på EU-listen eller pr. kategori af projekt på EU-listen eller pr. geografisk område, forudsat at:
 - a) den nationale kompetente myndighed underretter Kommissionen om delegeringen, og oplysningerne heri gøres lettilgængelige for offentligheden, herunder på det websted, der er omhandlet i artikel 9, stk. 7
 - b) kun én myndighed er ansvarlig for hvert projekt eller kategori af projekter på EU-listen, og den fungerer som det eneste kontaktpunkt for projektiværksætterne og påtager sig alt ansvar i forløbet op til den samlede afgørelse for et givent projekt på EU-listen inden den lovpligtede frist, jf. artikel 10, stk. 2, og samordner fremlæggelsen af alle relevante dokumenter og oplysninger, herunder for eventuelle andre berørte myndigheder
 - c) uanset delegeringen forbliver den nationale kompetente myndighed ansvarlig for at samle de rapporter, som projektiværksætterne indsender i overensstemmelse med artikel 5, stk. 4, og rapporter til agenturet og relevante grupper i overensstemmelse med artikel 5, stk. 5.

Den nationale kompetente myndighed kan også bibeholde ansvaret for at fastsætte frister, uden at dette berører de frister, der er fastsat i artikel 10, stk. 1 og 2.

3. Den nationale kompetente myndighed sikrer, at den samlede afgørelse udstedes inden de frister, der er fastsat i artikel 10, stk. 1 og 2.

Medlemsstaterne vælger blandt følgende ordninger, under hensyntagen til hvilken ordning der er mest effektiv i lyset af national ret, særlige forhold i den nationale planlægnings- og tilladelsesproces, og om den kan gennemføres på en måde, der bidrager til, at den samlede afgørelse udstedes rettidigt og på den mest effektive måde:

- a) den integrerede ordning:
 - i) den samlede afgørelse træffes af den nationale kompetente myndighed og er som resultatet af den lovpligtige tilladelsesproces den eneste retligt bindende afgørelse
 - ii) berøres andre myndigheder af projektet, kan de i overensstemmelse med national ret fremsætte deres holdninger som input til proceduren, og den nationale kompetente myndighed tager hensyn til dem
- b) den koordinerede ordning:
 - i) den samlede afgørelse omfatter en række individuelle retligt bindende afgørelser fra de øvrige berørte myndigheder og samordnes centralt af den nationale kompetente myndighed
 - ii) den nationale kompetente myndighed kan nedsætte en arbejdsgruppe, hvori alle de berørte myndigheder er repræsenterede, med henblik på at udarbejde screeningen eller den nærmere tidsplan for tilladelsesprocessen i overensstemmelse med artikel 10, stk. 9, litra b), og overvåge og samordne gennemførelsen heraf

- iii) den nationale kompetente myndighed fastsætter, efter høring af de øvrige berørte myndigheder, i hver enkelt sag en rimelig frist for udstedelse af de individuelle afgørelser med henblik på at minimere processens varighed, uden at dette berører de frister, der er fastsat i artikel 10, stk. 1 og 2
 - iv) den nationale kompetente myndighed [...] **kan** træffe en individuel afgørelse på vegne af en anden berørt myndighed **på sit område**, hvis den pågældende myndigheds afgørelse ikke foreligger ved den fastsatte frist, og hvis forsinkelsen ikke er behørigt begrundet. Den nationale kompetente myndighed kan også tilsidesætte en individuel afgørelse truffet af en anden berørt myndighed **på sit område**, hvis den finder, at afgørelsen ikke er fyldestgørende begrundet ud fra den tilgrundliggende dokumentation, der forelægges af den pågældende myndighed
- c) samarbejdsordning:
- i) den samlede afgørelse omfatter en række individuelle retligt bindende afgørelser fra flere berørte myndigheder, som samordnes af den nationale kompetente myndighed
 - ii) den nationale kompetente myndighed kan nedsætte en arbejdsgruppe, hvori alle de berørte myndigheder er repræsenterede, med henblik på at udarbejde screeningen eller den nærmere tidsplan for tilladelsesprocessen i overensstemmelse med artikel 10, stk. 9, og overvåge og samordne gennemførelsen heraf
 - iii) den nationale kompetente myndighed fastsætter, efter høring af de øvrige berørte myndigheder, i hver enkelt sag en rimelig frist for udstedelse af de individuelle afgørelser med henblik på at minimere processens varighed, uden at dette berører de frister, der er fastsat i artikel 10, stk. 1 og 2

- iv) den nationale kompetente myndighed overvåger de berørte myndigheders overholdelse af fristerne og træffer i tilfælde af forsinkelser foranstaltninger til at minimere processens varighed
- v) vælger en medlemsstat samarbejdsordningen, underretter den Kommissionen om begrundelsen for sit valg.

De berørte myndigheder skal i overensstemmelse med den tilladelsesordning, som medlemsstaterne har valgt, enten delegere de nødvendige kompetencer til den nationale kompetente myndighed eller lette samarbejdet med den nationale kompetente myndighed for at sikre, at den samlede afgørelse udstedes inden de frister, der er fastsat i artikel 10, stk. 1 og 2.

Forventes den berørte myndigheds individuelle afgørelse ikke truffet inden fristens udløb, underretter den pågældende myndighed omgående den nationale kompetente myndighed og angiver grundene til forsinkelsen. Den nationale kompetente myndighed fastsætter derefter en ny frist for, hvornår den individuelle afgørelse skal udstedes, under overholdelse af de overordnede frister, der er fastsat i artikel 10, stk. 1 og 2.

4. Medlemsstaterne kan anvende ordningerne fastsat i stk. 3 til onshore- og offshoreprojekter på EU-listen.

I tilfælde af projekter på EU-listen, der er uløseligt knyttede til produktionsaktiver, som f.eks. projekter, der falder ind under infrastruktur kategorierne i bilag II, punkt 1, litra b) eller h), er den nationale kompetente myndighed ansvarlig for at samordne tilladelsesprocessen for det pågældende projekt på EU-listen med godkendelsen af produktionsaktiverne, så fristerne er sammenhængende og tilsammen sigter mod, at alle aktiver i forbindelse med projektet godkendes rettidigt og på den mest effektive måde.

5. **De relevante nationale kompetente myndigheder i de medlemsstater, der er involveret i et projekt på EU-listen, der tilhører en af de prioriterede offshorenetskorrider fastsat i bilag I, afsnit 2, udpeger i fællesskab et unikt kontaktpunkt for projektivrksætttere for hvert projekt, som skal have ansvaret for at lette udvekslingen af oplysninger mellem de nationale kompetente myndigheder om tilladelsesprocessen for projektet med henblik på at lette denne proces såvel som de relevante nationale kompetente myndigheders udstedelse af afgørelser.**

Hvis et projekt på EU-listen **ikke tilhører en af de prioriterede offshorenetskorrider fastsat i bilag I, afsnit 2, men** er placeret på to eller flere medlemsstaters område, **kan** deres respektive nationale kompetente myndigheder [...] i fællesskab udpege én til at fungere som et unikt kontaktpunkt, som skal have ansvaret for at lette udvekslingen af oplysninger mellem de nationale kompetente myndigheder og andre berørte myndigheder om tilladelsesprocessen og for at udstede den endelige samlede afgørelse[...] i samarbejde med de andre berørte nationale kompetente myndigheder, **uden at dette berører den enkelte medlemsstats kompetencer til at træffe sin egen afgørelse.**

Hvis der ikke udpeges et unikt kontaktpunkt i fællesskab, tager de relevante nationale kompetente myndigheder alle nødvendige skridt til at sikre et effektivt samarbejde og effektiv indbyrdes kommunikation, herunder hvad angår de i artikel 10, stk. 9 omhandlede skridt.

Medlemsstaterne bestræber sig på at indføre en fælles procedure, der letter samarbejdet mellem deres respektive berørte nationale kompetente myndigheder, skaber proceduremæssig synergi og tilpasser frister for at lette tilladelsesprocessen for projekter, navnlig med hensyn til vurderingen af miljøvirkninger, og de offentlige høringer, der kræves i henhold til artikel 9.

Efter anmodning fra medlemsstaterne fungerer Kommissionen som formidler for at støtte samarbejdet mellem de berørte nationale kompetente myndigheder. Kommissionen fremmer opnåelsen af enighed om en fælles procedure ved at afgive en udtalelse og fremsætte henstillinger om proceduremæssige aspekter.

Artikel 9

Gennemsigtighed og offentlighedens deltagelse

1. **[Senest seks måneder efter denne forordnings ikrafttræden [...]]** offentliggør medlemsstaten eller den nationale kompetente myndighed, hvor det er nødvendigt, i samarbejde med de andre berørte myndigheder en ajourført proceduremanual om tilladelsesprocesserne for projekter på EU-listen, der mindst skal omfatte de oplysninger, der er anført i bilag VI, punkt 1. Manualen er ikke juridisk bindende, men skal indeholde henvisning til eller uddrag af relevante juridiske bestemmelser. De nationale kompetente myndigheder skal, hvis det er relevant, samarbejde og finde synergier sammen med myndighederne i de tilstødende lande med henblik på tilpasse tidslinjer og fremme tilladelsesprocessen for projekter, herunder udarbejdelsen af proceduremanualen.
2. Med forbehold af kravene om offentlighedens deltagelse i henhold til miljølovgivning, Århuskonventionen og Esbokonventionen og relevant EU-lovgivning, følger alle parter, der er involveret i tilladelsesprocessen, principperne for offentlighedens deltagelse i bilag VI, punkt 3.

3. Projektiværksætteren skal inden for en vejledende periode på tre måneder efter påbegyndelsen af tilladelsesprocessen i henhold til artikel 10, stk. 5, udarbejde og forelægge den nationale kompetente myndighed et koncept for offentlighedens deltagelse efter det forløb, der er skitseret i den i stk. 1 i nærværende artikel omhandlede håndbog, og i overensstemmelse med de retningslinjer, der er opstillet i bilag VI.
4. Den nationale kompetente myndighed anmoder om ændringer eller godkender konceptet for offentlighedens deltagelse inden for tre måneder efter modtagelsen af konceptet, idet den uden behov for gentagelser tager enhver form for offentlig deltagelse og høring, som fandt sted forud for indledningen på tilladelsesprocessen, i betragtning, i det omfang denne offentlige deltagelse og høring opfylder kravene i nærværende artikel.

I tilfælde af, at projektiværksætteren agter at foretage væsentlige ændringer af et godkendt koncept for offentlighedens deltagelse, underretter vedkommende den nationale kompetente myndighed herom. Den nationale kompetente myndighed kan i så fald anmode om yderligere modifikation.
5. Hvis dette ikke allerede er påkrævet i henhold til national ret, gennemfører projektiværksætteren mindst én offentlig høring på et tidligt tidspunkt, før den endelige og fuldstændige ansøgning indgives til den nationale kompetente myndighed, jf. artikel 10, stk. 10. Den offentlige høring kan gennemføres sammen med andre offentlige høringer efter indgivelsen af ansøgningen om tilladelse, jf. artikel 6, stk. 2, i direktiv 2011/92/EU.
6. Den offentlige høring, der kræves i forrige stykke, skal opfylde minimumskravene i bilag VI, punkt 5, og har til formål at informere de interessenter, der er omhandlet i bilag VI, punkt 3, litra a), om projektet på et tidligt tidspunkt og bidrage til at fastslå den bedst egnede placering, linjeføring eller teknologi, herunder om nødvendigt, under hensyntagen til overvejelser om tilstrækkelige klimatilpasnings- og sikkerhedsbetragtninger i forbindelse med projektet, alle de virkninger, der er relevante i henhold til EU-retten og national ret, og de relevante spørgsmål, der skal behandles i ansøgningen.

7. Uden at dette berører proceduremæssige regler og gennemsigtighedsregler i medlemsstaterne offentliggør projektiværksætterne på det websted, der er omhandlet i stk. 10, en rapport, som opsummerer resultaterne af aktiviteterne i forbindelse med den offentlige høring for så vidt angår projektet, inklusive alle aktiviteter forud for den tidlige offentlige høring, og som forklarer, hvordan der er blevet taget hensyn til de udtalelser, der er fremsat under de offentlige høringer, viser, hvilke ændringer der er foretaget med hensyn til projektets placering, linjeføring og udformning, eller angiver grundene til, at der ikke er taget hensyn til disse udtalelser.

Projektiværksætteren indgiver rapporten sammen med ansøgningen til den nationale kompetente myndighed. I den samlede afgørelse tages behørigt hensyn til resultaterne i rapporten.

8. For projekter, der passerer to eller flere medlemsstaters grænser, afholdes de offentlige høringer i henhold til stk. 5 i hver berørt medlemsstat så vidt muligt med en periode på højst to måneder mellem hver, og hvis det er muligt, kombineres høringerne.
9. For projekter, der i en eller flere tilstødende medlemsstater sandsynligvis får en betydelig negativ grænseoverskridende virkning, for hvilke artikel 7 i direktiv 2011/92/EU og Esbokonventionen finder anvendelse, stilles de relevante oplysninger til rådighed for de nationale kompetente myndigheder i de tilstødende medlemsstater. De nationale kompetente myndigheder i de tilstødende medlemsstater meddeler, hvis hensigtsmæssigt i forbindelse med anmeldelsesprocessen, om de eller en anden berørt myndighed ønsker at deltage i de relevante offentlige høringsprocedurer.
10. Projektiværksætteren opretter og ajourfører regelmæssigt et websted med relevante oplysninger om projektet af fælles interesse, og dette websted skal være knyttet til Kommissionens websted og gennemsigtighedsplatformen, der er omhandlet i artikel 26, og opfylde kravene i bilag VI, punkt 6. De nationale kompetente myndigheder kontrollerer, om projektiværksætterne opfylder denne forpligtelse, og træffer foranstaltninger til at sikre overholdelse, hvor det er nødvendigt.

Varighed og gennemførelse af tilladelsesprocessen

1. Tilladelsesprocessen omfatter følgende to procedurer:
 - a) den valgfrie procedure forud for indgivelse af ansøgningen, som finder sted inden for en periode på højst 24 måneder, og som dækker perioden mellem datoen for starten af tilladelsesprocessen og datoen for den nationale kompetente myndigheds accept af den indsendte fuldstændige ansøgning
 - b) den obligatoriske lovpligtige tilladelsesproces, som ikke må vare længere end 18 måneder, og som dækker perioden fra datoen for accept af den indsendte fuldstændige ansøgning til datoen for den samlede afgørelse.

Med hensyn til første afsnit, litra b), kan medlemsstaterne fastsætte en lovpligtig tilladelsesproces, der er kortere end 18 måneder, hvis det er muligt.

2. Den nationale kompetente myndighed sikrer, at den kombinerede varighed af de to procedurer, der er omhandlet i stk. 1, ikke overstiger 42 måneder.

Finder den nationale kompetente myndighed imidlertid, at den ene eller begge procedurer ikke vil blive færdiggjort inden fristens udløb, jf. stk. 1, kan den inden udløbet og fra sag til sag beslutte at forlænge den ene eller begge frister. Den nationale kompetente myndighed må ikke forlænge den kombinerede varighed af de to procedurer med mere end seks måneder undtagen under særlige omstændigheder.

Hvis den nationale kompetente myndighed forlænger fristerne, skal den informere den berørte gruppe om grunden til forlængelsen og forelægge gruppen de foranstaltninger, der er truffet, eller skal træffes, med henblik på at færdiggøre tilladelsesprocessen med mindst mulig forsinkelse. Gruppen kan anmode om, at den nationale kompetente myndighed regelmæssigt aflægger rapport om de fremskridt, der er gjort i denne henseende, og begrundet årsagerne til eventuelle forsinkelser.

3. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale kompetente myndigheder, der er omhandlet i artikel 8, stk. 1, har tilstrækkelige tekniske, finansielle og menneskelige ressourcer til at træffe en samlet afgørelse inden for den frist, der er anført i artikel 10, stk. 2.
4. Medlemsstaterne [...] **kan fastsætte** i den i stk. 1 omhandlede tilladelsesproces [...]:
 - a) at manglende svar fra de nationale kompetente myndigheder inden den frist, der er fastsat i stk. 2, medfører, at den samlede afgørelse betragtes som godkendt
 - b) at manglende svar fra andre berørte myndigheder inden for den rimelige frist, der er fastsat af en national kompetent myndighed i overensstemmelse med artikel 8, stk. 3, medfører, at deres specifikke udtalelse, godkendelse eller tilladelse **i de specifikke mellemliggende administrative skridt** anses for at være udstedt eller besvaret positivt [...], **bortset fra** [...] miljøafgørelser, **medmindre en sådan mulighed gives i deres retssystemer.**[...]

Alle afgørelser gøres offentligt tilgængelige **i overensstemmelse med gældende ret** [...].

5. Når projektiværksætterne anmoder om indledning af tilladelsesprocessen, anmelder de skriftligt eller elektronisk projektet til den nationale kompetente myndighed i hver medlemsstat, hvor projektet er placeret, herunder i medlemsstater, hvis eksklusive økonomiske zone projektet krydser, og medsender en rimeligt detaljeret beskrivelse af projektet.

Senest en måned efter modtagelsen af anmeldelsen skal den nationale kompetente myndighed elektronisk enten:

- a) udstede en bekræftelse af modtagelsen eller
- b) hvis projektet ikke anses for at være modent nok til, at tilladelsesprocessen kan påbegyndes, afvise anmeldelsen og begrunde afgørelsen, herunder på vegne af andre berørte myndigheder.

Datoen for bekræftelsen af modtagelsen gælder som startdatoen for tilladelsesprocessen. Er to eller flere medlemsstater involveret, er det datoen for den nationale kompetente myndigheds accept af den sidste anmeldelse, der gælder som startdatoen for tilladelsesprocessen.

Medlemsstaterne **kan oprette** [...] en [...] digital **portal eller forbundne portaler** [...] til håndtering af ansøgninger om tilladelse, tilladelsesprocesser, igangværende afgørelser om tilladelse og afgørelser, der udstedes i et lettilgængeligt format.

[...]En sådan **portal eller sådanne portaler** [...] kan give adgang til de relevante miljømæssige og geologiske data og afgørelser, der er tilgængelige på den **fælles digitale geografiske informationssystembaserede** [...] portal, der er omhandlet i artikel 10, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning [xxxxx]³⁷.

³⁷ [henvi sning til forordningen om fremskyndelse af miljøvurderinger]

6. De nationale kompetente myndigheder sikrer, at tilladelsesprocessen fremskyndes i overensstemmelse med dette kapitel for hver kategori af projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse. Med henblik herpå tilpasser de nationale kompetente myndigheder deres krav til startdatoen for tilladelsesprocessen og datoen for accept af den fuldstændige ansøgning i overensstemmelse med den relevante kategori af projekter, deres karakter, omfang, manglende krav til miljøvurdering eller andre vurderinger i henhold til national ret, eller det forhold, at de kan kræve færre tilladelser og godkendelser for at være klar til realiseringsfasen.

I samarbejde med projektiværksætteren og, i det omfang det er nødvendigt, andre berørte myndigheder eller andre nationale kompetente myndigheder i andre medlemsstater, hvor projektet er placeret, herunder hvis projektet krydser deres eksklusive økonomiske zone, kan den nationale kompetente myndighed udforme kravene til tilladelsesprocessen for et givent projekt og den tidsplan for offentlig høring, der er fastsat i bilag VI, punkt 4, i faser, forudsat at det ikke forsinker den overordnede udvikling af projektet, og at det sikrer, at tilladelsesprocessen forenkles og fremskyndes. De maksimale frister i stk. 1 og 2 finder anvendelse for hver af faserne.

De nationale kompetente myndigheder kan således beslutte, at den procedure forud for ansøgningen, der er omhandlet i denne artikels stk. 1 og 6, ikke er nødvendig, hvis projektiværksætteren ikke har behov for denne periode til at gennemføre undersøgelser, vurderinger og indsamle data med henblik på at fuldstændiggøre sin ansøgning.

7. De nationale kompetente myndigheder tager i screeningen i forbindelse med fastlæggelsen af krav til tilladelsesprocessen hensyn til alle undersøgelser, der er gennemført, og tilladelser eller godkendelser, der er udstedt, op til fem år før tilladelsesprocessen blev påbegyndt for projektet, i overensstemmelse med denne artikel, herunder undersøgelser foretaget med henblik på gennemførelse af andre projekter, der er relevante og kan genbruges, og de må ikke kræve unødvendige eller dobbelte undersøgelser, vurderinger, tilladelser eller godkendelser. **De nationale kompetente myndigheder kan tage data, der er ældre end fem år, i betragtning, for så vidt som de anser sådanne data for at være relevante og nødvendige for at fastsætte kravene til tilladelsesproceduren.**
8. I medlemsstater, hvor fastlæggelsen af en rute eller beliggenhed, der udelukkende foretages med henblik på et planlagt projekt, herunder planlægningen af specifikke korridorer for netinfrastruktur, ikke kan inkluderes i den tilladelsesproces, der fører frem til den samlede afgørelse, skal den tilsvarende afgørelse træffes inden for en separat periode på seks måneder med begyndelse fra datoen for projektiværksætterens indgivelse af den endelige og fuldstændige ansøgningsdokumentation.
9. Proceduren forud for indgivelse af ansøgningen skal omfatte: screening og afgrænsning af de nødvendige undersøgelser, rapporter og den dokumentation, der forventes fra projektiværksætteren, udarbejdelse af en detaljeret tidsplan og verifikation af udkastet til ansøgning i følgende trin:
- a) hurtigst muligt og senest tre måneder efter projektiværksætterens anmeldelse, jf. stk. 5, fastlægger den nationale kompetente myndighed, hvilke godkendelser, tilladelser og vurderinger der er nødvendige for at afslutte tilladelsesprocessen, og giver projektiværksætteren meddelelse herom.

Den nationale kompetente myndigheds meddelelse skal omfatte den tjekliste, der er omhandlet i punkt 1, litra e), i bilag VI, og hvis det er relevant, skal dens indhold fastlægges i samarbejde med de andre berørte myndigheder og med de nationale kompetente myndigheder i de andre medlemsstater, hvor projektet er placeret, herunder hvis projektet krydser deres eksklusive økonomiske zone.

Hvis det er relevant, skal meddelelse indeholde en detaljeret beskrivelse af betingelserne for, at projektet kan være omfattet af fritagelsen i artikel 7, stk. 7, og angive:

- i) om der er stor sandsynlighed for, at projektet i betragtning af miljøfølsomheden af de geografiske områder, hvor det er placeret, vil give anledning til væsentlige uforudsete negative virkninger, som ikke er blevet påpeget i forbindelse med den miljøvurdering af de nationale udviklingsplaner, der er gennemført i henhold til direktiv 2001/42/EF, og, hvis det er relevant, i henhold til direktiv 92/43/EØF
- ii) de passende og forholdsmæssige afbødende foranstaltninger eller den økonomiske kompensation for artsbeskyttelsesprogrammer, der finder anvendelse på projektet i overensstemmelse med artikel 7, stk. 8
- iii) om det er sandsynligt, at en del af projektet vil have væsentlig indvirkning på miljøet i en anden medlemsstat; i så fald sikrer den nationale kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor projektet er placeret, at artikel 7 i direktiv 2011/92/EU og artikel 2-7 i konventionen om vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænserne anvendes

- b) meddelelsen skal også angive, om den nationale kompetente myndighed godkender eller ændrer det koncept for offentlighedens deltagelse, som projektiværksætteren har forelagt, jf. artikel 9, stk. 3. I screeningsperioden fastlægger den nationale kompetente myndighed i samarbejde med andre berørte myndigheder omfanget og detaljeringsgraden af de undersøgelser, rapporter og den dokumentation, herunder vurderinger, der er nødvendige for miljøgodkendelsen af projektet, og som projektiværksætteren forventes at udarbejde og indgive som en del af den fuldstændige ansøgning.

Hverken den nationale kompetente myndighed eller nogen af de berørte myndigheder må efterfølgende anmode om yderligere oplysninger, undersøgelser, rapporter eller vurderinger end dem, der er fastlagt i denne indledende screeningsproces, medmindre der er sket en væsentlig ændring af projektet eller dets omgivende miljø. Hvis der sker en sådan væsentlig ændring, kan den nationale kompetente myndighed anmode om yderligere oplysninger fra projektiværksætteren med behørig begrundelse

- c) den nationale kompetente myndighed udarbejder i nært samarbejde med projektiværksætteren og andre berørte myndigheder og de nationale kompetente myndigheder i andre medlemsstater, hvor projektet er placeret, herunder hvis projektet krydser deres eksklusive økonomiske zone, og under hensyntagen til resultaterne af de aktiviteter, der gennemføres i medfør af dette stykkes litra a), en detaljeret tidsplan for tilladelsesprocessen, i overensstemmelse med retningslinjerne i bilag VI, punkt 2
- d) ved modtagelse af sagsakterne til ansøgningsudkastet kan den nationale kompetente myndighed på egne vegne eller på vegne af andre berørte myndigheder fremsætte anmodning til projektiværksætteren om at indsende manglende oplysninger vedrørende de anmodede elementer, der er omhandlet i litra a), inden en frist på maksimalt [...] **45 dage**.

Proceduren forud for indgivelse af ansøgningen omfatter miljørapporter, som skal udarbejdes af projektiværksætterne efter behov, herunder dokumentation og vurderinger vedrørende klimatilpasning, cybersikkerhed og fysisk sikkerhed.

[...]

Senest [...] **45 dage** efter fremsendelse af de manglende oplysninger, jf. første afsnit, litra d), accepterer den kompetente myndighed at behandle den fuldstændige ansøgning skriftligt eller elektronisk eller på særlige digitale platforme, idet den indleder den lovpligtige tilladelsesproces, der er omhandlet i stk. 1, litra b).

10. Projektiværksætteren samarbejder i god tro med de nationale kompetente myndigheder og med alle berørte myndigheder med henblik på at give dem fuldstændige og korrekte oplysninger, navnlig med hensyn til de oplysninger, der er identificeret i screeningsprocessen.

Projektiværksætteren sørger for ansøgningens fuldstændighed og fyldestgørende kvalitet og indhenter den nationale kompetente myndigheds udtalelse så tidligt som muligt i tilladelsesprocessen.

Projektiværksætteren samarbejder fuldt ud med den nationale kompetente myndighed med sigte på at overholde fristerne i denne forordning. Eventuelle forsinkelser som følge af fejl begået af projektiværksætteren, som handlede i god tro i denne henseende, medregnes ikke i tilladelsesprocessens maksimale varighed.

11. Medlemsstaterne sikrer, at eventuelle ændringer af den nationale lovgivning ikke fører til forlængelse af tilladelsesprocesser, der er påbegyndt forud for disse ændrings ikrafttræden. Med henblik på at opretholde en fremskyndet tilladelsesproces for projekter på EU-listen tilpasser de nationale kompetente myndigheder på passende vis den tidsplan, der er fastsat i overensstemmelse med denne artikels stk. 6, litra b), for så vidt muligt at sikre, at de frister for tilladelsesprocessen, der er fastsat i denne artikel, ikke overskrides.
12. De i denne artikel fastsatte frister berører ikke de forpligtelser, der følger af EU-retten og international ret, og heller ikke de administrative appelprocedurer og retslige afhjælpningsmuligheder ved domstolene.

De frister, der er fastsat i denne artikel for en hvilken som helst af tilladelsesprocedurerne, berører ikke eventuelle kortere frister, der fastsættes af medlemsstaterne.

KAPITEL IV

Planlægning af infrastruktur på tværs af sektorer

Artikel 11

Centralt scenarie for de tiårige netudviklingsplaner

1. Senest [to år efter ikrafttrædelsen] og derefter mindst hvert fjerde år udvikler Kommissionen et centralt scenarie **og følsomhedsanalyser** for el-, brint- og gassektoren, der skal anvendes for de tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner, der er omhandlet i: artikel 48 i forordning (EU) 2019/943 og artikel [...] **60** i forordning (EU) 2024/1789, den proces til identifikation af infrastrukturbehov, der er omhandlet i denne forordnings artikel 12, den cost-benefit-analyse af energisystemet som helhed, der er omhandlet i denne forordnings artikel 14, og den grænseoverskridende omkostningsfordeling, der er omhandlet i denne forordnings artikel 17.
2. Det centrale scenarie **og følsomhedsanalyserne** skal **være i overensstemmelse med Unionens mål for energi og klima og:**
 - a) [...]omfatte et **mellemlangsigtet og** langsigtet perspektiv frem til mindst 2050, der er i overensstemmelse med Unionens mål om klimaneutralitet, **og tage hensyn til særlige nationale og regionale forhold**
 - aa) tage udgangspunkt i en tværsektoriel tilgang, der sikrer sammenhæng mellem el-, brint- og gassektoren, for derved at optimere systemeffektiviteten
 - b) [...]

- b) tage de seneste nationale energi- og klimaplaner eller ethvert andet relevant nationalt scenariedokument, der er godkendt af den pågældende medlemsstat eller den nationale regulerende myndighed, i betragtning.
- c) for følsomhedsanalyser bl.a. tage hensyn til alternative forsyningsmiks og efterspørgselsmønstre samt eksisterende tendenser og fremskrivninger.

3. Det europæiske net af elektricitetstransmissionssystemoperatører (ENTSO for elektricitet), det europæiske net af netoperatører for brint (ENNOH), det europæiske net af transmissionssystemoperatører for gas (ENTSO for gas) og medlemsstaterne forelægger efter anmodning fra Kommissionen de data og oplysninger, der er nødvendige for udviklingen af det centrale scenarie, der er omhandlet i stk. 1. Dette omfatter, men er ikke begrænset til, markeds- og netdata såsom prognoser for efterspørgsel og udbud, karakteristika ved elproduktion, brintproduktion og net, fleksibilitetskilder, antagelser om import samt data om klimaår. Kommissionen fastsætter en rimelig tidsfrist, inden for hvilken dataene og oplysningerne skal gives, under hensyn til, hvor komplekse de ønskede data og oplysninger er, og hvor hurtigt der er behov for dem. Hvis en modtager ikke forelægger de oplysninger, der anmodes om, inden for den frist, som Kommissionen har fastsat, eller giver ufuldstændige oplysninger, kan Kommissionen ved en afgørelse kræve, at oplysningerne skal fremlægges. **Kommissionen sørger for koordinering mellem dataindsamlingen med henblik på det centrale scenarie og følsomhedsanalyser og andre dataindsamlinger, navnlig i henhold til forordning (EU) 2018/1999, og genanvender data, der er indsamlet, hvor det er muligt, for at undgå overlapning af medlemsstaternes rapportering.** Kommissionen anmoder, hvor det er relevant,[...] agenturet om at verificere de data, der indsendes af netoperatørerne til Kommissionen, herunder ved at verificere nationale data hos de relevante nationale regulerende myndigheder.

4. Kommissionen rådfører sig med agenturet, de nationale regulerende myndigheder, ENTSO for elektricitet, ENNOH, ENTSO for gas, den europæiske enhed for [...]distributionssystemoperatører [...] (EU DSO-enheden), medlemsstaterne, **TEN-E-gruppen** og andre relevante interessenter om de data, der er indsamlet med henblik på udviklingen af det centrale scenarie [...], herunder antagelser og deres anvendelse i forbindelse med udviklingen af det centrale scenarie. **Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at verificere dataene, antagelserne og deres anvendelse og indkalder om nødvendigt til et møde i TEN-E-gruppen for at drøfte dem.**
5. Kommissionen forelægger udkastet til det centrale scenarie for TEN-E-gruppen sammen med oplysninger om, hvordan der er taget hensyn til de bemærkninger, der er modtaget i forbindelse med den rådføring, der er omhandlet i stk. 4. TEN-E-gruppens medlemmer skal fremsætte eventuelle bemærkninger senest [...] **to måneder** efter at have modtaget udkastet til det centrale scenarie.
6. [...] **Kommissionen vedtager det centrale scenarie ved hjælp af en gennemførelsesretsakt. Denne gennemførelsesretsakt vedtages i overensstemmelse med undersøgelsesproceduren i artikel 23a, stk. 2.**
7. Efter offentliggørelsen af [...] **gennemførelsesretsakten** om det centrale scenarie offentliggør Kommissionen de underliggende input- og outputdata for det centrale scenarie, dog med forbehold af begrænsninger i henhold til national ret og relevante fortrolighedsaftaler.

8. **Mindst hver 24. måned efter vedtagelsen af det centrale scenarie [...]** udvikler Kommissionen [...] **efter at have hørt TEN-E-gruppen [...][...] yderligere følsomhedsanalyser** eller ajourføringer til det centrale scenarie, hvis [...] det på baggrund af markedsudviklingen eller den politiske udvikling er nødvendigt. Kommissionen **underretter TEN-E-gruppen og** kan ændre den [...] **gennemførelsesretsakt**, der er omhandlet i denne artikels stk. 6, med henblik på at medtage sådanne **yderligere følsomhedsanalyser eller ajourføringer til det centrale scenarie.**

Artikel 12

Rapport om identifikation af infrastrukturbehov

1. ENTSO for elektricitet og ENNOH udarbejder en rapport om identifikation af infrastrukturbehov med henblik på at identificere infrastrukturmangler, der påvirker Unionens mål for elektricitets- og brintområdet.
2. Disse rapporter om identifikation af infrastrukturbehov skal:
 - a) være baseret på det centrale scenarie, der udarbejdes af Kommissionen i overensstemmelse med artikel 11, og de tilhørende følsomhedsanalyser
 - b) være i overensstemmelse med den metode, som agenturet udvikler i henhold til stk. 11
 - c) være i overensstemmelse med de principper, der er fastlagt i denne forordnings bilag VII
 - d) sikre en tværsektoriel tilgang, således at der sikres sammenhæng mellem el- og brintsektorerne og, hvor det er relevant, gas-, fjernvarme- og CO₂-sektorerne[...].
 - e) **overveje de nuværende og fremtidige krav til udvikling af det nationale net.**

3. ENTSO for elektricitet og ENNOH [...] **sørger for en gennemsigtig og struktureret høring af** relevante interessenter om de yderligere data, antagelser og anvendelse heraf ved udarbejdelsen af deres rapport om identifikation af infrastrukturbehov.
4. Senest seks måneder efter offentliggørelsen af et centralt scenarie i henhold til artikel 11 forelægger ENTSO for elektricitet og ENNOH, medmindre offentliggørelsen er begrænset til tilføjelse af en følsomhedsanalyse, TEN-E-gruppen deres respektive udkast til rapport om identifikation af infrastrukturbehov, herunder en vurdering af, i hvilket omfang de projekter, der er indgivet med henblik på medtagelse i den tiårige europæiske netudviklingsplan, opfylder de identificerede behov. Hvis offentliggørelsen er begrænset til tilføjelse af en følsomhedsanalyse, kan Kommissionen anmode ENTSO for elektricitet og ENNOH om at udarbejde en ny rapport om identifikation af infrastrukturbehov efter proceduren i denne artikel.
5. Senest to måneder efter TEN-E-gruppens modtagelse af udkastene til rapporter om identifikation af infrastrukturbehov vurderer agenturet om disse udkast til rapporter om identifikation af infrastrukturbehov, herunder vurderingen af, i hvilket omfang de projekter, der er indgivet med henblik på medtagelse i den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan, matcher de identificerede behov, er i overensstemmelse med metoden i stk. [...] **11** og principperne i bilag VII, og underretter TEN-E-gruppen herom.
6. Inden for [...] **to måneder** efter at være blevet underrettet af agenturet om overensstemmelsen af udkastene til rapporter om identifikation af infrastrukturbehov kan TEN-E-gruppens medlemmer under hensyntagen til agenturets input om overensstemmelse fremsætte deres bemærkninger og underrette henholdsvis ENTSO for elektricitet og ENNOH.

7. Senest to måneder efter at have modtaget bemærkningerne fra TEN-E-gruppens medlemmer tilpasser ENTSO for elektricitet og ENNOH udkastene til rapporter om identifikation af infrastrukturbehov under hensyntagen til bemærkningerne fra TEN-E-gruppen og agenturet med henblik på at sikre fuld overholdelse af kravene i stk. 2 og forelægger det endelige **udkast til** rapport om identifikation af infrastruktur**behov** for Kommissionen.
8. [...]Kommissionen kan anmode om ajourføringer og forbedringer med behørig begrundelse og inden for en rimelig frist, hvis den finder, at de endelige udkast til rapporter om identifikation af infrastrukturbehov ikke på passende vis afspejler bemærkningerne fra TEN-E-gruppens medlemmer, og for at sikre fuld overholdelse af principperne i bilag VII. ENTSO for elektricitet og ENNOH behandler fuldt ud sådanne anmodninger inden for en måned og forelægger på ny de reviderede endelige udkast til rapporter om identifikation af infrastrukturbehov for Kommissionen.
9. **Kommissionen forelægger til godkendelse de endelige rapporter om identifikation af infrastrukturbehov [...] for TEN-E-gruppens [...]beslutningstagende organ, som skal handle** senest en måned efter modtagelsen heraf.
10. Senest to uger efter vedtagelsen af rapporterne om identifikation af infrastrukturbehov, jf. stk. 9 [...], offentliggør ENTSO for elektricitet og ENNOH rapporterne på deres websteder. Hvis det er relevant, ajourfører ENTSO for elektricitet og ENNOH rapporterne om identifikation af infrastrukturbehov, **herunder offshorenetsudviklingsplanerne, som er omhandlet i artikel 15**, i overensstemmelse med de følsomhedsanalyser, der er vedtaget i henhold til artikel 11, stk. 8, når Kommissionen anmoder om det.

11. Senest [9 måneder efter denne forordnings ikrafttræden] offentliggør agenturet efter at have gennemført en omfattende høring med deltagelse af Kommissionen, medlemsstaterne, ENTSO for elektricitet, ENTSO for gas, ENNOH, EU DSO-enheden og andre relevante interessenter en bindende metode til identifikation af infrastrukturbehov.
12. Metoden skal sikre, at rapporten om identifikation af infrastrukturbehov er i overensstemmelse med de i bilag VII fastlagte principper.
13. Agenturet ajourfører på eget initiativ eller efter anmodning fra Kommissionen metoden, hvis det er nødvendigt.
14. Indtil den 1. januar 2027 finder denne artikel anvendelse med forbehold af overgangsbestemmelserne i artikel 61 i forordning (EU) 2024/1789.

Artikel 13

Behovsmatchningsproces i elektricitetssystemet

1. Hvis det i rapporten om identifikation af infrastrukturbehov på elektricitetsområdet konkluderes, at de projekter, der er indgivet med henblik på medtagelse i den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan, ikke fuldt ud opfylder de infrastrukturbehov, der er identificeret i henhold til artikel 12, kan Kommissionen indlede en proces med henblik på at finde mulige løsninger på, hvordan de ikkematchedede behov opfyldes **i samarbejde med de relevante grupper**.

2. Kommissionen vil i samarbejde med ENTSO for elektricitet, medlemsstaterne og agenturet opfordre systemoperatørerne i de relevante grupper til senest seks måneder efter opfordringen til at foreslå projekter, der er i stand til at opfylde de ikkematchedede behov. Kommissionen forelægger de foreslåede projekter for de relevante grupper, der er nedsat i overensstemmelse med artikel 3, til drøftelse. Kommissionen kan inddrage andre relevante interessenter og andre regionale samarbejdsfora. Projektiværksættere, der er i stand til at opfylde de ikkematchedede behov, forelægger hurtigst muligt [...] projekter til medtagelse i de efterfølgende nationale udviklingsplaner, den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan og EU-listen, **med forbehold af gældende støtteberettigelseskrav.**
3. Hvis der i den proces, der er nævnt i stk. 2, ikke udpeges projekter, som er i stand til at opfylde de ikkematchedede behov, kan Kommissionen indlede en indkaldelse af forslag, der er åben for enhver tredjepart, der er i stand til at blive projektiværksætter, med henblik på at foreslå projekter, der er i stand til at opfylde de ikkematchedede behov. Projektiværksættere, der er i stand til at opfylde de ikkematchedede behov, forelægger hurtigst muligt [...] projekter til medtagelse i de efterfølgende nationale udviklingsplaner, den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan og EU-listen, **med forbehold af gældende støtteberettigelseskrav. Alle projekter, der identificeres gennem processen for matchning af behov, er omfattet af udvælgelsesprocedurerne for projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse i henhold til denne forordning.**
4. Kommissionen overvåger resultatet af processen og fremskridtene med de projekter, der er omhandlet i stk. 2 og 3, og arbejder tæt sammen med de relevante grupper, der er nedsat i overensstemmelse med artikel 3, og andre relevante regionale samarbejdsfora.

Cost-benefit-analyser af energisystemet som helhed

1. For projekter, der er omfattet af infrastrukturkategoriene i punkt 1, litra a), b), c), d), [...] f) og h), og punkt 2, [...] 3 **og 5** i bilag II, [...] **udvikler** ENTSO for elektricitet og ENNOH **hver især** sammenhængende [...] metoder til en harmoniseret cost-benefit-analyse af energisystemet som helhed på EU-plan **og anvender dem, hvor det er relevant**, når de vurderer projekter med henblik på at medtage dem i deres respektive tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner.
2. Metoderne skal:
 - a) udarbejdes i overensstemmelse med de principper, der er fastsat i bilag V
 - b) baseres på fælles antagelser, der gør det muligt at sammenligne projekter
 - c) være i overensstemmelse med Unionens energi- og klimamål og dens 2050-mål om klimaneutralitet og det centrale scenarie, der er omhandlet i artikel 11, samt med de regler og indikatorer, der er fastsat i bilag IV
 - d) gøre det muligt at vurdere bundter af projekter i henhold til artikel 18 og at overveje trådløse løsninger i elsektoren
 - e) tage udgangspunkt i en tværsektoriel tilgang.
3. ENTSO for elektricitet og ENNOH udarbejder og offentliggør foreløbige udkast til metoder med henblik på høring af EU DSO-enheden og **medlemsstaterne og andre relevante interessenter**. Høringsprocessen skal være åben, rettidig og gennemsigtig. ENTSO for elektricitet og ENNOH udarbejder og offentliggør en rapport om høringsprocessen.

4. ENTSO for elektricitet og ENNOH offentliggør og forelægger medlemsstaterne, Kommissionen og agenturet deres udkast til metoder. ENTSO for elektricitet og ENNOH angiver grundene hertil, hvis de ikke eller kun delvis har taget hensyn til de bemærkninger [...], **der er modtaget under høringsprocessen i henhold til stk. 3.** ENTSO for elektricitet og ENNOH offentliggør og forelægger senest i december 2027 medlemsstaterne, Kommissionen og agenturet deres [...] sammenhængende [...] udkast til metoder.
5. Senest tre måneder efter modtagelsen af udkastet til metoder kan agenturet og medlemsstaterne afgive deres udtalelser til ENTSO for elektricitet, ENNOH og Kommissionen. Kommissionen kan arrangere særlige møder i grupperne for at drøfte udkastet til metoder.
6. Senest tre måneder efter modtagelsen af agenturets og medlemsstaternes udtalelser ændrer ENTSO for elektricitet og ENNOH deres respektive metoder for fuldt ud at tage hensyn til agenturets og medlemsstaternes udtalelser og forelægger dem for Kommissionen til godkendelse.
7. Kommissionen træffer sin afgørelse senest tre måneder efter modtagelsen af de respektive metoder.
8. Hvis Kommissionen afviser udkastet til metode, skal den give en begrundelse herfor. ENTSO for elektricitet og ENNOH reviderer udkastet til metode og forelægger det på ny for Kommissionen til godkendelse.
9. Senest to uger efter Kommissionens godkendelse offentliggør ENTSO for elektricitet og ENNOH deres respektive metoder på deres websteder.

10. Kommissionen og agenturet kan anmode ENTSO for elektricitet og ENNOH, alt efter hvad der er relevant, om at ajourføre deres metoder og fastsætte en tidsplan. Agenturet kan handle på eget initiativ eller efter behørigt begrundet anmodning fra de nationale regulerende myndigheder eller interessenter. Agenturet offentliggør de anmodninger, som det modtager, og alle relevante ikkekommercielle følsomme dokumenter, som ligger til grund for anmodningen.
11. Hvis agenturet eller Kommissionen anmoder herom, ajourfører ENTSO for elektricitet og ENNOH de sammenhængende cost-benefit-metoder for den enkelte sektor efter godkendelsesproceduren i henhold til stk. 3-9.
12. ENTSO for elektricitet og ENNOH offentliggør i forbindelse med hver tiårig EU-dækkende netudviklingsplan de ajourførte inputdata, der er relevante for anvendelsen af metoderne, herunder beregningsmetoder, netmodeller og relevante laststrøms- og markedsdata. Disse data offentliggøres med forbehold af begrænsninger i henhold til national ret og relevante fortrolighedsaftaler i en tilstrækkelig nøjagtig form. Kommissionen og agenturet påser, at de selv og enhver part, der udfører et analytisk arbejde for dem på grundlag af disse data, behandler de modtagne data fortroligt.
13. ENTSO for elektricitet og ENNOH beregner og offentliggør som led i den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan resultaterne af cost-benefit-analyser for alle projekter, hvoraf det skal fremgå, hvordan fordelene fordeles på tværs af landene. Dette skal omfatte fordele for både værtslande og ikkeværtslande, der drager fordel af det pågældende projekt.

14. For projekter, der er omfattet af energiinfrastruktorkategorierne i bilag II, punkt 1), litra g), og i punkt 4), sikrer Kommissionen, at der udvikles metoder til en harmoniseret cost-benefit-analyse af energisystemet som helhed på EU-plan. Disse metoder skal med hensyn til fordele og omkostninger være forenelige med de metoder, der er udviklet af ENTSO for elektricitet og ENNOH. Metoderne udvikles på en gennemsigtig måde, herunder gennem omfattende høring af agenturet, medlemsstaterne og alle relevante interessenter.
15. Fra og med [april 2028] og hvert andet år udarbejder og offentliggør agenturet et sæt indikatorer og tilhørende referenceværdier med henblik på sammenligning af investeringsomkostninger pr. enhed for sammenlignelige projekter under de energiinfrastruktorkategorier, der indgår i bilag II. Projektivrærksættere forelægger de ønskede data for de nationale regulerende myndigheder og agenturet. Disse referenceværdier kan anvendes af ENTSO for elektricitet og ENNOH til de cost-benefit-analyser, der foretages for de efterfølgende tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner.

KAPITEL V

Offshorenets integration af energi fra vedvarende kilder

Artikel 15

Planlægning af offshorenets

1. Senest [6 måneder efter ikrafttrædelsen] opdaterer medlemsstaterne med støtte fra Kommissionen inden for deres specifikke prioriterede offshorenetskorridorer, jf. bilag I, afsnit 2, under hensyntagen til de særlige forhold og udviklingen i hver region, **herunder samarbejde med relevante tredjelande**, den ikkebindende aftale om samarbejde om målene for offshoreproduktion af vedvarende energi, der skal etableres i hvert havområde senest i 2030, 2040 og 2050, i overensstemmelse med deres nationale energi- og klimaplaner og potentialet for offshore vedvarende energi i hvert havområde. Aftalen skal omfatte mål for vedvarende offshorebrint **og specifik teknologi til vedvarende offshoreenergi**, alt efter hvad der er relevant.

Inden for rammerne af de ikkebindende aftaler overvejer medlemsstaterne med støtte fra Kommissionen også, om der inden for deres specifikke prioriterede offshorenetskorridorer, jf. bilag I, afsnit 2, også bør fastsættes specifikke grænseoverskridende mål, f.eks. for hybridprojekter eller grænseoverskridende radiale projekter, **der også kan omfatte brint**, mellem to eller flere medlemsstater i deres respektive nationale energi- og klimaplaner med henblik på at nå målene for offshoreproduktion af vedvarende energi, der skal anvendes inden for hvert havområde på den mest effektive måde.

Denne ikkebindende aftale indgås skriftligt for hvert havområde, der er forbundet med medlemsstaternes område, og berører ikke medlemsstaternes ret til at udvikle projekter vedrørende deres søterritorium og eksklusive økonomiske zone. Kommissionen udstikker retningslinjer for arbejdet i grupperne.

2. Senest [12 måneder efter ikrafttrædelsen] og herefter hvert fjerde år udarbejder og offentliggør ENTSO for elektricitet som en del af den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan i samarbejde med de relevante TSO'er, **ENNOH og HNO'er, alt efter tilfældet**, de nationale regulerende myndigheder, medlemsstaterne og Kommissionen og i overensstemmelse med den ikkebindende aftale, der er omhandlet i denne artikels stk. 1, strategiske integrerede offshorenudviklingsplaner på højt niveau for hvert havområde i overensstemmelse med de prioriterede offshorenетkorridorer, der er omhandlet i bilag I, under hensyntagen til miljøbeskyttelse, **maritim fysisk planlægning** og andre anvendelser af havet.

Ved udarbejdelsen af de strategiske integrerede offshorenudviklingsplaner på højt plan inden for den frist, der er fastsat i stk. 1, [...] **tages der hensyn** til de ikkebindende aftaler, der er omhandlet i stk. 1, med henblik på at udvikle det centrale scenarie for den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan.

De strategiske integrerede offshorenudviklingsplaner på højt plan skal give et generelt overblik over potentialet for offshoreproduktionskapacitet og de heraf følgende behov for offshorenет, herunder eventuelle behov for sammenkoblinger, hybridprojekter, radiale forbindelser, forstærkninger og brintinfrastruktur.

3. De strategiske integrerede offshorenudviklingsplaner på højt plan skal være i overensstemmelse med de regionale investeringsplaner, der offentliggøres i henhold til artikel 34, stk. 1, i forordning (EU) 2019/943, og integreres i de tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner for at sikre en sammenhængende udvikling af planlægningen af onshore- og offshorenет og de nødvendige forstærkninger.
4. Senest hvert fjerde år efter vedtagelsen af den ikkebindende aftale i overensstemmelse med stk. 1 ajourfører medlemsstaterne deres ikkebindende aftaler, jf. denne artikels stk. 1, herunder i lyset af resultaterne af anvendelsen af den seneste cost-benefit-analyse og omkostningsdeling på de prioriterede offshorenетkorridorer **samt eventuelle relevante analyser fra frivilligt regionalt samarbejde**.

5. Efter hver ajourføring af de ikkebindende aftaler i overensstemmelse med stk. 4 ajourfører ENTSO for elektricitet for hvert havområde de strategiske integrerede offshorenatudviklingsplaner på højt plan inden for rammerne af den næste tiårige EU-dækkende netudviklingsplan, der er omhandlet i stk. 2.

Artikel 16

Vejledning om samarbejdsbaserede investeringsrammer for offshoreenergiprojekter

1. Kommissionen vurderer med inddragelse af medlemsstaterne, relevante transmissionssystemoperatører, agenturet og de nationale regulerende myndigheder, hvorvidt der er behov for en ajourføring af vejledningen om samarbejdsbaserede investeringsrammer for offshoreenergiprojekter, der omfatter en specifik cost-benefit-analyse og omkostningsdeling i forbindelse med udrulningen af de integrerede offshorenatudviklingsplaner for hvert havområde, der er omhandlet i artikel 15, stk. 2, i overensstemmelse med de ikkebindende aftaler, der er omhandlet i artikel [...] **15, stk. 1**, og offentliggør, hvor det er relevant, en ajourført udgave af vejledningen. Denne vejledning er forenelig med artikel 17, stk. 1. Kommissionen ajourfører sin vejledning, når der er behov for det, under hensyntagen til resultaterne af deres gennemførelse.
2. ENTSO for elektricitet ajourfører med inddragelse af relevante transmissionssystemoperatører, agenturet, de nationale regulerende myndigheder og Kommissionen **og ENNOH, alt efter tilfældet**, resultaterne af anvendelsen af cost-benefit-analysen og omkostningsdelingen på de prioriterede offshorenetkorridorer, herunder hver gang Kommissionen offentliggør en ajourføring af vejledningen for en specifik cost-benefit-analyse og omkostningsdeling i forbindelse med udrulningen af de integrerede offshorenatudviklingsplaner for havområder som omhandlet i artikel 15, stk. 2, i overensstemmelse med de ikkebindende planer, der er omhandlet i artikel 15, stk. 1.

KAPITEL VI

Reguleringsmæssig ramme

Artikel 17

Fremme af investeringer med en grænseoverskridende virkning

1. De effektivt afholdte investeringsomkostninger, der ikke omfatter vedligeholdelsesomkostninger, i forbindelse med et projekt af fælles interesse, der er omfattet af energistrukturkategorierne i bilag II, punkt 1, litra a), b), c), d), [...] f) og h), [...] **og** punkt 2 **og** 5, hvis de henhører under de nationale regulerende myndigheders kompetence i hver af de berørte medlemsstater, afholdes af den relevante transmissionssystemoperatør, brintnetoperatør, andre operatører eller af transmissionsinfrastrukturens projektiværksættere i de medlemsstater, som projektet giver en positiv nettovirkning og betales af netbrugerne gennem tarifferne for netadgang i disse medlemsstater, for så vidt de ikke er dækket af overbelastningsafgifter eller øvrige afgifter.
2. For et projekt af fælles interesse, der er omfattet af energiinfrastrukturkategorierne i artikel 27 og bilag II, punkt 1, litra a), b), c), d), [...] f) og h), og punkt 2 **og** 5, finder bestemmelserne i denne artikel anvendelse, hvis mindst én projektiværksætter anmoder de relevante nationale myndigheder om at anvende disse på projektets omkostninger.

Projekter, der er omfattet af energiinfrastrukturkategorien i bilag II, punkt 1, litra g), kan drage fordel af denne artikels bestemmelser, hvis mindst én projektiværksætter anmoder de relevante nationale myndigheder om at anvende denne.

Hvis et projekt har flere projektiværksættere, anmoder den relevante nationale regulerende myndighed straks alle projektiværksættere om at indsende den fælles investeringsanmodning i overensstemmelse med stk. 4.

3. For et projekt af fælles interesse, som stk. 1 finder anvendelse på, underretter projektiværksætterne regelmæssigt og mindst en gang om året fra det tidspunkt, hvor projektet optages på EU-listen, og indtil det tages i brug, alle berørte nationale regulerende myndigheder regelmæssigt om projektets fremskridt og de dermed forbundne omkostninger og virkninger.
4. Så snart et sådant projekt af fælles interesse har nået en tilstrækkelig modenhedsgrad og forventes at være klar til påbegyndelse af konstruktionsfasen inden for de næste 36 måneder, indsender projektiværksætterne efter at have hørt TSO'erne **eller HNO'erne** i de medlemsstater, som projektet har en betydelig positiv nettovirkning på, en investeringsanmodning. Denne investeringsanmodning omfatter en anmodning om en grænseoverskridende omkostningsfordeling og skal forelægges alle berørte nationale regulerende myndigheder ledsaget af følgende:
- a) en ajourført projektspecifik cost-benefit-analyse i overensstemmelse med det centrale scenarie, der er omhandlet i artikel 11, og eventuelle **følsomhedsanalyser**,[...] jf. artikel 11, og metoden til en harmoniseret cost-benefit-analyse af energisystemet som helhed, jf. artikel 14, og under hensyntagen til fordele, der ligger uden for de medlemsstaters grænser, på hvis område projektet er beliggende
 - b) en forretningsplan med en evaluering af projektets finansielle bæredygtighed, herunder den valgte finansieringsløsning, og, for et projekt af fælles interesse, der er omfattet af energiinfrastruktorkategorien i bilag II, punkt 3, resultaterne af en markedsanalyse
 - c) hvis projektiværksætterne er enige, et begrundet forslag til en grænseoverskridende omkostningsfordeling.

Er der flere projektiværksættere, som fremmer et projekt, indgives deres investeringsanmodning i fællesskab.

De relevante nationale regulerende myndigheder fremsender straks efter modtagelsen en kopi af hver investeringsanmodning til agenturet til orientering.

De relevante nationale regulerende myndigheder og agenturet behandler kommercielt følsomme oplysninger fortroligt.

5. Senest seks måneder efter den dato, på hvilken investeringsanmodningen blev modtaget af den sidste af de relevante nationale regulerende myndigheder, træffer disse myndigheder efter høring af projektiværksætterne fælles koordinerede afgørelser om fordelingen af de effektivt afholdte investeringsomkostninger, der skal afholdes af hver systemoperatør for projektet, og om indregning heraf i tarifferne eller om afslag på investeringsanmodningen som helhed eller på en del af den, hvis det i den fælles analyse af de relevante nationale regulerende myndigheder konkluderes, at projektet som helhed eller en del af det ikke sikrer en betydelig nettofordel i nogen af de relevante nationale regulerende myndigheders medlemsstater.

De relevante nationale regulerende myndigheder indregner de relevante effektivt afholdte investeringsomkostninger i tarifferne, som fastlagt i den henstilling, der er omhandlet i stk. 14, i overensstemmelse med den fordeling af investeringsomkostninger, der skal afholdes af hver systemoperatør for projektet.

For projekter på deres respektive medlemsstaters områder vurderer de relevante nationale regulerende myndigheder derefter, hvis det er relevant, hvorvidt der kan opstå spørgsmål om økonomisk overkommelighed som følge af medtagelsen af investeringsomkostningerne i tarifferne.

6. Ved fordelingen af omkostningerne tager de relevante nationale myndigheder hensyn til følgende:

- a) faktiske eller anslåede overbelastningsafgifter eller andre afgifter
- b) faktiske eller anslåede indtægter, der stammer fra den kompensationsordning mellem transmissionssystemoperatørerne, der er fastsat i artikel 49 i forordning (EU) 2019/943.

Ved afgørelsen om grænseoverskridende omkostningsfordeling tages der hensyn til de økonomiske, sociale og miljømæssige omkostninger og fordele ved projekterne i de berørte medlemsstater og behovet for at sikre en stabil finansieringsramme for udviklingen af projekter af fælles interesse, samtidig med at behovet for finansiel støtte minimeres. Ved afgørelsen om grænseoverskridende omkostningsfordeling søger de relevante nationale regulerende myndigheder efter at have hørt de berørte TSO'er **eller HNO'er** at opnå en fælles overenskomst, der er baseret på, men ikke begrænset til de oplysninger, der er specificeret i denne artikels stk. 4, første afsnit, litra a) og b). Vurderingen af disse baseres på det centrale scenarie og eventuelle **følsomhedsanalyser** [...] som omhandlet i artikel 11 og giver mulighed for en robust analyse af, hvor meget projektet af fælles interesse bidrager til Unionens energipolitiske mål om dekarbonisering, markedsintegration, konkurrence, bæredygtighed og forsyningssikkerhed.

7. Ved fordelingen af omkostningerne lægger de relevante nationale regulerende myndigheder følgende generelle principper til grund:

- a) hvis mindst 10 % af de anslåede **netto**fordele ved et projekt forekommer i en medlemsstat, **på grundlag af oplysninger fra ENTSO for elektricitet og ENNOH i henhold til artikel 14, stk. 13**, deltager denne medlemsstat og den relevante nationale regulerende myndighed i processen med henblik på grænseoverskridende omkostningsfordeling **med sigte på analyse og høring, uden at dette berører de omkostninger, der skal afholdes af hver systemoperatør, og medmindre der træffes anden afgørelse af de medlemsstater, hvor projektet overvejes**

- b) hvis det er relevant, baseres fordelingen af omkostninger mellem medlemsstaterne på fordelingen af nettofordele, idet det sikres, at omkostningsfordelingsnøglen afspejler denne fordeling
- c) den grænseoverskridende omkostningsfordeling skal baseres på en forudgående aftale om omkostningsfordeling, som er udformet med henblik på at sikre investeringssikkerhed, hvorved aftalen er gennemsigtig og forudsigelig, og den grænseoverskridende omkostningsfordeling giver mulighed for efterfølgende tilpasninger, forudsat at sådanne tilpasninger udtrykkeligt fastlægges i afgørelsen om omkostningsfordeling og tydeligt formuleres, herunder hvad angår tidsrammer, **omstændigheder** og omfattede omkostningskategorier.

Begrænser et projekt af fælles interesse negative eksternaliteter såsom loop flows, og gennemføres dette projekt af fælles interesse i den medlemsstat, hvor den negative eksternalitet har sin oprindelse, betragtes en sådan begrænsning ikke som en grænseoverskridende fordel og danner derfor ikke grundlag for at fordele omkostninger til transmissionssystemoperatøren i de medlemsstater, der er berørt af disse negative eksternaliteter.

- 8. De relevante nationale regulerende myndigheder skal, på basis af den i stk. 5 i denne artikel omhandlede grænseoverskridende omkostningsfordeling, tage hensyn til de faktiske omkostninger, som en transmissionssystemoperatør, brintnetoperatør eller andre projektiværksættere påføres som følge af investeringerne, når de fastsætter eller godkender tariffer i overensstemmelse med artikel 78, stk. 1, i direktiv (EU) 2024/1788 og artikel 59, stk. 1, litra a), i direktiv (EU) 2019/944, i det omfang disse omkostninger svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig operatørs omkostninger.

9. De relevante regulerende myndigheder underretter straks agenturet om afgørelsen om omkostningsfordeling sammen med alle relevante oplysninger om denne afgørelse. Afgørelsen om omkostningsfordelingen skal navnlig omfatte en detaljeret redegørelse for, på hvilket grundlag omkostningerne blev fordelt mellem medlemsstaterne, herunder f.eks.:
- a) en evaluering af den identificerede indvirkning, herunder vedrørende nettariffer, på hver af de berørte medlemsstater
 - b) en evaluering af den forretningsplan, der er omhandlet i stk. 4, første afsnit, litra b)
 - c) regionale eller EU-dækkende positive eksternaliteter, såsom forsyningssikkerhed, systemfleksibilitet, solidaritet eller innovation, som projektet vil medføre
 - d) resultatet af høringen af de berørte projektiværksættere.

Afgørelsen om omkostningsfordeling offentliggøres på de relevante nationale regulerende myndigheders websteder og deles med agenturet og Kommissionen.

Senest [6 måneder efter ikrafttrædelsen] opretter agenturet et centralt register over alle **ikkefortrolige udgaver af** afgørelser om grænseoverskridende omkostningsfordeling, der træffes af de nationale regulerende myndigheder, og stiller det til rådighed på sit websted.

10. De relevante nationale regulerende myndigheder underretter straks agenturet, hvis de ikke er nået til enighed om investeringsanmodningen senest seks måneder efter den dato, på hvilken anmodningen blev modtaget af den sidste af de relevante nationale regulerende myndigheder.

I dette tilfælde eller efter fælles anmodning fra de relevante nationale regulerende myndigheder er det agenturet, som senest tre måneder regnet fra datoen for forelæggelsen for agenturet træffer afgørelsen om investeringsanmodningen, herunder også den grænseoverskridende omkostningsfordeling, der er omhandlet i stk. 5.

Inden en sådan afgørelse træffes skal agenturet rådføre sig med de relevante nationale regulerende myndigheder og projektiværksætterne. Den i andet afsnit omhandlede periode på tre måneder kan forlænges med yderligere to måneder, hvis agenturet ønsker at indhente supplerende oplysninger. Denne efterfølgende periode løber fra dagen efter modtagelsen af de fuldstændige oplysninger.

Agenturets vurdering baseres på det centrale scenarie, der er opstillet i henhold til artikel 11, og eventuelle **følsomhedsanalyser** [...], der gør det muligt at foretage en robust analyse af, hvor meget projektet af fælles interesse bidrager til Unionens energipolitiske mål om dekarbonisering, markedsintegration, konkurrence, bæredygtighed og forsyningssikkerhed.

Agenturet overlader i forbindelse med sin afgørelse om investeringsanmodningen, herunder også den grænseoverskridende omkostningsfordeling, beslutningen om, hvordan investeringsomkostningerne indregnes i tarifferne i overensstemmelse med den foreskrevne grænseoverskridende omkostningsfordeling, til de relevante nationale myndigheder på tidspunktet for gennemførelse af den afgørelse i henhold til national ret.

Afgørelsen om investeringsanmodningen, herunder den grænseoverskridende omkostningsfordeling offentliggøres. Artikel 25, stk. 3, og artikel 28 og 29 i forordning (EU) 2019/942 finder anvendelse.

11. Agenturet fremsender straks en kopi af alle omkostningsfordelingsafgørelser sammen med alle relevante oplysninger vedrørende hver enkelt afgørelse til Kommissionen. Agenturet offentliggør ikkefortrolige udgaver af alle afgørelser på sit websted. Oplysningerne kan fremsendes i sammenfattet form. Agenturet og Kommissionen behandler forretningsmæssigt følsomme oplysninger fortroligt.
12. Denne omkostningsfordelingsafgørelse berører ikke transmissionsoperatørers ret til at anvende og nationale regulerende myndigheders ret til at godkende afgifter for netadgang i overensstemmelse med forordning (EU) 2019/943 og (EU) 2024/1789 og direktiv (EU) 2019/944 og (EU) 2024/1788.

13. Denne artikel finder ikke anvendelse på projekter af fælles interesse, der drager fordel af en eller flere af følgende:
- a) en undtagelse fra artikel 31, 32, 33 og artikel 78, stk. 7, i [...] direktiv (EU) 2024/1788 i henhold til artikel 78 i forordning (EU) 2024/1789
 - b) en undtagelse fra artikel 19, stk. 2 og 3, i forordning (EU) 2019/943 eller artikel 6, artikel 59, stk. 7, og artikel 60, stk. 1, i direktiv (EU) 2019/944 i henhold til artikel 63 i forordning (EU) 2019/943
 - c) en fravigelse af adskillelsesreglerne eller reglerne om tredjepartsadgang i henhold til artikel 17 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 714/2009³⁸ eller i henhold til artikel 64 i forordning (EU) 2019/943 og artikel 66 i direktiv (EU) 2019/944.
14. Senest [*seks måneder efter denne forordnings ikrafttræden*] vedtager agenturet en henstilling om fastlæggelse af god praksis for behandling af investeringsanmodninger vedrørende projekter af fælles interesse i overensstemmelse med principperne i denne artikels stk. 7.

Denne henstilling ajourføres regelmæssigt af agenturet, når der er behov for det. Den tager hensyn til sektorspecifikke forhold og sikrer overensstemmelse med principperne for grænseoverskridende omkostningsdeling for offshoren et for vedvarende energi som omhandlet i artikel 16, stk. 1. Ved vedtagelse eller ajourføring af henstillingen gennemfører agenturet en omfattende høringsproces med deltagelse af alle relevante interessenter. Denne henstilling skal også omfatte en ikkebindende model for grænseoverskridende omkostningsfordeling for at lette arbejdet for de nationale regulerende [...] **myndigheder**.

³⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 714/2009 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1228/2003 (*EUT L 211 af 14.8.2009, s. 15*, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/714/oj>).

15. Projekter af gensidig interesse modtager en grænseoverskridende omkostningsfordeling i henhold til de samme regler og betingelser som dem, der er omhandlet i denne artikel, hvad angår de fordele, som de medfører for Unionen. Den fastlægges på en koordineret måde af de relevante nationale regulerende myndigheder i de støttemodtagende medlemsstater.
16. Denne artikel finder tilsvarende anvendelse på bundter af projekter i henhold til artikel 18.

Artikel 18

Tilvejebringelse af forudsætninger for bundtning af energiinfrastrukturprojekter med henblik på omkostningsdeling

1. Projektiværksættere kan samle to eller flere projekter på EU-listen i bundter for at lette drøftelserne om omkostningsdeling mellem de relevante medlemsstater og tredjelande, alt efter hvad der er relevant, og afgørelserne om grænseoverskridende omkostningsfordeling mellem de berørte [...] **regulerende** myndigheder i medlemsstaterne eller mellem medlemsstaternes **regulerende** [...] myndigheder og tredjelande, alt efter hvad der er relevant.
2. Kommissionen kan opfordre projektiværksættere til at fremlægge forslag til et eller flere bundter med to eller flere projekter på EU-listen for de relevante grupper med henblik på drøftelse [...], **herunder begrundelsen for bundtningen og de forventede fordele herved**. Et bundt af projekter kan omfatte projekter med forskellige modenhedsgrader, forudsat at bundtningen af projekterne ikke forsinker gennemførelsen af projekterne med den største modenhedsgrad. **Cost-benefit-analyserne og forslagene til grænseoverskridende omkostningsdeling for de bundter, som projektiværksætterne forelægger for de relevante grupper, vurderes gennem en regionalt koordineret proces mellem de regulerende myndigheder som grundlag for den ajourførte cost-benefit-analyse og forslaget til en grænseoverskridende omkostningsfordeling, jf. denne artikels stk. 5.**

3. På baggrund af drøftelserne i grupperne kan Kommissionen anmode ENTSO for elektricitet eller ENNOH om at fremlægge en fælles cost-benefit-analyse for de foreslåede bundter med to eller flere projekter på EU-listen. Den fælles cost-benefit-analyse skal være i overensstemmelse med det centrale scenarie og de **følsomhedsanalyser** [...], der er omhandlet i artikel 11, og den metode, der er udarbejdet i henhold til artikel [...]
14. ENTSO for elektricitet eller ENNOH forelægger den fælles cost-benefit-analyse for Kommissionen senest to måneder efter anmodningen.
4. De berørte medlemsstater drager med inddragelse af de relevante nationale regulerende myndigheder og med støtte fra Kommissionen konklusioner om bundtet af projekter og opfordrer, hvor det er relevant, projektiværksættere til at tilføje projekter til bundtet eller fjerne projekter fra bundtet, hvis dette letter drøftelserne om omkostningsdeling, forudsat at antallet af projekter på EU-listen, der er medtaget i bundtet, fortsat er håndterbart.
5. De berørte medlemsstater kan beslutte at godkende bundterne og opfordre projektiværksættere til at indgive en fælles investeringsanmodning i henhold til artikel 17, stk. 4. Nævnte afgørelse deles med de relevante grupper og Kommissionen. Med henblik på artikel 17, stk. 4, medtages kun én ajourført cost-benefit-analyse og ét forslag til en grænseoverskridende omkostningsfordeling i investeringsanmodningen for at lette en eventuel ansøgning om finansiel støtte fra Unionen i henhold til artikel 21 **eller andre relevante støttemekanismer.**

- 6. Medlemsstater, der gennemfører bundter af projekter som omhandlet i denne artikel bestående af projekter af fælles interesse, der er opført i bilag II, punkt 2, litra a), kan i fællesskab tillade brintnetoperatører at anvende intertemporal omkostningsfordeling som fastsat i artikel 5, stk. 3, i forordning (EU) 2024/1789 for sådanne bundter af projekter i henhold til en fælles metode, forudsat at de relevante regulerende myndigheder godkender det. Kommissionen foretager senest [seks måneder efter denne forordnings ikrafttræden] en vurdering af effektiviteten af de eksisterende foranstaltninger til støtte for nedbringelse af risici og opskalering af grænseoverskridende brintinfrastrukturprojekter, som kortlægger mulige alternative foranstaltninger, herunder finansielle garantier på EU-plan. Kommissionen hører og tager hensyn til relevant arbejde udført af agenturet og andre relevante interessenter.**

[...] **Flaskehalsindtægter til elektricitetsprojekter på EU-listen**

1. **Fra den [1. januar 2028] tildeler TSO'erne[...] [...] 10 % af de årlige flaskehals[...]indtægter, der ikke er blevet brugt til at garantere den faktiske tilgængelighed af den kapacitet, der er tildelt i henhold til artikel 19, stk. 2, litra a), i forordning (EU) 2019/943 og til kompensation til operatører af offshoreanlæg til produktion af elektricitet fra vedvarende energikilder i henhold til artikel 19, stk. 2, litra c), i forordning (EU) 2019/943, [...] til netinvesteringer i projekter på EU-listen, der er relevante for at reducere kapacitetsbegrænsninger på samkøringslinjer i henhold til artikel 19, stk. 2, litra b), i forordning (EU) 2019/943. Andelen af de tildelte årlige flaskehalsindtægter øges med fem procentpoint pr. år, indtil den når 25 %, pr. [1. januar 2031[...]]. Dette berører ikke de nationale regulerende myndigheders beføjelser med hensyn til anvendelsen af flaskehalsindtægter i henhold til artikel 19 i forordning (EU) 2019/943.**

Nærværende artikel finder ikke anvendelse på flaskehalsindtægter fra interne budområdegrænser inden for en medlemsstat eller på flaskehalsindtægter, der er indgået inden ikrafttræden heraf.

2. Hvis de midler, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 1, ikke kan tildeles projekter på EU-listen, placerer TSO'erne [...] dem på en separat intern konto i henhold til artikel 19, stk. 3, i forordning (EU) 2019/943, indtil [...] de kan anvendes enten til finansiering af projekter på EU-listen, der er relevante for at reducere kapacitetsbegrænsninger på samkøringslinjer, eller hvis der ikke findes tilstrækkeligt modne projekter på EU-listen, til finansiering af alternative projekter, der har samme mål og er medtaget i TYNDP, eller indtil [...] TSO'erne har påvist på grundlag af den senest godkendte rapport fra ENTSO-E om identifikation af infrastrukturbehov i henhold til artikel 12, at [...] der [...] ikke er behov for yderligere grænseoverskridende kapacitet[...] ved den berørte medlemsstats grænser[...] for at reducere kapacitetsbegrænsninger på samkøringslinjer, idet midlerne på dette tidspunkt kan anvendes til andre formål i henhold til artikel 19 i forordning (EU) 2019/943. TSO'erne påviser dette, hvis det er relevant, som en del af deres rapporter i henhold til artikel 19, stk. 5, i forordning (EU) 2019/943.
- 2a. Beløbet for de midler, der skal tildeles i overensstemmelse med nærværende artikels stk. 1, beregnes årligt i overensstemmelse med den metode, der er udviklet i henhold til artikel 19, stk. 4, i forordning (EU) 2019/943. De midler, der placeres på den separate interne konto, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 2, skal kunne identificeres og overføres fra et kalenderår til det næste i overensstemmelse med den metode, der er udviklet i henhold til artikel 19, stk. 4, i forordning (EF) nr. 2019/943.
- 2b. Hvis midler, der er tildelt efter den 1. januar 2031, ikke er blevet anvendt til projekter på EU-listen eller alternative projekter, der har samme mål og er medtaget i TYNDP i henhold til stk. 2, stilles de midler, der er hensat i et givet kalenderår, ved udgangen af det ottende kalenderår efter hensættelsen til rådighed til anvendelse i overensstemmelse med artikel 19 i forordning (EU) 2019/943. For midler, der er tildelt i henhold til stk. 2 inden den 1. januar 2031, begynder den otteårige periode for deres frigivelse den 1. januar 2031.

3. Anvendelsen af de i stk. 1 nævnte midler:

- a) skal tjene til at lukke finansieringskløften for projekter på EU-listen, [...] **som er placeret i den medlemsstat, hvor flaskehalsindtægterne indgår, under behørig hensyntagen til den forventede finansiering gennem tariffer. Midlerne kan også anvendes til at afhjælpe finansieringsgab for projekter på EU-listen, som er placeret uden for denne medlemsstats grænser og har betydelige fordele for denne medlemsstat i overensstemmelse med afgørelsen om grænseoverskridende omkostningsfordeling for det pågældende projekt, med forbehold af at den regulerende myndighed i den pågældende medlemsstat er indforstået hermed, samt til at dække omkostningerne ved projekter, der tidligere havde status som projekter af fælles interesse eller projekter af gensidig interesse, er blevet afsluttet og ikke længere er medtaget på EU-listen, i det omfang der fortsat anvendes flaskehalsindtægter til dækning af hermed forbundne investeringsomkostninger**

- b) skal være gennemsigtig **i rapporterne fra TSO'erne i henhold til artikel 19, stk. 5, i forordning 2019/943, samt i anmodninger om afgørelser om grænseoverskridende omkostningsfordeling i henhold til nærværende forordnings artikel 17 stk. 4, litra c)**

- c) [...] sikre proportionalitet, gennemsigtighed og ikkeforskelsbehandling
- d) må ikke bringe opfyldelsen af de prioriterede mål i henhold til artikel 19, stk. 2, i forordning (EU) 2019/943 i fare[...]
- e) **må ikke forhindre projektiværksættere i at ansøge om finansiel støtte fra Unionen.**

4. Kommissionen **kan vedtage en gennemførelsesretsakt, der fastsætter gennemførelsesbestemmelser med henblik på [...]** yderligere at præcisere[...][...] anvendelsen af de midler, der er omhandlet i denne artikels stk. 1, og på hvilke betingelser **det på grundlag af den senest godkendte ENTSO-E-rapport om identifikation af infrastrukturbehov i henhold til artikel 12 som fastsat i stk. 3 kan påvises, at der ikke er behov for yderligere grænseoverskridende kapacitet ved den pågældende medlemsstats grænse for at reducere kapacitetsbegrænsninger på samkøringslinjer i henhold til nærværende artikels stk. 2. Gennemførelsesretsakterne vedtages i overensstemmelse med undersøgelsesproceduren i artikel 23a, stk. 2. [...]**
5. Senest [6 måneder] efter ikrafttrædelsen af [...] **denne forordning** ajourfører agenturet metoden for anvendelsen af indtægter fra kapacitetsbegrænsninger i henhold til artikel 19, stk. 4, i forordning (EU) 2019/943, **udelukkende med henblik på nærværende artikel.** Den ajourførte metode skal være i overensstemmelse med denne artikels stk. 1, 2, **2a** og 3 og med [...] de **gennemførelsesretsakter**, der vedtages i henhold til denne artikels stk. 4.

Reguleringsmæssige incitamenter

1. Hvis en projektiværksætter pådrager sig større risici i forbindelse med udvikling, anlæg, drift eller vedligeholdelse af et projekt af fælles interesse, der er omfattet af de nationale regulerende myndigheders kompetence, sammenlignet med de risici, som normalt forekommer i forbindelse med et sammenligneligt infrastrukturprojekt, kan de nationale regulerende myndigheder, **eller en anden kompetent myndighed, hvis en medlemsstat har fastsat bestemmelse herom**, give passende incitamenter i forbindelse med det pågældende projekt i overensstemmelse med forordning (EU) 2019/943 og 2024/1789 og direktiv (EU) 2019/944 og (EU) 2024/1788.

Første afsnit finder ikke anvendelse, hvis projektet af fælles interesse drager fordel af en eller flere af følgende:

- a) en fritagelse for artikel 31, 32 og 33 og artikel 78, stk. 7 og 9, i direktiv (EU) 2024/1788 i henhold til artikel 78 i forordning (EU) 2024/1789
- b) en fritagelse for artikel 19, stk. 2 og 3, i forordning (EU) 2019/943 eller for artikel 6, artikel 59, stk. 7, og artikel 60, stk. 1, i direktiv (EU) 2019/944 i henhold til artikel 63 i forordning (EU) 2019/943
- c) en fritagelse i henhold til artikel 36 i direktiv 2009/73/EF
- d) en undtagelse i henhold til artikel 17 i forordning (EF) nr. 714/2009.

2. Når de nationale regulerende myndigheder træffer afgørelse om, hvorvidt der skal ydes incitamenter i overensstemmelse med denne artikels stk. 1, tager de hensyn til resultaterne af cost-benefit-analysen i overensstemmelse med den metode, der er udarbejdet i henhold til artikel 14, og navnlig de regionale eller EU-dækkende positive eksternaliteter, som projektet medfører. De nationale regulerende myndigheder skal desuden analysere de særlige risici, som projektiværksætterne pådrager sig, de iværksatte risikobegrænsende foranstaltninger og grundene til denne risikoprofil i lyset af projektets positive nettovirkning, når det sammenlignes med mindre risikofyldte alternativer. Støtteberettigede risici omfatter navnlig risici knyttet til nye transmissionsteknologier, både på land og offshore, risici vedrørende underdækning af omkostninger og udviklingsrisici.
3. Afgørelsen om at give incitamenter skal tage hensyn til den pådragne risikos specifikke karakter, og de tildelte incitamenter kan bl.a. omfatte en eller flere af følgende foranstaltninger:
 - a) reglerne for foregribende investeringer
 - b) reglerne for anerkendelse af effektivt afholdte omkostninger, der er påløbet før ibrugtagning af projektet
 - c) reglerne om at give yderligere forrentning af den investerede kapital til projektet
 - d) enhver anden foranstaltning, der anses for nødvendig og hensigtsmæssig.

KAPITEL VII

Finansiering

Artikel 21

Projekter, som er berettiget til finansiel støtte fra Unionen i henhold til forordning (EU) 2021/1153

1. Projekter af fælles interesse, der er omfattet af energiinfrastruktorkategorierne i artikel 27 og bilag II, kan komme i betragtning til finansiel støtte fra Unionen i form af tilskud til undersøgelser og finansielle instrumenter.
2. Projekter af fælles interesse, der er omfattet af energiinfrastruktorkategorierne i artikel 27 og i bilag II, punkt 1, litra a), b), c), d), [...] f) og h), og punkt 2 **og 5**, og falder ind under de nationale regulerende myndigheders kompetence, kan også komme i betragtning til finansiel støtte fra Unionen i form af tilskud til anlægsarbejder, hvis de opfylder samtlige følgende kriterier:
 - a) den projektspecifikke cost-benefit-analyse, der er udarbejdet i henhold til artikel 17, stk. 4, litra a), dokumenterer tilstedeværelsen af betydelige positive eksternaliteter såsom forsyningssikkerhed, systemfleksibilitet, solidaritet eller innovation
 - b) projektet har modtaget en afgørelse om grænseoverskridende omkostningsfordeling i henhold til artikel 17
 - c) projektet kan ikke finansieres af markedet eller gennem den reguleringsmæssige ramme i overensstemmelse med forretningsplanen og andre vurderinger, navnlig dem, der er foretaget af mulige investorer, kreditorer eller af den nationale regulerende myndighed, idet der tages hensyn til en eventuel afgørelse om incitament og grundene hertil, jf. artikel 20, stk. 2, ved vurderingen af projektets behov for finansiel støtte fra Unionen.

3. Projekter af fælles interesse, der gennemføres efter proceduren i artikel 5, stk. 7, litra d), kan også komme i betragtning til støtte fra Unionen i form af tilskud til anlægsarbejder, hvis de opfylder kriterierne i denne artikels stk. 2.
4. Projekter af fælles interesse, der er omfattet af energiinfrastrukturkategorierne i bilag II, bortset fra dem, der er omhandlet i stk. 2, med undtagelse af infrastrukturkategorien i nævnte bilags punkt 3), kan også komme i betragtning til finansiel støtte fra Unionen i form af tilskud til anlægsarbejder, hvis de opfylder samtlige følgende kriterier:
 - a) den projektspecifikke cost-benefit-analyse, som projektiværksætteren har udarbejdet under anvendelse af den relevante cost-benefit-analysemetode, der er udviklet i overensstemmelse med artikel [...] 14, dokumenterer tilstedeværelsen af betydelige positive eksternaliteter såsom forsyningssikkerhed, systemfleksibilitet, solidaritet eller innovation
 - b) projektet kan ikke finansieres af markedet i overensstemmelse med den forretningsplan, som projektiværksætteren har udarbejdet, og andre vurderinger, navnlig dem, der er foretaget af potentielle investorer, kreditorer eller den nationale regulerende myndighed
 - c) projektet har været genstand for en evaluering gennemført af den relevante nationale myndighed eller, hvis det er relevant, den nationale regulerende myndighed i samråd med transmissionsoperatørerne eller relevante distributionssystemoperatører i de medlemsstater, hvori projektet har en betydelig positiv nettovirkning, der klart påviser, at projektet har genereret betydelige positive eksternaliteter såsom forsyningssikkerhed, systemfleksibilitet, solidaritet eller innovation, som er blevet evalueret og klart dokumenterer deres manglende kommercielle levedygtighed, i overensstemmelse med cost-benefit-analysen, forretningsplanen og de vurderinger, der er foretaget af projektiværksætteren og potentielle investorer eller kreditorer og, hvis det er relevant, en national regulerende myndighed.

5. Den evaluering, der er omhandlet i denne artikels stk. 4, litra c), baseres på det scenarie, der er fastlagt i overensstemmelse med artikel 11, og eventuelle tilhørende eksisterende følsomhedsanalyser, og skal omfatte en nøjagtig evaluering og vurdering af de effektivt afholdte omkostninger, en nøjagtig beskrivelse af projektets fordele, herunder deres fordeling på tværs af grænserne mellem de enkelte medlemsstater eller tredjelande, herunder ikkeværtslande, samt en beskrivelse af den grænseoverskridende omkostningsfordeling og af alle relevante og allerede sikre finansieringskilder for projektet.
6. Denne artikel finder tilsvarende anvendelse på projekter af gensidig interesse og projektbundter i henhold til artikel 18.

Projekter af gensidig interesse kan komme i betragtning til finansiel støtte fra Unionen på de betingelser, der er fastsat i forordning (EU) 2021/1153. Hvad angår tilskud til anlægsarbejder kan projekter af gensidig interesse komme i betragtning til finansiel støtte fra Unionen, forudsat at de opfylder kriterierne i denne artikels stk. 2 eller 4, alt efter hvad der er relevant, og at projektet bidrager til Unionens overordnede energi- og klimapolitiske mål.

Artikel 22

Vejledning vedrørende kriterier for tildeling af finansiel støtte fra Unionen

De specifikke kriterier, der er omhandlet i denne forordnings artikel 4, stk. 3, og de parametre, der er omhandlet i denne forordnings artikel 4, stk. 5, finder anvendelse med henblik på fastsættelsen af kriterier for tildeling af finansiel støtte fra Unionen i henhold til forordning (EU) 2021/1153. For projekter af fælles interesse, der er omfattet af denne forordnings artikel 27, gælder ud over kravene i artikel 21, stk. 2, kriterierne om markedsintegration, forsyningssikkerhed, konkurrence og bæredygtighed.

KAPITEL VIII

Afsluttende bestemmelser

Artikel 23

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.
2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 3, stk. 4, [...] tillægges Kommissionen for en periode på syv år fra den 23. juni 2027. Kommissionen udarbejder en rapport vedrørende delegationen af beføjelser senest ni måneder inden udløbet af syvårsperioden. Delegationen af beføjelser forlænges stiltiende for perioder af samme varighed, medmindre Europa-Parlamentet eller Rådet modsætter sig en sådan forlængelse senest tre måneder inden udløbet af hver periode.
3. Den i artikel 3, stk. 4, [...] delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i Den Europæiske Unions Tidende eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.
4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning.
5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 3, stk. 4,[...]træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 23a

Udvalgsprocedure

1. **Kommissionen bistås af et udvalg. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.**
2. **Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.**

Artikel 24

Rapportering og evaluering

1. Senest den 30. juni 2032 offentliggør Kommissionen en rapport om gennemførelsen af projekter på EU-listen og forelægger den for Europa-Parlamentet og Rådet. Denne rapport skal indeholde en evaluering af:
 - a) de fremskridt, der er gjort med planlægning, udvikling, konstruktion og ibrugtagning af projekter på EU-listen, og, hvis det er relevant, forsinkelser i gennemførelsen og andre opståede vanskeligheder

- b) forpligtede og udbetalte EU-midler til projekter på EU-listen sammenlignet med den samlede værdi af de støttede projekter på EU-listen
- c) de fremskridt, der er gjort med hensyn til integration af vedvarende energikilder, herunder vedvarende offshoreenergikilder, og reducerede drivhusgasemissioner gennem planlægning, udvikling, konstruktion og ibrugtagning af projekter på EU-listen
- d) for så vidt angår el- og brintsektoren, udviklingen af niveauet for sammenkobling mellem medlemsstaterne og den tilhørende udvikling i energipriserne
- e) tilladelsesprocessen og offentlighedens deltagelse, navnlig:
 - i) den gennemsnitlige og maksimale samlede varighed af tilladelsesprocesser for projekter på EU-listen, herunder varigheden af hver fase af proceduren før indgivelsen af tilladelsen, sammenlignet med fristerne ifølge de første større milepæle, jf. artikel 10, stk. 9
 - ii) bedste og innovativ praksis med hensyn til involvering af interessenter
 - iii) bedste og innovativ praksis med hensyn til modvirkning af miljøpåvirkninger, herunder klimatilpasning, under tilladelsesprocesser og gennemførelse af projekter
 - iv) effektiviteten af de i artikel 8, stk. 3, fastsatte ordninger med hensyn til overholdelse af tidsfristerne i artikel 10, stk. 1 og 2
 - v) graden af digitalisering af tilladelsesprocedurerne

- f) regulering, navnlig:
 - i) antal projekter af fælles interesse eller projektbundter, som har fået en afgørelse om grænseoverskridende omkostningsfordeling i henhold til artikel 17
 - ii) antal og type projekter af fælles interesse, der har modtaget særlige incitamenter i henhold til artikel 20
- g) denne forordnings effektivitet med hensyn til at bidrage til Unionens mål for energi og klima, og til omstillingen til klimaneutralitet senest i 2050
- h) forbedring af den grænseoverskridende energiinfrastrukturens modstandsdygtighed med hensyn til fysisk sikkerhed og cybersikkerhed
- i) udbredelsen af trådløse løsninger målt på antallet af projekter og den tilsvarende forøgelse af netkapaciteten
- j) **anvendelsen af tildelte midler i overensstemmelse med artikel 19, stk. 1, herunder overholdelse af artikel 19, stk. 2, litra b), i forordning (EU) 2019/943, og anvendelsen af midler til projekter, der afbøder virkninger af systemisk kapacitetsbegrænsning for indirekte berørte medlemsstater, på grundlag af de regulerende myndigheders rapporter til ACER i henhold til artikel 19, stk. 5, i forordning (EU) 2019/943.**

- 2. Senest den 31. december 2032 [...] offentliggør Kommissionen en rapport om gennemførelsen af projekter på EU-listen fra den kategori, der er omhandlet i bilag II, punkt 5, til denne forordning, og forelægger den for Europa-Parlamentet og Rådet. Denne rapport skal indeholde en evaluering af:**

- a) antallet af projekter, deres modenhed og deres bidrag til forbedring af den fysiske sikkerhed og cybersikkerheden og modstandsdygtigheden i den grænseoverskridende energiinfrastruktur
- b) de budgetmæssige virkninger af den nye kategori og de foranstaltninger, som Kommissionen har vedtaget for at sikre, at de midler, der tildeles projekter i denne kategori, ikke overstiger 5 % af de midler, der er til rådighed.

Artikel 25

Revision

Senest den 30. juni 2033 foretager Kommissionen en revision af denne forordning på grundlag af resultaterne af den rapportering og evaluering, der er omhandlet i denne forordnings artikel 24, såvel som den overvågning, rapportering og evaluering, som er foretaget i henhold til artikel 22 og 23 i forordning (EU) 2021/1153.

Artikel 26

Information og offentlighed

Kommissionen opretter og vedligeholder en gennemsigtighedsplatform, der er let tilgængelig for offentligheden via internettet. Platformen ajourføres regelmæssigt med oplysninger fra: de rapporter, der er omhandlet i artikel 5, stk. 4, det websted, der er omhandlet i artikel 9, stk. 7 og direkte oplysninger fra projektiværksætterne om projekter, der ikke længere er opført på EU-listen. Platformen skal indeholde følgende oplysninger:

- a) generelle, ajourførte oplysninger, herunder geografiske oplysninger, for hvert projekt på EU-listen
- b) den i artikel 5, stk. 1, fastsatte gennemførelsesplan for hvert projekt på EU-listen præsenteret på en måde, som gør det muligt at vurdere de fremskridt, der er gjort i forbindelse med gennemførelse, til enhver tid
- c) de vigtigste forventede fordele og bidraget til de mål, der er omhandlet i artikel 1, stk. 1, og omkostningerne for projekterne, undtagen kommercielt følsomme oplysninger
- d) EU-listen
- e) de midler, som er tildelt og udbetalt af Unionen til hvert enkelt projekt på EU-listen
- f) links til den nationale proceduremanual, der er omhandlet i artikel 9
- g) oplysninger og statusopdateringer vedrørende projekter, der var opført på EU-listen, men som ikke længere er medtaget.

Artikel 27

Undtagelse for sammenkoblinger for Cypern og Malta

1. For Cypern og Malta, der ikke er sammenkoblet med det transeuropæiske gasnet, gælder der en undtagelse fra artikel 3, artikel 4, stk. 1, litra a) og b), artikel 4, stk. 5, og bilag I, II og III. Én sammenkobling for hver af disse medlemsstater bevarer sin status af projekt af fælles interesse i henhold til denne forordning med alle relevante rettigheder og forpligtelser, hvis den pågældende sammenkobling:

- a) var under udvikling eller planlægning den 23. juni 2022
- b) har fået status af projekt af fælles interesse i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 347/2013³⁹
- c) er nødvendig for at sikre disse medlemsstater permanent sammenkobling med det transeuropæiske gasnet.

Disse projekter skal sikre evnen til at få adgang til nye energimarkeder i fremtiden, herunder brintmarkedet.

2. Projektiværksætterne fremlægger tilstrækkelig dokumentation for, hvordan de sammenkoblinger, der er omhandlet i stk. 1, vil give adgang til nye energimarkeder, herunder brintmarkedet, i overensstemmelse med Unionens overordnede energi- og klimapolitiske mål. Den pågældende dokumentation skal omfatte en vurdering af udbuddet af og efterspørgslen efter vedvarende eller kulstoffattig brint samt en beregning af reduktionen af drivhusgasemissioner som følge af projektet.

Kommissionen kontrollerer regelmæssigt denne vurdering og denne beregning samt den rettidige gennemførelse af projektet.

³⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 347/2013 af 17. april 2013 om retningslinjer for den transeuropæiske energinfrastruktur og om ophævelse af beslutning nr. 1364/2006/EF og ændring af forordning (EF) nr. 713/2009, (EF) nr. 714/2009 og (EF) nr. 715/2009 (EUT L 115 af 25.4.2013, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/347/oj>).

3. Ud over de specifikke kriterier, der er fastsat i artikel 21 for finansiel støtte fra Unionen, skal de sammenkoblinger, der er omhandlet i stk. 1, udformes med henblik på at sikre adgang til fremtidige energimarkeder, herunder brintmarkedet, og de må ikke føre til en forlængelse af levetiden for naturgasaktiver, **må ikke forsinke dekarboniseringen af økonomien eller udbredelsen af rene energikilder og hermed forbunden infrastruktur, skal sikre sammenhæng og komplementaritet med den nationale energi- og klimaplan og bidrage til gennemførelse heraf** og skal sikre interoperabilitet med tilstødende net på tværs af grænserne. Enhver berettigelse til finansiel støtte fra Unionen i henhold til artikel 21 udløber den 31. december 2031[...].
4. Enhver anmodning om finansiel støtte fra Unionen til anlægsarbejder skal klart påvise målet om at konvertere aktivet til et dedikeret brintaktiv senest i 2036, hvis markedsvilkårene tillader det, ved hjælp af en køreplan med en præcis tidsplan.
5. Undtagelsen i stk. 1 finder anvendelse, indtil henholdsvis Cypern og Malta er direkte sammenkoblet med det transeuropæiske gasnet, eller indtil den 31. december [...] **2033**, alt efter hvilken dato der kommer først.

Ændring af forordning (EU) 2019/942

I forordning (EU) 2019/942 foretages følgende ændringer:

1) I artikel 3, stk. 2, affattes første afsnit således:

"På ACER's anmodning fremlægger de regulerende myndigheder, ENTSO for elektricitet, ENTSO for gas, ENNOH, de regionale koordinationscentre, EU DSO-enheden, transmissionssystemoperatørerne, brintnetoperatørerne, de udpegede elektricitetsmarkedsoperatører og enheder, der er oprettet af transmissionssystemoperatører for naturgas, LNG-systemoperatører, naturgaslagersystemoperatører eller brintlageroperatører eller brintterminaloperatører, de oplysninger for ACER, der er nødvendige for, at ACER kan udføre sine opgaver i henhold til denne forordning, medmindre ACER allerede har anmodet om og modtaget sådanne oplysninger."

2) Artikel 11, litra c) og d), affattes således:

"c) opfylde forpligtelserne i artikel 5, 11, 12, 14 og 17 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) .../... * [*TEN-E-forordningen som foreslået i COM(2025) xxxx*] og i afsnit 2, punkt 8, i bilag III til nævnte forordning

d) træffe beslutninger om investeringsanmodninger inklusiv grænseoverskridende omkostningsfordeling i henhold til artikel 17, stk. 9, i forordning (EU) .../... [*TEN-E-forordningen som foreslået i COM(2025) xxxx*].

* Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) .../... [TEN-E forordningen som foreslået i COM(2025) xxxx] (EUT..., ELI: ...)"

Ændring af forordning (EU) 2019/943

Artikel 48 i forordning (EU) 2019/943 affattes således:

"Artikel 48

Tiårig netudviklingsplan

1. Den EU-dækkende netudviklingsplan, der er omhandlet i artikel 30, stk. 1, litra b), i denne forordning, baseres på det centrale scenarie **og dets følsomhedsanalyser, alt efter hvad der er relevant**, og rapporten om identifikation af systembehov i henhold til artikel 11 og 12 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) .../... * [*TEN-E-forordningen som foreslået i COM(2025) xxxx*] og skal omfatte modellering af det integrerede net og en vurdering af systemets modstandsdygtighed. Relevante inputparametre til modellering af det centrale scenarie **og dets følsomhedsanalyser, alt efter hvad der er relevant**, såsom antagelser om brændstof- og kulstofpriser eller om tilslutning af vedvarende energisystemer og antagelser med henblik på den europæiske ressource-tilstrækkelighedsvurdering, som er udarbejdet i henhold til artikel 23 i denne forordning, bør så vidt muligt være overensstemmende.

Den EU-dækkende netudviklingsplan skal navnlig:

- a) bygge på projekter af grænseoverskridende betydning, der indgår i de nationale tiårige netudviklingsplaner og de nationale investeringsplaner, idet der skal tages hensyn til de regionale investeringsplaner, jf. artikel 34, stk. 1, i denne forordning, og baseres på EU-aspekter ved planlægningen af nettet som fastsat i forordning (EU) .../... [*TEN-E-forordningen som foreslået i COM(2025) xxxx*] gennemgå en cost-benefit-analyse, hvor der anvendes den metode, som er fastsat i artikel 14 i nævnte forordning

- b) overveje [...] alternativer til netudvidelse såsom trådløse løsninger i henhold til forordning (EU) .../... [TEN-E-forordningen som foreslået i COM(2025) xxxx] eller ikkefossil fleksibilitet
- c) med hensyn til grænseoverskridende samkøringslinjer også bygge på de rimelige behov, som forskellige systembrugere af nettet kan have, og integrere langfristede forpligtelser fra investorer som omhandlet i artikel 44 og artikel 51 i direktiv (EU) 2019/944
- d) redegøre for investeringsmangler, navnlig hvad den grænseoverskridende kapacitet angår.

Med henblik på andet afsnit, litra d), kan en gennemgang af de hindringer for øget grænseoverskridende kapacitet, som foranlediges af forskelle i godkendelsesprocedurer eller -praksis, vedlægges som bilag til den EU-dækkende netudviklingsplan.

2. ACER afgiver udtalelse om de nationale tiårige netudviklingsplaner med henblik på at vurdere deres overensstemmelse med den EU-dækkende netudviklingsplan, herunder overholdelse af kravene i artikel 3, stk. 6 og 7, i forordning (EU) .../... [TEN-E-forordningen som foreslået i COM(2025) xxxx]. Finder ACER uoverensstemmelser mellem en national tiårig netudviklingsplan og den EU-dækkende netudviklingsplan, foreslår det om nødvendigt ændring af den nationale tiårige netudviklingsplan eller den EU-dækkende netudviklingsplan senest to måneder efter modtagelsen heraf. Såfremt en sådan national tiårig netudviklingsplan er udarbejdet i overensstemmelse med artikel 40a i direktiv (EU) 2019/944, foreslår ACER, at den relevante regulerende myndighed, **eller en anden kompetent myndighed, hvis en medlemsstat har fastsat bestemmelse herom,** ændrer den nationale tiårige netudviklingsplan i overensstemmelse med artikel 40a, stk. 7, i nævnte direktiv og underretter Kommissionen herom.

* Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) .../... [TEN-E forordningen som foreslået i COM(2025) xxxx] (EUT..., ELI: ...)"

Ændring af forordning (EU) 2024/1789

I forordning (EU) 2024/1789 foretages følgende ændringer:

1) I artikel 60 foretages følgende ændringer:

"Artikel 60

EU-dækkende netudviklingsplan for brint

1. Den EU-dækkende netudviklingsplan for brint baseres på det centrale scenarie og rapporten om identifikation af systembehov i henhold til artikel 11 og 12 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU).../... * [*TEN-E-forordningen som foreslået i COM(2025) xxxx*] og skal omfatte modellering af det integrerede brintnet, en europæisk prognose om forsyningens tilstrækkelighed og en vurdering af systemets modstandsdygtighed.

Den EU-dækkende netudviklingsplan for brint skal navnlig:

- a) bygge på de nationale planer om udvikling af brintransmissionsnettet som fastlagt i artikel 55 i direktiv (EU) 2024/1788 og være baseret på EU-aspekter af planlægningen af nettet som fastsat i forordning (EU).../... [*TEN-E-forordningen som foreslået i COM(2025) xxxx*]
- b) med hensyn til grænseoverskridende sammenkoblingslinjer bygge på de rimelige behov, som forskellige netbrugere kan have, og integrere langfristede forpligtelser fra investorer som omhandlet i artikel 55, stk. 7, i direktiv (EU) 2024/1788
- c) identificere investeringsmangler, navnlig hvad angår den nødvendige grænseoverskridende kapacitet, til at gennemføre de prioriterede korridorer for brint og elektrolyseanlæg som omhandlet i bilag I, punkt 3, til forordning (EU) .../... [*TEN-E-forordningen som foreslået i COM(2025) xxxx*].

Med henblik på andet afsnit, litra c), kan en gennemgang af de hindringer for øget grænseoverskridende kapacitet, som foranlediges af forskelle i godkendelsesprocedurer eller -praksis, vedlægges som bilag til den EU-dækkende netudviklingsplan for brint. En sådan gennemgang kan, hvor det er relevant, ledsages af en omfattende plan for at fjerne sådanne hindringer og fremskynde gennemførelsen af de prioriterede korridorer for brint og elektrolyseanlæg.

2. ACER afgiver udtalelse om de nationale planer om udvikling af brinttransmissionsnettet, hvis dette er relevant med henblik på at vurdere deres overensstemmelse med den EU-dækkende netudviklingsplan for brint, herunder overholdelse af kravene i artikel 3, stk. 6 og 7, i forordning (EU) .../... [*TEN-E-forordningen som foreslået i COM(2025) xxxx*]. Finder ACER uoverensstemmelser mellem en national plan for udvikling af brinttransmissionsnettet og den EU-dækkende netudviklingsplan for brint, kommer det med henstillinger vedrørende ændring af den nationale plan for udvikling af brinttransmissionsnettet eller den EU-dækkende netudviklingsplan for brint, alt efter hvad der er relevant, senest to måneder efter modtagelsen af den nationale plan om udvikling af brinttransmissionsnettet.
3. Ved udarbejdelsen af netudviklingsplanen for brint for hele Unionen samarbejder ENNOH med ENTSO for elektricitet og ENTSO for gas, navnlig om udarbejdelsen af den cost-benefit-analyse af energisystemet, der er omhandlet i artikel 14 i forordning (EU) .../... [*TEN-E-forordningen som foreslået i COM(2025) xxxx*] og den kortlægning af infrastrukturmangler, der er omhandlet i nævnte forordnings artikel 13.

* Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU).../... [*TEN-E forordningen som foreslået i COM(2025) xxxx*] (EUT..., ELI: ...)"

2) I artikel 61 foretages følgende ændringer:

"Artikel 61

Integreret netplanlægning på EU-plan

1. I overgangsperioden indtil den 1. januar 2027 udarbejder ENTSO for gas den EU-dækkende netudviklingsplan for brint for 2026 med fuld inddragelse af brintransmissionsnetoperatørerne og sammen med ENNOH, så snart det er oprettet. Den EU-dækkende netudviklingsplan for brint for 2026 består af to særskilte kapitler, et for brint og et for naturgas. ENTSO for gas overfører straks til ENNOH alle oplysninger, herunder data og analyser, som den har indsamlet under udarbejdelsen af de EU-dækkende netudviklingsplaner for brint senest den 1. januar 2027.
2. ENNOH udarbejder den EU-dækkende netudviklingsplan for brint for 2028 i henhold til denne artikel og artikel 60.
3. ENNOH arbejder tæt sammen med ENTSO for elektricitet og ENTSO for gas om at udvikle integrerede EU-dækkende netudviklingsplaner i henhold til henholdsvis artikel 32 og 60 i denne forordning og artikel 30 i forordning (EU) 2019/943.
4. Hvis det er nødvendigt at træffe afgørelser for at sikre systemeffektivitet som defineret i artikel 2, nr. 4), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 på tværs af energibærere, sikrer Kommissionen, at ENTSO for elektricitet, ENTSO for gas og ENNOH arbejder tæt sammen.
5. ENNOH, ENTSO for elektricitet og ENTSO for gas samarbejder på en effektiv, inklusiv og gennemsigtig måde, de letter beslutningstagningen ved konsensus, og de udvikler de nødvendige samarbejdsordninger med henblik på at muliggøre et sådant samarbejde og sikre, at de er retfærdigt repræsenteret.

ENNOH kan sammen med ENTSO for elektricitet og ENTSO for gas nedsætte arbejdsgrupper til at opfylde dets forpligtelser i henhold til første afsnits litra a), b) og d) og sikrer en retfærdig og lige repræsentation af brint-, el- og gassektorerne i arbejdsgrupperne.

Artikel 31

Overgangsbestemmelser

1. Denne forordning berører ikke tildelingen, videreførelsen eller ændringen af den finansielle støtte, der ydes af Kommissionen i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1316/2013⁴⁰ og forordning (EU) 2021/1153.
2. Enhver proces til udvikling af cost-benefit-analysemetoden, der er indledt af ENTSO for elektricitet eller ENNOH i overensstemmelse med artikel 11 i forordning (EU) 2022/869 inden den [*datoen for denne forordnings ikrafttræden/anvendelsesdato*], videreføres i henhold til artikel 14 i denne forordning.

Alle trin, der er fuldført i overensstemmelse med artikel 11 i forordning (EU) 2022/869, anses for at være fuldført i overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i artikel 14 i nærværende forordning.

Enhver cost-benefit-analysemetode for energisystemet som helhed, der er godkendt af Kommissionen i henhold til artikel 11, stk. 4, i forordning (EU) 2022/869, anses for at være godkendt i henhold til nærværende forordnings artikel 14, stk. 7, og forbliver gyldig, indtil den erstattes af en ny cost-benefit-analysemetode for energisystemet som helhed, der er udviklet i henhold til nærværende forordnings artikel 14.

⁴⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1316/2013 af 11. december 2013 om oprettelse af Connecting Europe-faciliteten, om ændring af forordning (EU) nr. 913/2010 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 680/2007 og (EF) nr. 67/2010 (EUT L 348 af 20.12.2013, s. 129, ELI:<http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1316/oj>).

3. De fælles scenarier, der udvikles af ENTSO for elektricitet, ENTSO for gas og ENNOH i henhold til artikel 12 i forordning (EU) 2022/869, vil fortsat blive udviklet og godkendt af Kommissionen efter proceduren i nævnte artikel. Når disse fælles scenarier er godkendt af Kommissionen, betragtes de som centrale referencescenarier i henhold til denne forordnings artikel 11 og forbliver gyldige, indtil de erstattes af nye centrale referencescenarier, der er udviklet i henhold til denne forordnings artikel 11.
4. Bilag VII til forordning (EU) 2022/869 om opstilling af [] EU-listen over projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse samt artikel [] i forordning (EU) 2022/869 og bilag [] til nævnte forordning finder fortsat anvendelse på de projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, der er opført på [] EU-listen, indtil den delegerede retsakt, der er omhandlet i artikel 3, stk. 4, i nærværende forordning om opstilling af den første EU-liste, finder anvendelse.

Artikel 32

Ophævelse

Forordning (EU) 2022/869 ophæves. Henvisninger til forordning (EU) 2022/869 gælder som henvisninger til nærværende forordning.

Artikel 33

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Europa-Parlamentets vegne

Formand

På Rådets vegne

Formand

BILAG I

PRIORITEREDE ENERGIINFRASTRUKTURKORRIDORER OG -OMRÅDER

(jf. artikel 1, stk. 1)

Denne forordning gælder for følgende prioriterede transeuropæiske energiinfrastrukturkorridorer og -områder:

1. PRIORITEREDE ELKORRIDORER

- (1) Nord-syd elsammenkoblinger i Vesteuropa ("NSI vest elektricitet"): sammenkoblinger mellem medlemsstaterne i regionen og med Middelhavsområdet, herunder Den Iberiske Halvø, navnlig for at integrere elektricitet fra vedvarende energikilder, styrke de interne netinfrastrukturer for at fremme markedsintegration i regionen og bringe Irlands isolation til ophør, styrke leveringssikkerheden og netsikkerheden og sikre de nødvendige forlængelser af offshorenets til vedvarende energi på land og de indenlandske netforstærkninger, der er nødvendige for at sikre et tilstrækkeligt og pålideligt transmissionsnet og for at levere elektricitet, der er produceret offshore, til indlandsmedlemsstater.

Berørte medlemsstater: Belgien, Danmark, Tyskland, Irland, Spanien, Frankrig, Italien, Luxembourg, Malta, Nederlandene, Østrig og Portugal.

- (2) Nord-syd elsammenkoblinger i det centrale Øst- og Sydøsteuropa ("NSI øst elektricitet"): sammenkoblinger og interne linjer i nord-sydgående og øst-vestgående retning for at fuldføre det indre marked og integrere elproduktion fra vedvarende energikilder for at bringe Cyperns isolation til ophør, styrke leveringssikkerheden og netsikkerheden og sikre de nødvendige forlængelser af offshorenettet til vedvarende energi på land og de indenlandske netforstærkninger, der er nødvendige for at sikre et tilstrækkeligt og pålideligt transmissionsnet og for at levere elektricitet, der er produceret offshore, til indlandsmedlemsstater.

Berørte medlemsstater: Bulgarien, Tjekkiet, Tyskland, Kroatien, Grækenland, Cypern, Italien, Ungarn, Østrig, Polen, Rumænien, Slovenien og Slovakiet.

- (3) Sammenkoblingsplan for elektricitet på det baltiske energimarked ("BEMIP elektricitet"): sammenkoblinger mellem medlemsstaterne og interne linjer i Østersøområdet for at fremme markedsintegration og samtidig integrere voksende andele af vedvarende energi i regionen og styrke leveringssikkerheden og netsikkerheden.

Berørte medlemsstater: Danmark, Tyskland, Estland, Letland, Litauen, Polen, Finland og Sverige.

2. PRIORITEREDE KORRIDORER FOR OFFSHOREELNETTET

- (4) Offshoreelnettene i de nordlige have ("NSOG"): udvikling af et offshoreelnet, udvikling af et integreret offshoreelnet såvel som, hvor det er relevant, et integreret offshorebrintnet og de dermed forbundne sammenkoblingslinjer i Nordsøen, Det Irske Hav, Det Keltiske Hav, Den Engelske Kanal og de omkringliggende farvande for at transportere elektricitet eller, hvor det er relevant, brint fra vedvarende offshoreenergikilder til forbrugscentre og lagre eller øge udveksling af vedvarende energi på tværs af landegrænser **og styrke leveringssikkerheden og netsikkerheden.**

Berørte medlemsstater: Belgien, Danmark, Tyskland, Irland, Frankrig, Luxembourg, Nederlandene og Sverige.

- (5) Sammenkoblingsplan for offshoreelnettene på det baltiske energimarked ("BEMIP offshore"): udvikling af et offshoreelnet, udvikling af et integreret offshoreelnet, såvel som, hvor det er relevant, et integreret offshorebrintnet, og de dermed forbundne sammenkoblingslinjer i Østersøen og de omkringliggende farvande for at transportere elektricitet eller, hvor det er relevant, brint fra vedvarende offshoreenergikilder til forbrugscentre og lagre eller øge udveksling af vedvarende energi på tværs af landegrænser **og styrke leveringssikkerheden og netsikkerheden.**

Berørte medlemsstater: Danmark, Tyskland, Estland, Letland, Litauen, Polen, Finland og Sverige.

- (6) Offshoreelnettene i syd og vest ("SW offshore"): udvikling af et offshoreelnet, udvikling af et integreret offshoreelnet, såvel som, hvor det er relevant, et integreret offshorebrintnet, og de dermed forbundne sammenkoblingslinjer i Middelhavet, herunder Cadizbugten og de omkringliggende farvande for at transportere elektricitet eller, hvor det er relevant, brint fra vedvarende offshoreenergikilder til forbrugscentre og lagre eller øge udveksling af vedvarende energi på tværs af landegrænser **og styrke leveringssikkerheden og netsikkerheden.**

Berørte medlemsstater: Grækenland, Spanien, Frankrig, Italien, Malta og Portugal.

- (7) Offshoreelnettene i syd og øst ("SE offshore"): udvikling af et offshoreelnet, udvikling af et integreret offshoreelnet, såvel som, hvor det er relevant, et integreret offshorebrintnet, og de dermed forbundne sammenkoblingslinjer i Middelhavet, Sortehavet og de omkringliggende farvande for at transportere elektricitet eller, hvor det er relevant, brint fra vedvarende offshoreenergikilder til forbrugscentre og lagre eller øge udveksling af vedvarende energi på tværs af landegrænser **og styrke leveringssikkerheden og netsikkerheden.**

Berørte medlemsstater: Bulgarien, Kroatien, Grækenland, Italien, Cypern, Rumænien og Slovenien.

- (8) Offshoreelnettene i Atlanterhavet: udvikling af et offshoreelnet, udvikling af et integreret offshoreelnet og de dermed forbundne sammenkoblingslinjer i Det Nordlige Atlanterhav for at transportere elektricitet fra vedvarende offshoreenergikilder til forbrugscentre og lagre og øge udveksling af el på tværs af landegrænser **og styrke leveringssikkerheden og netsikkerheden.**

Berørte medlemsstater: Irland, Spanien, Frankrig og Portugal.

3. PRIORITEREDE KORRIDORER FOR BRINT OG ELEKTROLYSEANLÆG

- (9) Brintsammenkoblinger i Vesteuropa ("HI vest"): brintinfrastruktur og nye anvendelsesområder for gasinfrastruktur, der direkte eller indirekte (via sammenkobling med et tredjeland) muliggør etableringen af en integreret brintrygrad, som forbinder landene i regionen og imødekommer deres specifikke infrastrukturbehov for brint til støtte for etableringen af et EU-dækkende brinttransportnet i Unionen.

Elektrolysatorer: støtte til gennemførelse af el-til-gas-applikationer, der sigter mod at nedbringe drivhusgasser og bidrager til sikker, effektiv og pålidelig systemdrift og intelligent integration af energisystemet i Unionen.

Berørte medlemsstater: Belgien, Tjekkiet, Danmark, Tyskland, Irland, Spanien, Frankrig, Italien, Luxembourg, Malta, Nederlandene, Østrig og Portugal.

- (10) Brintsammenkoblinger i det centrale Øst- og Sydøsteuropa ("HI øst"): brintinfrastruktur og nye anvendelsesområder for gasinfrastruktur, der direkte eller indirekte (via sammenkobling med et tredjeland) muliggør etableringen af en integreret brintrygrad, som forbinder landene i regionen og imødekommer deres specifikke infrastrukturbehov for brint til støtte for etableringen af et EU-dækkende brinttransportnet i Unionen.

Elektrolysatorer: støtte til gennemførelse af el-til-gas-applikationer, der sigter mod at nedbringe drivhusgasser og bidrager til sikker, effektiv og pålidelig systemdrift og intelligent integration af energisystemet i Unionen.

Berørte medlemsstater: Bulgarien, Tjekkiet, Tyskland, Grækenland, Kroatien, Italien, Cypern, Ungarn, Østrig, Polen, Rumænien, Slovenien og Slovakiet.

- (11) Sammenkoblingsplan for brint på det baltiske energimarked ("BEMIP brint"): brintinfrastruktur og nye anvendelsesområder for gasinfrastruktur, der direkte eller indirekte (via sammenkobling med et tredjeland) muliggør etableringen af en integreret brintrygrad, som forbinder landene i regionen og imødekommer deres specifikke infrastrukturbehov for brint til støtte for etableringen af et EU-dækkende brintransportnet i Unionen.

Elektrolysatorer: støtte til gennemførelse af el-til-gas-applikationer, der sigter mod at nedbringe drivhusgasser og bidrager til sikker, effektiv og pålidelig systemdrift og intelligent integration af energisystemet i Unionen.

Berørte medlemsstater: Danmark, Tyskland, Estland, Letland, Litauen, Polen, Finland og Sverige.

4. PRIORITEREDE TEMATISKE OMRÅDER

- (12) Etablering af intelligente elnet: indførelse af intelligente forsyningsnetteknologier i Unionen, der tager sigte på en effektiv integration af alle elnetbrugeres adfærd og handlinger, herunder også produktionen af store mængder elektricitet fra vedvarende energikilder eller distribuerede energiressourcer og brugernes efterspørgselsreaktion, energioplagring, elektriske køretøjer og andre fleksibilitetsmuligheder og derudover for så vidt angår øer og øsystemer reducerer energiisolationen, støtter innovative og andre løsninger, der involverer mindst to medlemsstater, med en betydelig positiv virkning på Unionens mål for energi og klima og dens 2050-mål om klimaneutralitet og bidrager væsentligt til ø-energisystemets og Unionens energisystems bæredygtighed.

Berørte medlemsstater: alle.

- (13) Grænseoverskridende kuldioxidnet: udvikling af kuldioxidtransport- og lagringsinfrastruktur mellem medlemsstaterne og med tilgrænsende tredjelande af opsamling og lagring af CO₂ fra industrianlæg med henblik på permanent geologisk lagring samt CO₂-udnyttelse til syntetiske gasformige brændstoffer, som fører til permanent neutralisering af kuldioxid.

Berørte medlemsstater: alle.

BILAG II

ENERGIINFRASTRUKTURKATEGORIER

Følgende energiinfrastruktur kategorier skal udvikles med henblik på at gennemføre de prioriterede energiinfrastrukturer, der er anført i bilag I:

- (1) vedrørende elektricitet:
 - (a) luftledninger til højspændings- og ultrahøjspændingstransmission på tværs af en grænse eller inden for en medlemsstats område, herunder den eksklusive økonomiske zone, såfremt de er konstrueret til en spænding på mindst 220 kV, og nedgravede og undersøiske transmissionsledninger, såfremt de er konstrueret til en spænding på mindst 150 kV. For medlemsstater og små isolerede systemer med et samlet transmissionssystem med lavere spænding er disse spændingsgrænser lig med det højeste spændingsniveau i deres respektive elsystemer
 - (b) alt udstyr eller alle anlæg, der falder ind under energiinfrastrukturkategorien som omhandlet i litra a), og som muliggør transmission af elektricitet fra vedvarende offshoreenergikilder fra offshoreproduktionsanlæg (energiinfrastruktur til elektricitet fra vedvarende offshoreenergikilder)
 - (c) energilagerfaciliteter, i individuel eller aggregeret form, der anvendes til permanent eller midlertidig oplagring af energi i infrastruktur over eller under jorden eller i geologiske formationer, forudsat at der er en direkte forbindelse til højspændingstransmissionslinjer-[...] **eller** distributionsledninger [...].

- (d) alt udstyr eller alle anlæg, der er væsentlige for systemer, der er omhandlet i litra a), b) og c), med henblik på sikkerhed, sikring og effektiv drift af systemerne, herunder beskyttelses-, resiliens-, overvågnings-, kontrol- og digitaliseringsudstyr eller anlæg på alle spændingsniveauer og transformerstationer
- (e) [...]
- (f) udstyr eller anlæg, der er væsentlige for, at eksisterende højspændings- og **ultrahøjspændings**netelementer kan drive systemerne sikkert og effektivt, og som udgør overvågnings-, kontrol- og digitaliseringsudstyr eller -anlæg
- (g) intelligente elnet: alt udstyr eller alle anlæg, digitale systemer og komponenter, der integrerer informations- og kommunikationsteknologier (IKT) gennem operationelle digitale platforme, kontrolsystemer og sensorteknologier både på transmissions- og distributionsniveau (mellem- og højspænding), der sigter mod at sikre et mere effektivt og intelligent elnet til transmission og distribution, øget kapacitet til at integrere nye former for produktion, lagring og forbrug af energi og fremme af nye forretningsmodeller og markedsstrukturer, herunder investeringer i øer og øsystemer for at reducere energiisolationen, støtte innovative og andre løsninger, der involverer mindst to medlemsstater, med en betydelig positiv virkning på Unionens mål for energi og klima og dens 2050-mål om klimaneutralitet og bidrage væsentligt til ø-energisystemets og Unionens energisystems bæredygtighed

- (h) offshorenets til vedvarende energi: alt udstyr eller alle anlæg med dobbelt funktion, der falder ind under kategorien energiinfrastruktur som omhandlet i litra a): sammenkobling og offshore-nettilslutningssystem fra anlæg til offshoreproduktion af vedvarende energi til to eller flere medlemsstater og et tredjeland, herunder forlængelse af dette udstyr på land op til den første transformerstation i transmissionssystemet på land, samt alt udstyr eller alle anlæg tæt på kysten, der er nødvendige for sikkerhed, sikring og effektiv drift, herunder beskyttelses-, overvågnings- og kontrolsystemer og nødvendige transformerstationer, hvis de også sikrer interoperabilitet mellem teknologier, bl.a. grænsefladekompatibilitet mellem forskellige teknologier

(2) vedrørende brint:

- (a) rørledninger til transport af brint, hovedsageligt ved højt tryk, herunder omstillet naturgasinfrastruktur, der giver adgang til flere netbrugere på et gennemsigtigt og ikke-diskriminerende grundlag
- (b) oplagringsfaciliteter, som er forbundet med de højtryksrørledninger, der er omhandlet i litra a)
- (c) modtagelses-, oplagrings-, forgasnings- eller dekomprimeringsfaciliteter for flydende brint eller brint bundet til andre kemiske stoffer med det formål at tilføre brint til nettet, hvor det er relevant
- (d) alt udstyr eller alle anlæg, der er afgørende for brintsystemets sikkerhed, sikring og effektive drift, eller som skaber de nødvendige forudsætninger for tovejskapacitet, herunder kompressorstationer

Alle de aktiver, der er anført i litra a)-d), kan være nyopførte aktiver eller aktiver omstillet fra naturgas til brint eller en kombination af de to.

(3) vedrørende elektrolysatorfaciliteter:

(a) elektrolysatorer:

i) der mindst har en kapacitet på [...] **150 MW** og leveres af ét elektrolyseanlæg eller af et sæt elektrolyseanlæg, som indgår i et fælles koordineret projekt, og

ii) produktionen betragtes som kulstoffattig brint i overensstemmelse med direktiv (EU) 2024/1788 i tilfælde af kulstoffattig brint eller vedvarende brændstoffer, der ikke er af biologisk oprindelse, i overensstemmelse med direktiv (EU) 2018/2001, og

iii) der også har en netrelateret funktion for både elektricitet og brintnet, navnlig med henblik på fleksibiliteten i systemet som helhed og systemeffektiviteten af el- og brintnet som helhed

(b) tilhørende udstyr, herunder rørledningsforbindelse til nettet

(4) vedrørende kuldioxid:

(a) dedikerede rørledninger, dog ikke opstrømsrørledningsnet, der anvendes til transport af kuldioxid fra mere end én kilde, med henblik på permanent geologisk lagring af kuldioxid i overensstemmelse med direktiv 2009/31/EF

(b) faste anlæg til flydendegørelse, bufferlagring og konvertering af kuldioxid med henblik på videre transport gennem rørledninger og med dedikerede transportformer såsom skibe, pramme, lastbiler og tog

- (c) uden at dette berører et eventuelt forbud mod geologisk lagring af kuldioxid i en medlemsstat, anlæg på jordoverfladen og injektionsanlæg i tilknytning til infrastruktur i en geologisk formation, der i overensstemmelse med direktiv 2009/31/EF anvendes til permanent geologisk lagring af kuldioxid, når de ikke indebærer anvendelse af kuldioxid til forbedret kulbrinteindvinding og er nødvendige for at muliggøre grænseoverskridende transport og lagring af kuldioxid
 - (d) udstyr eller anlæg, der er væsentligt for, at det pågældende system kan fungere tilfredsstillende, sikkert og effektivt, herunder beskyttelses-, overvågnings- og kontrolsystemer.
- (5) Vedrørende sikkerhed, modstandsdygtighed og reparation af eksisterende elinfrastruktur:**
- (a) alt udstyr eller alle anlæg, herunder tilhørende anlægsarbejde, der er strengt nødvendigt for udbredelse heraf, som er specifikt designet til at yde beskyttelse og modstandsdygtighed til eksisterende kritiske netelementer i henhold til forordning (EU) 2019/943 eller til samkøringslinjer mellem Malta og Italien eller samkøringslinjer mellem mindst én medlemsstat og en kontraherende part i energifællesskabet eller et tredjeland, er fysisk direkte forbundet med dem og er afgørende for at drive systemerne sikkert, forsvarligt og effektivt**
 - (b) alle kritiske komponenter eller anlæg, herunder relevant anlægsarbejde, der er specifikt udpeget med henblik på nødreparation af skader på eksisterende kritiske netelementer i henhold til forordning (EU) 2019/943 som følge af en forsætlig forstyrrende hændelse, eller regionale nødreserver af sådanne kritiske komponenter, som tidligere er blevet finansieret af Connecting Europe-faciliteten, eller som er undersøisk infrastruktur som indgår i grænseoverskridende kritiske højspændingsnet, der krydser internationale farvande, med en kapacitet på mindst 350 MW, eller på samkøringslinjer mellem Malta og Italien eller på samkøringslinjer mellem mindst én medlemsstat og en kontraherende part i energifællesskabet eller et tredjeland, forudsat at en sådan komponent:**

- i) er beregnet til hurtig ibrugtagning for at sikre kontinuitet i driften og rettidig genopretning af transmissionskapaciteten
- ii) efter ibrugtagning er beregnet til at indgå i den reparerede infrastruktur på midlertidig eller permanent basis
- iii) tilvejebringes til nødreparationsformål og ikke primært er beregnet til rutinemæssig vedligeholdelse, planlagt udskiftning eller regelmæssig opgradering af infrastruktur
- iv) ikke udgør komponenter, udstyr eller materiel af rent logistisk karakter og
- v) er afgørende for en sikker, forsvarlig og effektiv drift af systemerne.

Efter forsætlige forstyrrende hændelser vurderer Kommissionen, hvor det er relevant, og hvor det er nødvendigt for at sikre en sikker, forsvarlig og effektiv drift af systemet eller rettidig genopretning af transmissionskapaciteten, om der bør ydes støtte til sådanne reparationsforanstaltninger inden for rammerne af Connecting Europe-faciliteten. Finansiering af reparationsforanstaltninger vedrørende ovennævnte kritiske netelementer bør være ekstraordinær og kun ydes, hvis der ikke er tilstrækkelig alternativ finansiering til rådighed. I så fald iværksættes der en særskilt indkaldelse af forslag til projekter af fælles interesser med henblik på reparationsprojekter inden for tre måneder, og det skal være muligt for reparationsprojekter at ansøge om status som projekt af fælles interesse. Når denne specifikke indkaldelse har resulteret i, at et projekt af fælles interesse har behov for CEF-finansiering, iværksættes en specifik indkaldelse af CEF-finansiering inden for tre måneder.

BILAG III

REGIONALE LISTER OVER PROJEKTER

1. REGLER FOR GRUPPER

- (1) Med hensyn til energiinfrastruktur, der falder ind under de nationale regulerende myndigheds kompetence, skal hver gruppe sammensættes af repræsentanter for medlemsstaterne, de nationale regulerende myndigheder, TSO'er samt Kommissionen, agenturet, EU DSO-enheden og ENTSO'en for elektricitet eller ENNOH'en.

For de andre energiinfrastrukturkategorier skal hver gruppe bestå af Kommissionen, repræsentanter for medlemsstaterne og projektiværksættere, som de relevante prioriteter angivet i bilag I vedrører.

- (2) Afhængigt af antallet af projektforslag til EU-listen, huller i den regionale infrastruktur og markedsudviklinger kan grupperne og beslutningstagende organer i gruppen efter behov opdele sig, fusionere eller mødes i forskellige sammensætninger for at drøfte sager, der er fælles for alle grupper via TEN-E-gruppen eller kun vedrører bestemte regioner. Sådanne forhold kan omfatte emner relevante for tværregional sammenhæng eller antallet af foreslåede projekter, der er medtaget i udkastet til regionale lister, som risikerer at blive umulige at håndtere.
- (3) Hver gruppe tilrettelægger sit arbejde i overensstemmelse med regionalt samarbejde i henhold til artikel 31 og 65 i forordning (EU) 2024/1789, artikel 80 i direktiv (EU) 2024/1788, artikel 34 i forordning (EU) 2019/943 og artikel 61 i direktiv (EU) 2019/944 og andre eksisterende regionale samarbejdsstrukturer.
- (4) Alt efter hvad der er relevant med henblik på gennemførelse af de i bilag I angivne relevante prioriterede energiinfrastrukturkorridorer og -områder, skal hver gruppe invitere iværksættere af projekter, der potentielt kan komme i betragtning som projekter af fælles interesse eller projekter af gensidig interesse, samt repræsentanter for nationale administrationer, regulerende myndigheder, civilsamfundet og TSO'er fra tredjelande.

- (5) For de prioriterede energiinfrastrukturkorridorer, der er defineret i bilag I, afsnit 2, indbyder hver gruppe, alt efter hvad der er relevant, repræsentanter for indlandsmedlemsstater, kompetente myndigheder, nationale regulerende myndigheder og TSO'er.
- (6) Når det er relevant, skal hver gruppe invitere til møderne de organisationer, der repræsenterer relevante interessenter, herunder repræsentanter fra tredjelande, og, hvor det skønnes passende, interessenter, herunder producenter, DSO'er, leverandører, forbrugere, lokale befolkningsgrupper og EU-baserede organisationer til miljøbeskyttelse, direkte, så de kan give udtryk for deres specifikke ekspertise. Hver gruppe iværksætter høringer og konsultationer, hvor det er relevant for at løse dens opgaver.
- (7) På en platform, der er tilgængelig for interessenter, skal Kommissionen for så vidt angår gruppemøderne offentliggøre de interne regler, en ajourført liste over medlemsorganisationer, regelmæssigt ajourførte oplysninger om arbejdets fremskridt, dagsordener samt mødereferater, hvor de er tilgængelige. Drøftelserne fra gruppernes beslutningstagende organer og rangordningen af projekter i henhold til artikel 4, stk. 5, er fortrolige. Alle beslutninger vedrørende gruppernes funktion og arbejde træffes ved konsensus mellem medlemsstaterne og Kommissionen.
- (8) Kommissionen, agenturet og grupperne bestræber sig på sammenhæng mellem grupperne. Til dette formål, og når det er relevant, sikrer Kommissionen og agenturet udveksling af oplysninger om alt arbejde, der repræsenterer en interregional interesse mellem de respektive grupper.
- (9) Deltagelse af nationale regulerende myndigheder og agenturet i grupperne må ikke udgøre en risiko for opfyldelsen af deres mål og forpligtelser i henhold til denne forordning eller i henhold til forordning (EU) 2019/942, artikel 77, 78 og 79 i direktiv (EU) 2024/1788 og artikel 58, 59 og 60 i direktiv (EU) 2019/944.

2. PROCES FOR OPSTILLING AF REGIONALE LISTER

- (1) Iværksættere af projekter, der potentielt kan komme i betragtning som projekter på EU-listen, som ønsker, at deres projekter skal opnå denne status, indgiver en ansøgning om at få udvalgt et projekt som et projekt på EU-listen til gruppen sammen med:
 - (a) en vurdering af projekterne for så vidt angår bidraget til gennemførelse af prioriteringerne i bilag I
 - (b) en angivelse af den relevante projektkategori, jf. bilag II
 - (c) en analyse af, hvorvidt de relevante kriterier i artikel 4 er opfyldt
 - (d) for projekter, der har nået en tilstrækkelig modenhedsgrad, en cost-benefit-analyse, som er i overensstemmelse med metoderne i artikel 14, og som for energiinfrastruktorkategorier vedrørende elektricitet, der er omfattet af bilag II, punkt 1, litra a), b), c), d), f) og h), brint, der er omfattet af bilag II, punkt 2, og elektrolysatorer, der er omfattet af bilag II, punkt 3, er blevet udført af ENTSO'en for elektricitet eller ENNOH'en, alt efter hvad der er relevant, inden for rammerne af den tiårige EU-dækkende netudviklingsplan
 - (e) oplysninger om deres endelige støttemodtagere og deres interne ejerstruktur, som behandles fortroligt af Kommissionen og medlemmerne af det beslutningstagende organ på højt plan efter behørigt begrundet anmodning fra projektiværksætterne i tilfælde af forretningshemmeligheder/kommercielle oplysninger

- (f) for projekter af gensidig interesse, projektspecifikke ikkebindende aftaler mellem eller støtteskrivelser fra regeringerne i de direkte berørte lande, hvori de udtrykkeligt giver udtryk for deres støtte til projektet, og for tredjelandets vedkommende bekræfter deres udtrykkelige tilsagn om at overholde en lignende tidsplan for fremskyndet gennemførelse og andre politiske og reguleringsmæssige støtteforanstaltninger, som gælder for projekter af fælles interesse i Unionen i henhold til artikel 4, stk. 2, litra f), og for energiinfrastruktorkategorier vedrørende elektricitet, der er omfattet af punkt 1, litra a), d) eller h), en foreløbig netsikkerheds- og -stabilitetsundersøgelse fra transmissionssystemoperatørerne, der bekræfter, at projektet kan integreres fuldt ud i de pågældende landes elnet
- (g) alle andre relevante oplysninger, der er nødvendige for evalueringen af projektet.
- (2) Projekter på EU-listen, der har opnået reguleringsmæssig godkendelse eller endelig investeringsbeslutning, der giver tilstrækkelig sikkerhed for opførelsen af projektet, eller projekter, for hvilke opførelsen er i gang, og som viser tilstrækkelige fremskridt i deres årlige rapport i henhold til artikel 5, [...] **forbliver på EU-listen**, og er ikke forpligtet til at indgive oplysninger på ny i henhold til [...] punkt 1, **litra a)-f)** [...], **medmindre den medlemsstat, hvis territorium projektet vedrører, ikke godkender optagelsen af projektet i henhold til artikel 3, stk. 3, litra a)**. Alle modtagere sikrer fortroligheden af kommercielt følsomme oplysninger.

- (3) De foreslåede projekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse vedrørende eltransmission og -oplagring, der falder ind under energiinfrastruktorkategorierne i nærværende forordnings bilag II, punkt 1, litra a), b), c), d), f), og h), alt efter hvad der er relevant, er projekter, der er en del af den senest tilgængelige tiårige EU-dækkende netudviklingsplan for elektricitet, udviklet af ENTSO'en for elektricitet i henhold til artikel 30 i forordning (EU) 2019/943. De foreslåede projekter af fælles interesse vedrørende eltransmission, der falder ind under energiinfrastruktorkategorierne i nærværende forordnings bilag II, punkt 1, litra b) og h), er projekter, der er i overensstemmelse med den integrerede offshorenatudvikling og de netforstærkninger, som er omhandlet i nærværende forordnings artikel 15, stk. 2.
- (4) De foreslåede brintprojekter af fælles interesse og projekter af gensidig interesse, der falder ind under energiinfrastruktorkategorierne i nærværende forordnings bilag II, punkt 2 og 3, er projekter, der er en del af den senest tilgængelige tiårige EU-dækkende netudviklingsplan for elektricitet, udviklet af ENNOH'en i henhold [...] til artikel 60 i forordning (EU) 2024/1789.
- (5) Senest den 30. juni 2027 og derefter for hver tiårige EU-dækkende netudviklingsplan skal ENTSO'en for elektricitet og ENNOH'en udstede ajourførte retningslinjer for integration af projekter i deres respektive tiårige EU-dækkende netudviklingsplan, jf. punkt 3 og 4, for at sikre ligebehandling og gennemsigtighed i processen. For alle de projekter på EU-listen, som var gældende på tidspunktet, angiver retningslinjerne en forenklet proces til integration i de tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner under hensyntagen til dokumentation og data, der allerede er indsendt under de tidligere processer for de tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner, så længe den dokumentation og de data, der allerede er indsendt, forbliver gyldige.
- ENTSO'en for elektricitet og ENNOH'en rådfører sig med Kommissionen og agenturet om deres respektive udkast til retningslinjer for integration af projekter i de tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner og tager behørigt hensyn til Kommissionens og agenturets anbefalinger inden offentliggørelsen af de endelige retningslinjer.

- (6) ENTSO'en for elektricitet og ENNOH'en fremsender oplysninger til TEN-R-grupperne om, hvordan de har anvendt retningslinjerne til evaluering af integrationen i de tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner.
- (7) Foreslåede projekter vedrørende kuldioxidtransport og -lagring, der falder ind under energiinfrastrukturkategorien i bilag II, punkt 4, skal forelægges som en del af en plan udviklet af mindst to medlemsstater til udvikling af grænseoverskridende infrastruktur til transport og lagring af kuldioxid, der skal forelægges til Kommissionen af de respektive medlemsstater eller enheder, som er udpeget af disse medlemsstater.
- (8) For projekter, der henhører under deres kompetence, kontrollerer de nationale regulerende myndigheder og agenturet under hensyntagen til regionalt samarbejde i henhold til artikel 80 i direktiv (EU) 2024/1788 og artikel 61 i direktiv (EU) 2019/944 den konsekvente anvendelse af kriterierne og den projektspecifikke cost-benefit-analysemetode i henhold til artikel 14 i denne forordning og evaluerer projekternes grænseoverskridende relevans og de fremskridt, der er gjort for projekter på EU-listen, under hensyntagen til de rapporter, der forelægges i henhold til artikel 5, stk. 4, i denne forordning. De forelægger gruppen deres vurderinger. Kommissionen sikrer, at de kriterier og metoder, der er omhandlet i denne forordnings artikel 4 og bilag IV, anvendes på en harmoniseret måde for at sikre sammenhæng på tværs af de regionale grupper.
- (9) For alle projekter, der ikke er omfattet af punkt 8 i dette bilag, vurderer Kommissionen anvendelsen af kriterierne i denne forordnings artikel 4. Kommissionen tager også højde for potentialet for fremtidig udvidelse til også at omfatte yderligere medlemsstater. Kommissionen forelægger gruppen sine vurderinger. For projekter, der ansøger om status som projekt af gensidig interesse, indbydes repræsentanter for tredjelande og regulerende myndigheder til forelæggelsen af vurderingen.

- (10) Enhver medlemsstat, hvis territorium ikke er omfattet af et foreslået projekt, men som det foreslåede projekt kan få en potentiel positiv nettoindvirkning på eller en potential væsentlig virkning for, f.eks. på miljøet eller på driften af energiinfrastrukturen på dens territorium, kan indgive en udtalelse til gruppen, hvori den angiver sine betænkeligheder.
- (11) Gruppen undersøger efter anmodning fra et medlem af gruppen de begrundede årsager, der i overensstemmelse med artikel 3, stk. 3, fremføres af en medlemsstat til ikke at godkende et projekt, som vedrører dens territorium.
- (12) Gruppen overvejer, om princippet om energieffektivitet først anvendes i forbindelse med fastlæggelsen af regionale infrastrukturbehov og for hvert enkelt forslag til projekter. Gruppen overvejer navnlig løsninger såsom trådløse løsninger, efterspørgselsstyring, ikkefossil fleksibilitet, markedsreguleringsløsninger og implementering af digitale løsninger og renovering af bygninger som prioriterede løsninger, når de vurderes som mere omkostningseffektive ud fra et systemdækkende perspektiv end anlæg af ny infrastruktur på forsyningssiden.
- (13) Gruppen mødes for at undersøge og opstille projektforslagene i rangorden på grundlag af en gennemsigtig vurdering af projekterne og ved anvendelse af de i artikel 4 fastlagte kriterier, idet den tager hensyn til de nationale regulerende myndigheders vurdering eller til Kommissionens vurdering af projekter, der ikke falder inden for de nationale tilsynsmyndigheders kompetence.

- (14) Dette beslutningstagende organ for hver gruppe skal vedtage sin endelige liste over foreslåede projekter senest to måneder før datoen for vedtagelsen af EU's liste *artikel 22* over forslag til projekter i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 3, stk. 3, baseret på gruppernes forslag og under hensyntagen til nationale regulerende myndigheders og agenturets vurdering, og Kommissionens vurdering af projekter, der ikke er omfattet af de nationale regulerende myndigheders kompetence, foreslået i overensstemmelse med punkt 9, og rådgivningen fra Kommissionen med henblik på at sikre et håndterbart samlet antal projekter på EU-listen, navnlig ved grænser, hvor der findes konkurrerende eller potentielt konkurrerende projekter. Gruppernes beslutningstagende organer forelægger de endelige lister for Kommissionen sammen med eventuelle udtalelser som angivet i punkt 10.
- (15) Hvis det samlede antal foreslåede projekter på EU-listen på grundlag af udkastet til lister overstiger et håndterbart antal, råder Kommissionen hver berørt gruppe til at ekskludere de projekter på den liste, der er placeret lavest af den berørte gruppe i overensstemmelse med den rangorden, der er fastlagt i henhold til artikel 4, stk. 5.

BILAG IV

REGLER OG INDIKATORER VEDRØRENDE KRITERIER FOR PROJEKTER

- (1) Et projekt af fælles interesse med en betydelig grænseoverskridende virkning er et projekt på en medlemsstats område, der opfylder følgende betingelser:
- (a) for eltransmissionsprojekter, der hører under bilag II, punkt 1, litra a), b) og d) [...]:
Projektet øger nettooverførselskapaciteten **sammenlignet med en situation uden ibrugtagning af projektet med mindst 400 MW** ved den pågældende medlemsstats grænse til en eller flere andre medlemsstater **eller med mindst 50 % af nettooverførselskapaciteten ved den pågældende medlemsstats grænse til en anden medlemsstat [...]**
 - aa) for eltransmissionsprojekter, der hører under bilag II, punkt 1, litra f):
Projektet øger nettooverførselskapaciteten ved den pågældende medlemsstats grænse til andre medlemsstater med mindst 200 MW sammenlignet med en situation uden ibrugtagning af projektet
 - (b) for alt udstyr eller alle anlæg: Projekter, der hører under bilag II, punkt [...] **5[...], litra a)**: De skal indsættes på eksisterende kritiske netelementer, som defineret i artikel 2, nr. 69, i forordning (EU) 2019/943, **eller på samkøringslinjer mellem Malta og Italien**, indeholdes som led i de foranstaltninger, der er defineret i de risikoberedskabsplaner, der er udarbejdet af medlemsstaterne i medfør af forordningen om risikoberedskab for at imødegå energisikkerhedsrisici og øge energisikkerhed i mindst [...] **to** medlemsstater

- bb) for alt udstyr eller alle anlæg: Projekter, der hører under bilag II, punkt 5, litra b), imødegå risici for energisikkerhed, inddrage mindst to transmissionssystemoperatører fra mindst to medlemsstater og øge energisikkerhed i mindst to medlemsstater som afspejlet i de risikoberedskabsplaner, der er udarbejdet af medlemsstaterne i medfør af forordningen om risikoberedskab**
- (c) for eloplagringsprojekter, der hører under punkt 1, litra c), i bilag II: Projektet tilvejebringer en installeret kapacitet på mindst 225 MW og har en lagerkapacitet, der muliggør en årlig nettoelproduktionskapacitet på mindst 250 GWh/år
- (d) for intelligente elnetsprojekter, der hører under punkt 1, litra g), i bilag II: Projektet er udformet til udstyr og anlæg på højspændings- og mellemspændingsniveau og involverer TSO'er, TSO'er og DSO'er eller DSO'er fra mindst to medlemsstater. Projektet kan kun omfatte DSO'er, forudsat at de er fra mindst to medlemsstater, og forudsat at interoperabiliteten sikres. Projektet skal opfylde mindst to af følgende kriterier: Det involverer 50 000 brugere, der producerer eller forbruger el eller begge dele, det dækker et forbrugsområde på mindst 300 GWh/år, mindst 20 % af det elforbrug, der er forbundet med projektet, stammer fra variable vedvarende ressourcer, eller det reducerer energiisolationen af ikkesammenkoblede systemer i en eller flere medlemsstater. Projektet behøver ikke at involvere en fysisk fælles grænse. For projekter vedrørende små isolerede systemer som defineret i artikel 2, nr. 42), i direktiv (EU) 2019/944, herunder øer, er disse spændingsniveauer lig med det højeste spændingsniveau i det relevante elsystem

- (e) for brinttransmission: Projektet **giver mulighed for transmission af brint over de pågældende medlemsstaters grænser eller** øger den eksisterende grænseoverskridende kapacitet for transport af brint ved en grænse mellem to medlemsstater med mindst 10 % i forhold til situationen før ibrugtagning af projektet, og projektet påviser i tilstrækkelig grad, at det er en væsentlig del af et planlagt grænseoverskridende brintnet og giver tilstrækkeligt bevis for eksisterende planer og samarbejde med nabolande og netoperatører, eller, for projekter, der reducerer ikkesammenkoblede systemers energiisolation i en eller flere medlemsstater, projektet sigter mod direkte eller indirekte at levere til mindst to medlemsstater
- (f) for brintoplagering eller brintmodtagelsesfaciliteter, der er omhandlet i bilag II, punkt 2: Projektet sigter mod direkte eller indirekte at levere til mindst to medlemsstater
- (g) for elektrolysatorer: Projektet tilvejebringer en installeret kapacitet på mindst [...] **150 MW**, der leveres af et enkelt elektrolyseanlæg eller af et sæt elektrolysatorer, der udgør et enkelt koordineret projekt og direkte eller indirekte skaber fordele for mindst to medlemsstater
- (h) for transmission af elektricitet fra vedvarende offshoreenergikilder: Projektet er udformet med henblik på at overføre elektricitet fra offshoreproduktionsanlæg med en kapacitet på mindst 500 MW og åbner mulighed for eltransmission til en bestemt medlemsstats net på land **eller offshore**, hvorved mængden af tilgængelig elektricitet fra vedvarende energikilder på det indre marked øges. Projektet skal udvikles **navnlig** i [...] områder med lav udbredelse af vedvarende offshoreelektricitet og skal påvise en betydelig positiv indvirkning på Unionens energi- og klimamål og dens 2050-mål om klimaneutralitet
- (i) for kuldioxidprojekter: Projektet anvendes til at transportere og, hvor det er relevant, lagre [...] kuldioxid fra mindst to medlemsstater.

- (2) Et projekt af fælles interesse med betydelige grænseoverskridende virkninger skal opfylde følgende betingelser:
- (a) projekter af gensidig interesse vedrørende den kategori, der er anført i bilag II, punkt 1, litra a), d) og h): Projektet øger nettooverførselskapaciteten ved den pågældende medlemsstats grænse til et tredjeland og medfører betydelige fordele for mindst to lande, der direkte eller indirekte er berørt af projektet
 - (b) projekter af gensidig interesse i den kategori, der er anført i bilag II, punkt 2, litra a): Brintprojektet giver mulighed for transmission af brint ved en medlemsstats grænse til et tredjeland og medfører betydelige fordele for mindst to lande, der direkte eller indirekte er berørt af projektet
 - (c) projekter af gensidig interesse i den kategori, der er anført i bilag II, punkt 4: Projektet kan af mindst to medlemsstater og et tredjeland anvendes til at transportere og lagre [...] kuldioxid.
 - (d) **for projekter af gensidig interesse, der vedrører kategorien i bilag II, punkt 5: De skal indsættes på eksisterende samkøringslinjer mellem Unionen og kontraherende parter i energifællesskabet eller tredjelande, øge energisikkerhed i mindst en medlemsstat og en kontraherende part i energifællesskabet eller et tredjeland, medtages i de risikoberedskabsplaner, der er udarbejdet af de berørte medlemsstater i medfør af forordningen om risikoberedskab, og inddrage mindst to transmissionssystemoperatører fra mindst én medlemsstat og én kontraherende part i energifællesskabet eller et tredjeland.**

(3) For projekter, som er omfattet af de energiinfrastrukturkategorier, der er anført i bilag II, punkt 1, litra a), b), c), d), f) og h), evalueres kriterierne i artikel 4 som følger:

(a) **reduktion af drivhusgasemissioner gennem navnlig transmission af variabel** elektricitet fra vedvarende kilder til store forbrugscentre og oplagringssteder måles i overensstemmelse med den analyse, der er foretaget i den senest tilgængelige tiårige EU-dækkende netudviklingsplan for elektricitet, navnlig:

- i) ved for transmission af elektricitet, som fastsat i bilag II, punkt 1, litra a), b), d), f), og h), at anslå produktionskapaciteten fra vedvarende energikilder **og lavemissionsenergikilder** (pr. teknologi, i MW), der som følge af projektet sammenkobles og overføres, sammenlignet med den samlede planlagte produktionskapacitet fra disse vedvarende energikilder **og lavemissionsenergikilder** i den pågældende medlemsstat i henhold de nationale energi- og klimaplaner, der er forelagt af medlemsstaterne i overensstemmelse med forordning (EU) 2018/1999, **samt vurderingen af undgået afkobling af vedvarende elproduktion**
- ii) eller for oplagring, som fastsat i bilag II, punkt 1, litra c), af energi ved at sammenligne ny kapacitet, som følge af projektet med den samlede bestående kapacitet for samme oplagringsteknologi på det analyseområde, der er anført i bilag V

- (b) markedsintegration, konkurrence og systemfleksibilitet måles i overensstemmelse med den analyse, der er foretaget i den senest tilgængelige tiårige EU-dækkende netudviklingsplan for elektricitet, navnlig:
- i) ved for grænseoverskridende projekter, herunder geninvesteringsprojekter, at beregne virkningerne på nettets overførselskapacitet i begge retninger målt på mængden af elektricitet (i MW) og deres bidrag til at nå målet om sammenkoblinger og ved for projekter med betydelig grænseoverskridende virkning at beregne virkningerne på nettets overførselskapacitet ved grænserne mellem relevante medlemsstater, mellem relevante medlemsstater og tredjelande eller inden for relevante medlemsstater og på balancen mellem udbud og efterspørgsel og netdrift i relevante medlemsstater
 - ii) ved at evaluere virkningerne af et projekt på det analyseområde, der er anført i bilag V, med hensyn til produktions- og transmissionsomkostninger for energisystemet som helhed og udvikling og konvergens i markedspriserne ved forskellige planlægningsscenarier for projekter, hvor der navnlig tages højde for forskelle i fortjenstrækkefølge
- (c) forsyningssikkerhed, interoperabilitet og sikker systemdrift måles i overensstemmelse med den analyse, der er foretaget i den senest tilgængelige tiårige EU-dækkende netudviklingsplan for elektricitet, navnlig ved at vurdere projektets virkning på loss-of-load-sandsynligheden på det analyseområde, der er anført i bilag V med hensyn til produktionens og transmissionens tilstrækkelighed for en række karakteristiske belastningsperioder, under hensyntagen til sandsynlige ændringer i klimarelaterede ekstreme vejrhændelser og deres indvirkning på infrastrukturens modstandsdygtighed. Hvor det er relevant, måles projektets indvirkning på uafhængig og pålidelig kontrol med systemets drift og tjenester [...]

- d) **der tages behørigt hensyn til den særlige situation, som perifere medlemsstater og ømedlemsstater med begrænsede fysiske muligheder for forbindelse til andre EU-medlemsstater står over for, målt i overensstemmelse med den analyse, der er foretaget i den senest tilgængelige tiårige EU-dækkende netudviklingsplan for elektricitet.**
- (4) For projekter, som er omfattet af de energiinfrastrukturkategorier, der er anført i bilag II, punkt 1, litra g), evalueres kriterierne i artikel 4 som følger:
- (a) graden af bæredygtighed måles ved at vurdere omfanget af nettenes evne til at sammenkoble og transportere variabel vedvarende energi
 - (b) forsyningssikkerhed måles ved at vurdere tabene i distributions- og/eller transmissionsnettene, den procentvise udnyttelse (dvs. gennemsnitlige belastning) af elnetkomponenter, tilgængeligheden af netkomponenter (relateret til planlagt og ikkeplanlagt vedligeholdelse) og dets indvirkning på nettets præstationer, og på varigheden og hyppigheden af afbrydelser, herunder klimarelaterede forstyrrelser
 - (c) markedsintegration måles ved at vurdere innovationen inden for netdrift, **sammenkobling og** reduktionen af energiisolation [...] samt integrationen med andre sektorer og fremme af nye forretningsmodeller og markedsstrukturer
 - (d) netsikkerhed, fleksibilitet og forsyningskvalitet måles ved at vurdere den innovative tilgang til systemfleksibilitet, cybersikkerhed, effektiv interoperabilitet mellem TSO- og DSO-niveauet, kapaciteten til at medtage efterspørgselsreaktion, lagring, energieffektivitetsforanstaltninger, omkostningseffektiv anvendelse af digitale værktøjer og IKT til overvågning og kontrolformål, elsystemets stabilitet og ydeevnen for spændingskvalitet.

- (5) For projekter, som er omfattet af de energiinfrastrukturkategorier, der er anført i bilag II, punkt 5[...], **litra a)**[...] **og b)**, evalueres kriterierne i artikel 4 som følger:
- (a) forsyningssikkerhed målt ved den procentvise udnyttelse (dvs. gennemsnitlig belastning) af elnetkomponenter, tilgængeligheden af netkomponenter og deres indvirkning på nettets præstationer, varigheden og hyppigheden af afbrydelser, herunder klimarelaterede forstyrrelser
 - (b) netsikkerhed målt ved at vurdere evnen til at forebygge væsentlige hændelser gennem fysiske foranstaltninger og cybersikkerhedsforanstaltninger.
- (6) For brint, som er omfattet af den energiinfrastrukturkategori, der er anført i bilag II, punkt 2, vurderes kriterierne i artikel 4 som følger:
- (a) bæredygtighed målt som et projekts bidrag til reduktion af drivhusgasemissioner i forskellige slutanvendelsesapplikationer i sektorer, hvor det er vanskeligt at nedbringe emissionerne, såsom industri eller transport; fleksibilitet og sæsonmæssige opslagringsmuligheder til vedvarende elproduktion; eller integration af vedvarende og kulstoffattig brint med henblik på at tage hensyn til markedsbehovene og fremme vedvarende brint **for at nå Unionens mål**
 - (b) markedsintegration og interoperabilitet måles ved at beregne projektets merværdi for integrationen af markedsområder og priskonvergens og for fleksibiliteten i systemet som helhed
 - (c) forsyningssikkerhed og fleksibilitet måles ved beregning af projektets merværdi for brintforsyningens modstandsdygtighed, diversificering og fleksibilitet
 - (d) konkurrence måles ved at vurdere projektets bidrag til diversificering af forsyningen, herunder lettere adgang til lokale forsyningskilder til brint.

- (7) For elektrolyseprojekter, som er omfattet af den energiinfrastrukturkategori, der er anført i bilag II, punkt 3, vurderes kriterierne i artikel 4 som følger:
- (a) bæredygtighed måles **ved reduktionen af drivhusgasemissioner og** ved at vurdere andelen af vedvarende brint eller kulstoffattig brint, navnlig fra vedvarende kilder, integreret i nettet, der opfylder kriterierne anført i bilag II, punkt 3, litra a), nr. ii), eller anslå udbredelsen af syntetiske brændstoffer fra disse kilder [...] **med henblik på at nå Unionens mål**
 - (b) forsyningssikkerhed måles ved at vurdere dens bidrag til sikker, stabil og effektiv netdrift, herunder gennem vurderingen af undgået afkobling af vedvarende elproduktion
 - (c) fremme af fleksibilitetstjenester såsom efterspørgselsreaktion og lagring ved at fremme intelligent integration af energisektoren gennem skabelse af forbindelser til andre energibærere og -sektorer måles ved at vurdere de omkostningsbesparelser, som gøres mulige af sammenkoblede energisektorer og -systemer, såsom gas-, brint-, el- og varmenettet, transport- og industrisektorer.
- (8) For kuldioxidinfrastruktur, som er omfattet af de energiinfrastrukturkategorier, der er anført i bilag II, punkt 4, vurderes kriterierne i artikel 4 som følger:

- (a) bæredygtighed måles ved at vurdere de samlede forventede reduktioner af drivhusgasemissioner i hele projektets livscyklus og manglen på **bæredygtige** alternative teknologiske løsninger som f.eks., men ikke begrænset til, energieffektivitet og elektrificering [...] med henblik på at opnå samme niveau af reduktioner af drivhusgasemissioner som den mængde af kuldioxid, der skal opsamles i forbundne industrianlæg med tilsvarende omkostninger inden for en tilsvarende tidsramme, under hensyntagen til drivhusgasemissionerne fra den energi, der er nødvendig for at opsamle, transportere og lagre kuldioxiden, alt efter hvad der er relevant, i betragtning af infrastrukturen, herunder, hvor det er relevant, andre potentielle fremtidige anvendelser
- (b) modstandsdygtighed og sikkerhed måles ved at vurdere infrastrukturens sikkerhed
- (c) modvirkningen af miljøpåvirkningen og -risiciene gennem permanent neutralisering af kuldioxid.

BILAG V

COST-BENEFIT-ANALYSE FOR ENERGISYSTEMET SOM HELHED

De metoder til cost-benefit-analyse, som ENTSO'en for elektricitet og ENNOH'en har udviklet, skal være i overensstemmelse med hinanden og tage hensyn til sektorspecifikke forhold. Metoderne til en harmoniseret og gennemsigtig cost-benefit-analyse af energisystemet som helhed for projekter på EU-listen skal være ensartede for alle infrastruktur kategorier, medmindre specifikke forskelle er berettigede. De skal fokusere på omkostninger i bred forstand, herunder eksternaliteter, på baggrund af Unionens mål for energi og klima og dens 2050-mål om klimaneutralitet og skal opfylde følgende principper:

- (1) Analyseområdet for et individuelt projekt skal omfatte alle de medlemsstater og tredjelande, på hvis område projektet er placeret, alle direkte tilstødende medlemsstater og alle andre medlemsstater, hvori projektet har en væsentlig virkning. Til dette formål skal ENTSO'en for elektricitet og ENNOH'en samarbejde med alle de relevante systemoperatører i de relevante tredjelande. I tilfælde af projekter, der er omfattet af energiinfrastrukturkategorien i bilag II, punkt 3, skal ENTSO'en for elektricitet og ENNOH'en samarbejde med projektiværksætteren, herunder når denne ikke er en systemoperatør.
- (2) Hver cost-benefit-analyse skal omfatte følsomhedsanalyser for inputdatasættet, alt efter hvor det er relevant, herunder produktions- og drivhusgasomkostninger samt den forventede udvikling i efterspørgsel og udbud, herunder med hensyn til vedvarende energikilder, inklusive fleksibiliteten i begge, samt oplagringsmuligheder, ibrugtagningsdatoen for forskellige projekter i samme analyseområde, klimamæssige virkninger og andre relevante parametre.
- (3) De skal fastlægge den analyse, der skal udføres, baseret på de relevante multisektorielle inputdatasæt ved at fastslå virkningen med og uden hvert projekt og omfatte de relevante gensidige afhængighedsforhold til andre projekter.

- (4) De skal give vejledning til udvikling og anvendelse af den energinets- og markedsmodellering, der er nødvendig for cost-benefit-analysen. Modelleringen skal give mulighed for en komplet vurdering af økonomiske fordele, herunder markedsintegration, forsyningssikkerhed, **modstandsdygtighed** og konkurrence samt ophævelse af energiisolationen, sociale og miljø- og klimamæssige virkninger, herunder tværsektorielle virkninger. Metoderne skal være fuldt gennemsigtige og indeholde detaljer om, hvorfor, hvad og hvordan hver af fordelene og omkostningerne beregnes.
- (5) De skal omfatte og forklare, hvordan princippet om "energieffektivitet først" gennemføres på alle trin i de tiårige EU-dækkende netudviklingsplaner.
- (6) De skal forklare, at projektet ikke er til hinder for udvikling og anvendelse af vedvarende energi.
- (7) De skal sikre, at der identificeres medlemsstater, for hvilke projektet har en positiv nettovirkning, modtagere, medlemsstater, for hvilke projektet har negativ nettovirkning og omkostningsbærere, som kan være andre medlemsstater end dem, på hvis område infrastrukturen anlægges.

- (8) De skal som minimum tage hensyn til kapitaludgifter, drifts- og vedligeholdelsesudgifter, såvel som omkostningerne ved det hermed forbundne system i løbet af projektets tekniske levecyklus som helhed, f.eks. nedluknings- og affaldsbehandlingsomkostninger, herunder eksterne omkostninger. Metoderne skal give vejledning om diskonteringssatser, teknisk levetid og restværdi, der skal anvendes til cost-benefit-beregningerne. De skal endvidere indeholde en obligatorisk metode til beregning af cost-benefit-ratio og nettonutidsværdi, samt en differentiering af fordelene ud fra deres vurderingsmetoders pålidelighedsniveau. Der skal også inddrages metoder til beregning af projekternes klima- og miljømæssige virkninger og deres bidrag til Unionens energimål, såsom markedsgennemtrængning for vedvarende energikilder, energieffektivitet og sammenkoblingsmål.
- (9) De skal sikre, at de klimatilpasningsforanstaltninger, der træffes for hvert projekt, vurderes og afspejler omkostningerne ved drivhusgasemissioner, og at vurderingen er robust og i overensstemmelse med andre EU-politikker med henblik på at muliggøre sammenligning med andre løsninger, der ikke kræver ny infrastruktur.

BILAG VI

RETNINGSLINJER FOR GENNEMSIGTIGHED OG OFFENTLIGHEDENS DELTAGELSE

- (1) Den i artikel 9, stk. 1, nævnte proceduremanual skal mindst indeholde:
 - (a) specifikationer for de relevante dele af lovgivningen, herunder miljølovgivning, som beslutninger og udtalelser er baseret på, for de forskellige typer relevante projekter af fælles interesse
 - (b) listen over relevante beslutninger og udtalelser, der skal indhentes
 - (c) navne og kontaktoplysninger for den kompetente myndighed, andre berørte myndigheder og vigtige berørte interessenter
 - (d) arbejdsgangen med en beskrivelse af hvert trin i processen, herunder en vejledende tidsplan og en kortfattet oversigt over beslutningsprocessen for de forskellige typer projekter af fælles interesse
 - (e) oplysninger om omfanget, strukturen og detaljeringsgraden af dokumenter, der skal indgives sammen med en ansøgning om en afgørelse, herunder en tjekliste
 - (f) i hvilken fase og med hvilke midler den brede offentlighed kan deltage i processen

- (g) hvordan den kompetente myndighed, andre berørte myndigheder og projektivrærksætttere skal påvise, at de under den offentlige høring udtrykte synspunkter blev taget i betragtning, f.eks. ved at vise, hvilke ændringer der blev foretaget vedrørende placering og udformning af projektet, eller ved at angive grundene til, at sådanne udtalelser ikke er taget i betragtning
 - (h) så vidt muligt oversættelser af dens indhold på engelsk og [...] på de **relevante** nabomedlemsstaters sprog, som skal gennemføres i samarbejde med [...] **dem** [...].
- (2) Den detaljerede tidsplan fastsat i artikel 10, stk. 8, skal som minimum angive følgende:
- (a) de afgørelser, der skal træffes, og udtalelser, der skal indhentes
 - (b) de myndigheder, interesseparter og den del af offentligheden, som forventes at blive berørt
 - (c) de forskellige trin af proceduren og deres varighed
 - (d) større milepæle, der skal nås, og deres frister i forhold til den samlede afgørelse, der skal træffes
 - (e) de ressourcer, som myndighederne har planlagt, og eventuelle yderligere ressourcebehov.
- (3) Uden at det berører kravene til offentlige høringer i henhold til miljølovgivningen **og under hensyntagen til national administrativ praksis**, anvendes følgende principper med sigte på at øge offentlighedens deltagelse i tilladelsesprocessen og sikre forudgående information og dialog med offentligheden:

- (a) de interessenter, der berøres af et projekt af fælles interesse, herunder relevante nationale, regionale og lokale myndigheder, jordbesiddere og borgere, der bor i nærheden af projektet, den brede offentlighed og disses foreninger, organisationer eller grupper, informeres udførligt og høres i en tidlig fase, på en inkluderende måde, hvor potentielle betænkeligheder hos offentligheden stadig kan tages i betragtning på en åben og gennemsigtig måde. Den kompetente myndighed støtter i givet fald aktivt de aktiviteter, der gennemføres af projektiværksætteren
- (b) de kompetente myndigheder sikrer, at offentlige høringer for projekter af fælles interesse så vidt muligt afholdes samlet, herunder offentlige høringer, der allerede kræves i henhold til national lovgivning. Hver offentlig høring skal behandle alle emner, der er relevante for den pågældende fase af proceduren, og et emne, der er relevant for denne specifikke fase af proceduren, behandles ikke i mere end én offentlig høring; én offentlig høring kan imidlertid finde sted på flere forskellige geografiske steder. De emner, der behandles i en offentlig høring, skal være tydeligt angivet i meddelelsen om den offentlige høring
- (c) bemærkninger og indsigelser modtages kun fra begyndelsen af den offentlige høring og indtil udløbet af fristen
- (d) projektiværksætterne skal sikre, at høringer afholdes i en periode, der åbner mulighed for en åben og inkluderende offentlig deltagelse.

- (4) Konceptet for offentlighedens deltagelse skal mindst indeholde oplysninger om:
- (a) de berørte interesseparter, som høres
 - (b) de påtænkte foranstaltninger, herunder foreslåede steder og datoer for særlige møder
 - (c) tidsplanen
 - (d) de menneskelige ressourcer, der er allokeret til forskellige opgaver.
- (5) I forbindelse med den offentlige høring, der skal gennemføres før indsendelse af ansøgningen, skal de relevante parter mindst:
- (a) inden starten på høringen offentliggøre en informationsfolder på højst 15 sider i elektronisk og, hvis det er relevant, trykt form, som klart og koncist giver en oversigt over formålet med projektet og en foreløbig tidsplan for projektets udviklingsstadier, den nationale netudviklingsplan, alternative linjeføringer, som overvejes, typer og karakteristika ved den potentielle virkning, herunder grænseoverskridende virkning, og mulige modvirkningsforanstaltninger, en sådan informationsfolder skal offentliggøres inden høringen og skal indeholde en liste over webadresserne til det websted for projektet af fælles interesse, som er omhandlet i artikel 9, stk. 7, den gennemsigtighedsplatform, der er omhandlet i artikel 23, og den proceduremanual, der er omhandlet i punkt 1 i dette bilag
 - (b) offentliggøre oplysningerne om høringen på webstedet for projektet af fælles interesse, der er omhandlet i artikel 9, stk. 7, på opslagstavlerne for de lokale myndigheders kontorer og via mindst én eller, hvis det er relevant, to lokale mediekkanaler

- (c) i skriftlig eller elektronisk form invitere de relevante berørte interessenter, foreninger, organisationer og grupper til særlige møder med henblik på drøftelse af betænkeligheder.
- (6) Projekters websted, som nævnt i artikel 9, stk. 7, skal som minimum offentliggøre følgende oplysninger:
- (a) datoen for den seneste opdatering af projektets websted
 - (b) oversættelser af dets indhold på engelsk og på alle sprog i de medlemsstater, der er berørt af projektet, eller hvor projektet har en betydelig grænseoverskridende virkning i overensstemmelse med bilag IV, punkt 1
 - (c) informationsfolderen, der er nævnt i punkt 5, ajourført med de nyeste oplysninger om projektet
 - (d) et ikke-teknisk og regelmæssigt ajourført resumé, der afspejler den aktuelle status for projektet, herunder geografiske oplysninger, og som i tilfælde af ajourføringer tydeligt angiver ændringer i tidligere versioner
 - (e) gennemførelsesplanen som beskrevet i artikel 5, stk. 1, ajourført med de nyeste oplysninger om projektet
 - (f) de midler, som Unionen tildeler og udbetaler til projektet
 - (g) planlægningen af projektet og offentlige høringer med tydelig angivelse af datoer og steder for offentlige konsultationer og høringer, samt de påtænkte emner, der er relevante for disse høringer
 - (h) kontaktoplysninger med henblik på at få yderligere oplysninger eller dokumenter
 - (i) kontaktoplysninger, hvis man ønsker at indsende bemærkninger og indsigelser under de offentlige høringer.

BILAG VII

RAPPORT OM KORTLÆGNING AF INFRASTRUKTURBEHOV

Den rammemetode, som ACER har udviklet med henblik på ENTSO'en for elektricitets og ENNOH'ens identifikation af infrastrukturbehov, sikrer, at de i artikel 12 omhandlede rapporter om infrastrukturbehov er i overensstemmelse med følgende principper:

- (1) De baseres på det centrale scenarie i henhold til denne forordnings artikel 11 og suppleres med yderligere vurdering, hvis det er relevant, ved hjælp af det centrale scenaries **følsomhedsanalyser** [...].
- (2) Den skal følge en tværsektoriel og integreret tilgang, der tager hensyn til de indbyrdes forbindelser mellem el-, brint- og gassektorerne samt, hvis det er relevant, fjernvarme- og CO₂-sektorerne.
- (3) Den sikrer, at behovene identificeres ved at analysere det mest effektive fælles bidrag fra el- og brintnetløsningerne, herunder trådløse løsninger, fleksibilitet hvad angår ikkefossile brændsler eller andre alternativer til systemudvidelse, med henblik på at opnå det optimale energinet til at nå energi- og klimamålene og -målsætningerne. Det optimale energinet bør også sikre forsyningssikkerheden og føre til en højere grad af markedsintegration og konkurrenceevne for den europæiske industri ved at øge priskonvergens mellem de respektive markeds- og budområder samt en højere grad af sammenkobling af elnettet.
- (4) Den skal indeholde en mellemlang [...] og lang [...] tidshorisont, **der er tilpasset scenariets tidsramme**, baseret på et realistisk startnet for hver tidshorisont og identificere behov ved medlemsstaternes grænser og på nationalt plan, hvis de er af grænseoverskridende relevans, idet der også tages hensyn til infrastrukturudviklingen i tredjelandene i overensstemmelse med EU's politiske prioriteter.

- (5) Den skal afspejle det europæiske perspektiv ved først at identificere grænseoverskridende behov, der fører til identifikation af eventuelle behov for styrkelse af infrastrukturen på nationalt plan.
- (6) Den skal have en tilstrækkelig detaljeringsgrad og granularitet til at tage behørigt hensyn til nuværende og fremtidige netbegrænsninger og muliggøre efterfølgende identifikation af infrastrukturbehov på regionalt og nationalt plan. Den skal også indeholde klare oplysninger om de investeringer, der er nødvendige for at afhjælpe infrastrukturmanglerne, samt de kumulative fordele ved disse investeringer for energisystemet.
- (7) Inden for elektricitet skal den tage hensyn til infrastruktur og ikke-trådløse løsninger under behørig hensyntagen til fleksibilitetspotentiale og -anvendelse, hvad angår ikke-fossile brændsler, herunder lagring, hvilket vil føre til et mere optimeret energisystem. Matchningen af behov med projekter, der indgives med henblik på medtagelse i den tiårige netudviklingsplan på EU-plan, ledsages af en redegørelse for, hvordan der er blevet taget hensyn til ikke-trådløse løsninger, ikke-fossil fleksibilitet eller andre alternativer til systemudvidelse.
- (8) Den skal være et resultat af en gennemsigtig proces, der er baseret på robuste værktøjer og data, og som kræver ajourførte og verificerede omkostningsantagelser. I denne forbindelse anvendes klare og kvantificerbare kriterier for oprettelsen af startnettet. Centrale relevante interessenter inddrages i leveringen af input samt valideringen af resultaterne gennem høringsprocessen, der er struktureret på en måde, der gør det muligt at tage hensyn til bemærkninger.
- (9) Den skal munde ud i specifikke og kvantificerede resultater, der gør det muligt at måle omfanget af potentielle infrastruktur-mangler på specifikke lokaliteter, idet der henvises til både ikke-trådbunden og ny infrastruktur. Med henblik herpå bør de identificerede behov over for markedsdeltagerne angive de vigtigste mangler i den grænseoverskridende transmissionsinfrastruktur, herunder intern infrastruktur med betydelige grænseoverskridende virkninger, som skal afhjælpes [...].